

64/24
SE

SZAKMAI BESZÁMOLÓ

AZ
ESZTERGÁR LAJOS CSALÁD-ÉS
GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLAT ÉS KÖZPONT
2023. évi
tevékenységéről

Pécs, 2024.03.28.

Nagy István
igazgató

Szolgáltató intézmény adatai

Székhelye, címe: 7632 Pécs, Anikó u 5.

Levelezési cím: 7616 Pécs, Pf.: 32. Tel:/Fax: 72/441-677, 72/444-877

Telephelyek:

- 7632 Pécs, Anikó u. 5.
- 7633 Pécs, Tüzér-u.7.
- 7629 Pécs, Hársfa u. 154.
- 7833 Görcsöny, Hársfa u. 31.
- 7677 Orfú, Széchenyi tér 1.
- 7673 Kővágószőlős, Újtelep 7.

Típusa: Közfeladatot ellátó intézmény

1. Személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti intézmény:

Család- és Gyermekjóléti Szolgálat
Család-és Gyermekjóléti Központ
Gyermekek Átmeneti Otthona

Fenntartó neve: Pécsi Többcélú Agglomerációs Társulás

Fenntartó székhelye: Pécs, Széchenyi tér 1.

Fenntartó típusa: állami fenntartó

Szociológiai jellemzők- ellátási terület jellemzői, célcsoport sajátossága

Család-és Gyermekjóléti Központ – Pécsi Járás települései (40 település):

A járás területe: 623 km² a vármegye 14 %-a; Településszáma: 40

Lakosság száma: 173 212 fő (KSH Népszámlálás 2022)

Ebből Pécs: 139 647 fő

Pécsi járás települései: Abaliget, Aranyosgadány, Áta, Bakonya, Berkesd, Birján, Bogád, Bosta, Cserkút, Egerág, Ellend, Görcsöny, Gyód, Hosszúhetény, Husztót, Keszü, Kisherend, Kovácsszénája, Kozármisleny, Kökény, Kővágószőlős, Kővágóóttös, Lothárd, Magyarsarlós, Nagykozár, Ócsárd, Orfú, Pécs, Pécsudvard, Pellérd, Pereked, Pogány, Regenye, Romonya, Szalánta, Szemely, Szilágy, Szilvás, Szőke, Szőkéd.

Család-és Gyermekjóléti Szolgálat ellátási területe (39 település):

Gyermekek Átmeneti Otthona ellátási területe (39 település):

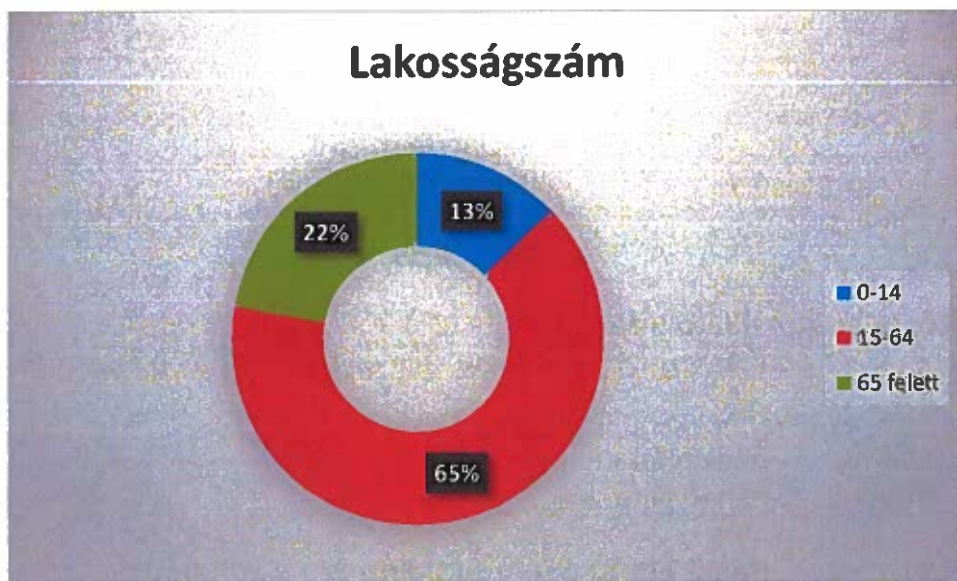
Lakosság száma: 169 800 fő

Abaliget, Aranyosgadány, Áta, Bakonya, Berkesd, Birján, Bogád, Bosta, Cserkút, Egerág, Ellend, Görcsöny, Gyód, Husztót, Keszü, Kisherend, Kovácsszénája, Kozármisleny, Kökény, Kővágószőlős, Kővágóóttös, Lothárd, Magyarsarlós, Nagykozár, Ócsárd, Orfú, Pécs, Pécsudvard, Pellérd, Pereked, Pogány, Regenye, Romonya, Szalánta, Szemely, Szilágy, Szilvás, Szőke, Szőkéd.

Az ellátási terület településszerkezete, demográfiai sajátossága.

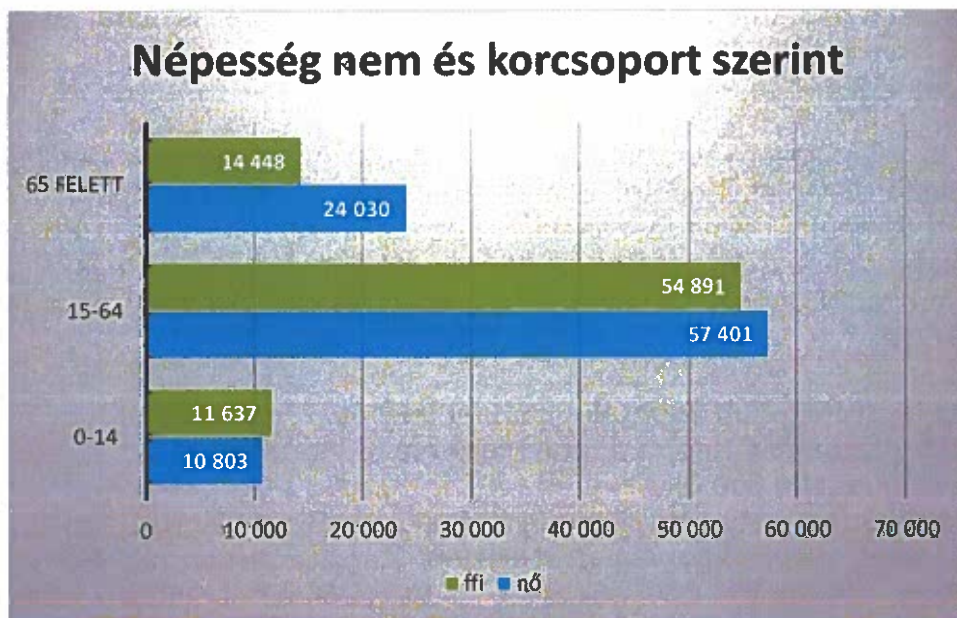
A térség aprófalvas szerkezetű: 2 település 100 fő alatti, 18 település 500 fő alatti, 9 település 500-1000 fő közötti, 5 település 1000-1500 fő közötti, 3 település 1500-2000 fő közötti, 1 település 2000 fő feletti, 1 település 5000 fő feletti (Kozármisleny a térség

legdinamikusabban fejlődő települése, amely 2007-ben kapott városi rangot), és 1 település Pécs városa 139 647 fő lakossal rendelkezik.

Lakosság korcsoportonkénti megoszlása (KSH Népsz. 2022)

A járás területén a nyugdíjasok magasabb arányban reprezentáltak, mint a gyermekkorúak. A 15-64 éves korosztály 65% arányban van jelen, ami az előző népszámlálási adatokhoz viszonyítva (67%) csökkenést mutat.

Népszámlálási adatok (2022) alapján saját ábra

A diagram alapján megállapítható, hogy a férfiak-nők aránya tekintetében, a gyermekkorban még a fiúk-lányok száma vizsgálata során a fiúk kismértékben felülreprezentáltak. A felnőtt kortól az időskor felé haladva a nők száma jelentősen meghaladja a férfiak számát.

Bevezetés

Az Esztergár Lajos Család- és Gyermekjóléti Szolgálat és Központ a 2023-es évi szakmai tevékenységét a szociális és gyermekvédelmi törvény, a végrehajtási rendeletek és az önkormányzati rendelet alapján szervezte meg. A területen élők segítségének megszervezése a szociális segítő tevékenység, esetmenedzselés és speciális feladatellátás biztosításával valósult meg. A szolgáltatás, egyéni esetkezelés, konfliktuskezelés, prevenció, csoportos és közösségi tevékenységek megszervezésével került megvalósításra. A feladatellátás során a kliensek számára biztosított volt a szociális segítő munka, valamint a gyermekvédelmi hatósági intézkedésekhez kapcsolódó segítő, kontrolláló, segítő/támogató hálózat megszervezését biztosító tevékenység. A speciális feladatellátás tekintetében a jogszabályban meghatározott valamennyi szolgáltatási elem elérhető a kliensek számára.

I. CSALÁD-ÉS GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLAT

Általános és speciális segítő szolgáltatás, mely a szociális munka módszereinek és eszközrendszerének felhasználásával az egyének, családok, közösségi csoportok jólétének elősegítésére, szociális, mentálhigiénés problémák, krízishelyzetek megelőzésére, kezelésére irányul, elősegítve fejlődésüket, szociális környezetükhöz való alkalmazkodásukat, életvezetési képességeiknek megőrzését. A családsegítő feladata a kliens problémamegoldó és kezelő képességének erősítése, képessé téve a klienseket a rendelkezésre álló segítő szolgáltatások, erőforrások önálló mozgósítására.

Pécsi Szakmai Egységek

1. Területi sajátosságok

1.1. Pécs – Kertváros

Ellátási területhez tartozik Pécs kertvárosi un. régi Kertváros családi házas és az emeletes házakból álló lakótelepi része, Nagypárad, Postavölgy, Málomi- Szőlőhegy városrészek. A terület lakosság száma kb. 55 ezer fő körüli, az emeletes társasházak területen a népsűrűség magas. A lakosság szám továbbra is csökkenő tendenciát mutat, mely a külföldi munkavállalásnak köszönhető, de az állam által nyújtott családtámogatási intézkedési csomagok is kecsegtetőek a nagycsaládosok számára, és ennek igénybevételével többen költöznek a környező kisebb lélekszámú falvakba. Az ellátási területen a nők és a férfiak aránya hozzávetőleg megegyezik. A családi összetétel tekintetében sajnos egyre növekvő tendenciát mutat az egyszülős családok száma, illetve nő a mozaikcsaládok száma is. A 75 év feletti idősök 90%-a egyedül él.

1.2. Pécs - Meszes

A Meszesi Szakmai Egység által szociális segítő tevékenység vagy tanácsadás keretében gondozott kliensek részben saját kezdeményezésre, részben pedig jelzőrendszeri tagok megkeresése nyomán vették igénybe a szolgáltatásokat. Pécs város keleti városrészében több szegregátum illetve szegregálódó terület található,

ahol felülreprezentált az alacsony iskolázottság, az alacsony foglalkoztatottság és anyagi, megélhetési problémákkal küzdő, alacsony komfortfokozatú és gyakran leromlott állagú önkormányzati vagy más bérleményben, lakásban élő köre. A szolgálathoz forduló kliensek jelentős része ebből a körből kerül ki. Nagy számban jelennek meg ügyfelek a Mecsekszabolcs Hősök tere környéki utcában lakók, Istvánakna, és a Komlói út meszesi része környékén élők köréből. Szintén jelentős számú kliens kerül ki a Vasas, Somogy, Hird, Pécsbánya, illetve a gyárvárosi városrészből. Az igénybevevők másik köre egzisztenciális státuszuktól függetlenül az életviteli, párkapcsolati, gyermeknevelési, külön élő gyermekkel való kapcsolattartási problémákkal küzdők köréből került ki.

1.3. Pécs – Uránváros - Belváros

Az Uránvárosi-Belvárosi Szakmai Egység által végzett, a lakosságot segítő tevékenység földrajzi behatárolása az alábbiak szerint alakul: a keleti határa Gyűkés, déli határa a vasút nyomvonala (némi átnyúlással), nyugati határa pedig Pécs város közigazgatási területének nyugati határa. Lakókörnyezet szempontjából meglehetősen heterogén, a jelentős méretű lakótelepekkel (Belváros, Uránváros, Egyetemváros és Újpatacs), az elsősorban belvárosi patinás vagy lakhatatlan polgári házas utcákkal, a gyönyörű mecsekoldali családi házas övezettel, az egyre inkább benépesülő kiskertes területtel és az el nem hanyagolható „bádogvárossal tarkítva”. Az utóbbi évek tapasztalata, hogy egyre többen nyugatra „húzódnak”. Egészen Cserkút település határáig megindult a „kivándorlás”, a sok esetben addig gazdasági épületként használt építményekbe, ahol általában villamos áramon kívül más közmű nem áll rendelkezésre. Az itt élőkre jellemző, hogy jövedelmük alacsony, vagy egyáltalán nincs. Ennek köszönhetően évről évre egyre többen kérnek segítséget közülük. Megszorult anyagi helyzetük miatt már a legalapvetőbb szükségleteik kielégítése is nehézséget okoz számukra, így ruha, élelmiszer és tűzifa adományra egyaránt rászorulnak. Mindezek kielégítésére több karitatív szervezet, civil szervezet, magánszemély és az önkormányzat adományai nyújtanak rendszeres segítséget.

2. A szolgáltatás igénybevétele

2.1. Esetkezelések száma

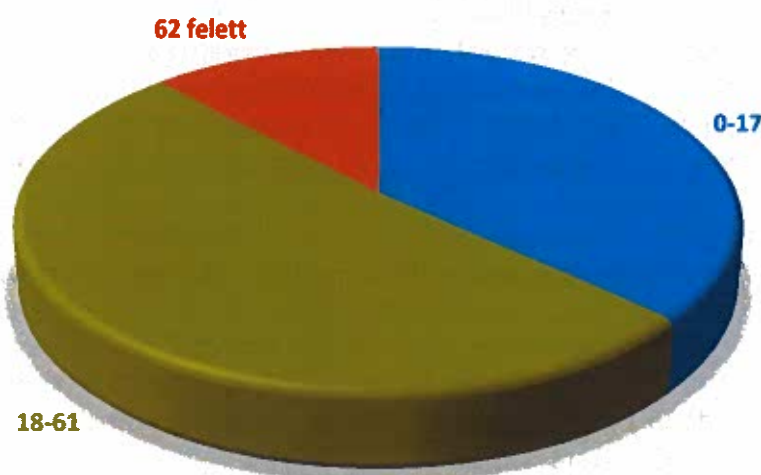
Meszes	Uránváros-Belváros	Kertváros	Összes ellátott száma
1155	1630	1489	4274

Az Intézmény szakembereinek klienskapcsolata 4274 alkalommal valósult meg, szakmai egység szerinti bontásban a fenti ábra szerint nyújtottak segítséget az ügyfelek számára.

2.2. Igénybevevők korösszetétele

Életkor	Igénybe vevők száma			
	Meszes	Uránváros-Belváros	Kertváros	Összes
0-17	530	494	550	1574
18-61	557	878	757	2192
62 felett	68	258	182	508
Összesen	1155	1630	1489	4274

Az igénybevevő kliensek életkori megoszlásának vizsgálata során megállapítható, hogy a 18-61 éves korosztály vette igénybe legmagasabb számban a szolgáltatásokat, ezt követi a 0-17 éves korosztály, a 62 év feletti korcsoportja a legalacsonyabban reprezentált. A szakmai tapasztalat szerint a 1-17 éves korosztály a gondozás tevékenységet vette igénybe elsősorban, mivel a szükségleteik ezt indokolták. A 18-61 éves korcsoport elsősorban a tanácsadás és egyszeri esetkezelés lehetőségével élt többnyire.

3. Problématípusok

Az esetszámok tekintetében megnőtt az egyszeri alkalmakat igénylő segítségnyújtások száma, főleg az idősek körében. Ez a szám attól is magas, hogy az

idősek nehezen vagy egyáltalán nem hajlandóak együttműködési megállapodás, vagy egyéb tartós együttműködés megkötésére és az ehhez tartozó dokumentációk kitöltésére, aláírására. A problématispusok alapján az utóbbi években a családi-kapcsolati konfliktusok és a gyermeknevelési, magatartás problémák kerülnek első helyre. A megélhetéssel, lakhatással összefüggő problémákat már 2019-es évtől kezdődően az első helyen felváltotta a családi- kapcsolati konfliktusok, életvitellel (itt nem feltétlenül a szülők problémáira, hanem a családban eltartott felnőtt gyermekek a kiskorú testvéreikre, negatív irányban befolyásoló problémák száma nőtt) kapcsolatos problémák, valamint folyamatosan emelkedik a magatartászavarral (sok esetben tapasztaljuk, hogy a késői felismerés, a késői diagnózisok és az ehhez kapcsolódó terápiák hiánya, mennyi problémát szül) küzdő gyermekek száma, egyre több családban jellemző a gyermeknevelési probléma (ami sok esetben az elvált szülők gyermekeinél, a lojalitás konfliktusokból ered). Egyre többször kerül felszínre gyermekbántalmazás, szexuális abúzus. Ezek a megváltozott vezető problémák jóval nehezebben kezelhetők, ezekben az esetekben a kliensek együttműködési készsége/képessége nehezen mozgósítható, és jóval nagyobb mentális terhet ró a családot segítő munkatársakra is.

Az elmúlt évek során, látványosan megemelkedik a családi konfliktusok száma, ami gyakran fizikai bántalmazással jár, a párkapcsolatokban előforduló indulatkezelési problémák és a folyamatos lelki bántalmazások a gondozott családok 80%-át is érinti. Ezzel összefüggésben több alkalommal alkoholfüggőség és/vagy a szerhasználat is felszínre kerül, egyre több család életében a pszichés probléma is jelen van, a pszichés problémák, az enyhe depressziótól a komolyabb kórképig is megtalálhatók. Ha a családban nincs kiskorú személy, a jelzést követően jellemzően nem igénylik a szolgálat segítségét a probléma/ problémák megoldásában. Több esetben érkezett jelzés megelőző távoltartás elrendeléséről, a legtöbb esetben viszont még a távoltartás ideje alatt látszólagosan visszarendeződnek a kapcsolatok. Egyre több kiskorú kerül közvetve vagy közvetlenül szerfogyasztóvá vagy terjesztővé. Az iskolákban előforduló problémák közül kimagasló a Covid egyik „szövődménye”, amit részben az online tanulás és a bezártság hozott magával, vagyis az online térben való lét, a beszűkült kapcsolatok és a virtuális barátságok.

Lelki-mentális problémák előfordulása is egyre gyakoribbá válik, a szolgálatnál előforduló pszichés problémák közül több egyénnél előfordul a depresszió, szorongás és pánikroham, és ez egyre fiatalabb generációkat is érint. A lelki-mentális problémák hátterében olykor egyéb egészségügyi probléma is felmerül.

Emelkedik az egyedül élő, demetálódó idősekről érkező jelzések száma. Ezekben az esetekben nagyon nagy nehézséget jelent a jelzett személyek segítése, mert állapotukból adódóan nem együttműködőek, vagy a segítség lehetőségei korlátozottak. A Covid megjelenése óta, több háziorvos esetében a telemedicina ellátás, mint a betegekkel való kapcsolat és gyógyítás megmaradt, ez miatt több esetben kap a szolgálat későn jelzéseket a háziorvosoktól amikor már nem feltétlenül lehet érdemben együttműködni az ügyféllel. Előfordul, hogy még krízis kezelésre is alig van lehetőség és a családsegítők az első találkozás alkalmával a mentőszolgálat segítségét kell, hogy kérjék. Legnagyobb problémát az idősothoni elhelyezések hosszú várakozási ideje, az azonnali elhelyezés lehetőségének hiánya, illetve maga az idős személy együttműködésének hiánya okozza. Az idősothoni férőhelyek hiánya és csökkenése (itt megemlítendő munkaerőhiány, forráshiány), az átmeneti idősothoni elhelyezés megszűnése és az ápolási osztályok korlátozott száma komoly gondot jelent. Az idős

ügyfelek esetében a hozzátartozók sikeres felkutatását követően, több alkalommal előfordul, hogy a megkeresett személy elzárkózik az idős hozzátartozójáról való gondoskodástól. Több esetben kezdeményezett a szolgálat gondnokság alá helyezési eljárást, ideiglenes gondnok kirendelést. A tapasztalat szerint az ideiglenes gondnok kirendelése nem történik meg, a gondnokság alá helyezési eljárás pedig nagyon elhúzódik. Kevés a hivatásos gondnok, a családon belül vállalt gondnokságok, pedig rövid idő után nem működnek, mivel a családtagok nem vállalják hozzátartozójuk kapcsán a gondnoki feladatok ellátását.

Gyermekek esetében a veszélyeztetettség fő okai a családi konfliktusok, gyermeknevelési problémák, a szülők, a család életvitele. Sok gyermek küzd magatartás- és/vagy tanulási képesség zavarral, ami a gyermekintézménybe való beilleszkedést is nehezíti. A 2023-as évben több családban is volt fogyatékkal élő vagy egészségi állapota miatt speciális szükségletű gyermek. Folyamatosan emelkedik a kapcsolattartási problémák száma, melyek rendezésében az elhúzódó bírósági eljárások akadályt jelentenek, amelyeknél a legtöbb esetben a gyermek/ek az elszenvedői a kialakult állapotoknak és ezáltal a generálódnak más egyéb problémák is.

A tavalyi évben is érezhető volt, hogy az állam általi támogatásokat több ügyfél is igénybe vette, viszont a gyermekvállalás és a kapcsolatok stabilitása több esetben nem maradt összhangban a vállalásokkal. Vannak olyan családok, ahol kizárólag ilyen támogatások miatt húzódnak el a válás során az egyes vagyoni eljárások, abszurd helyzetekben élnek a felek, akiket csak a papír tart össze, közben a gyermekek elvesznek szüleik harcában.

A 13-17 éves korosztály esetében jellemző, hogy nem tudnak kudarcokkal megküzdeni, ha nincs megfelelő támogató családi háttér, előtérbe kerül az alkohol- és drogfogyasztás (az új dizájner drogok) és a falcolás. A drogfogyasztás mellett a terjesztés bűncselekmény ügyben több rendőrségi jelzést érkezett. Ezen korosztály körében az utóbbi egy évben több gyermeket kellett delegálni pszichológushoz, egyéni és csoportos foglalkozásokra. Többen kerültek be a Gyermekpszichiátriai Klinikára is, a súlyosabb mentális problémák és szerhasználat miatt. A fiatalok motiválatlanok a tanulásra, nincs jövőképük, leggyakrabban ebben a korosztályban fordul elő a tankötelezettség elmulasztása. A digitális oktatás megszűnésével több család jelezte, hogy gyermekeik nem hajlandóak iskolába menni, szorongásra panaszkodnak, szomatizálnak és ilyen jellegű tünetekkel keresik fel a szülők a gyermekorvost. Itt is megemlíthető a telemedicina alkalmazása. Említést kell tennünk az internet-és a kommunikációs eszközfüggőségekről, ami korunk népbetegsége is egyben (felnőtteket is érintő jelenség), a fiatalok kapcsolatai a világhálóra szűkülnek. Nagyon sok gyermek tölti a szabadidejét a cyber térben, a szolgálat látókörébe került több gyermek, aki cyberbulling áldozatává vált. A kamaszok nagyon gyorsan kötnek ismeretségeket a világhálón és csapdába kerülnek, és egyben nem koruknak, érdeklődésüknek, érettségüknek, valamint a társadalmi normáknak megfelelő beszélgetésekbe, ismeretségekbe kerülnek.

Nagy számban foglalkoztak olyan kliensekkel, akikkel a jelzőrendszeri együttműködés keretében, írásbeli jelzések nyomán kerültek segítő kapcsolatba. Ezek közül kiemelendők a következők: a védőnői hálózattól gyermekek elhanyagolása, bántalmazásának gyanúja miatt kapott jelzések; gyermek illetve felnőtt háziorvosoktól gyermekek elhanyagolásáról, bántalmazásáról illetve jellemzően elmagányosodott,

egészségi problémával küzdő idősekről szóló jelzések; a Pécsi Rendőrkapitányságtól hozzátartozók közötti erőszakról beszámoló jegyzőkönyvek; iskolák – és sokkal kisebb számban óvodák – által tanórákról vagy nevelési napról való igazolatlan távolmaradással kapcsolatos jelzések; de előfordultak magánszemélyek vagy civil szervezetek általi felkérések, sőt anonim jelzések is, amelyek valamely rászoruló vagy veszélyeztetett személlyel kapcsolatos intézkedést kértek. Az iskolai, óvodai szociális segítő kollégáktól is sok jelzés érkezett a gyermekek iskolán, óvodán belül tapasztalt problémáiról, nehézségeiről. A szolgálathoz forduló ügyfelek problémái közül az ügyintézésben való segítségkérés mellett magasan kiemelkedik az anyagi, megélhetési problémákban való segítségkérés, igen sokszor keresték meg a szolgálatot azzal is, hogy esetleg keressenek lehetőséget számukra természetbeni támogatásra, élelmiszer-csomagok, adományok, használt ruházat vagy bútorok juttatására, ezeket jellemzően más civil és karitatív szervezet bevonásával tudták teljesíteni.

Pécs keleti városrészében városi viszonylatban felülreprezentált a lakásállományban az önkormányzati szociális bérlakások száma, ezekben szintén igen magas a bérleti jogviszonyát rendezni nem tudó, tartozásokkal rendelkező, vagy éppen adósságai miatt az ingatlan elhagyására felszólított lakosok száma. Az ő problémáikkal is gyakorta találkoztak ebben az évben is. Jellemző még a párkapcsolati konfliktusokban történő elakadás, az elvált vagy különvált partnerek, szülők közötti – gyakran nagyon súlyos – viták, amelyek során más nézetkülönbségeik mellett közös gyermekeikkel való kapcsolattartásukról sem tudnak megegyezni. Ugyancsak gyakran foglalkoztak a szakemberek a kliensek különböző életviteli nehézségeivel, szenvedélybetegségükkel kapcsolatos küzdelmükkel, gyermeknevelési nehézségükkel. Többször kellett segíteni olyan családnak is, akiknek átmenetileg – részben párkapcsolati konfliktus, bántalmazás miatt – el kellett hagyniuk lakóhelyüket, és a szakemberek segítségével családok átmeneti otthonába kellett költözniük. Több gyermeket delegáltak az intézmény Gyermek Átmeneti Otthonába, amikor a gyermek a családjában átmenetileg krízisbe került, illetve a szülő-gyermek kapcsolatban átmeneti súlyos konfliktus merült fel, vagy a szülő akadályoztatva volt időlegesen gyermeke törvényes képviselőjének ellátásában.

4. Szolgáltatás igénybevételének módja

Ellátás típusa	Meszes	Uránváros-Belváros	Kertváros	Összes
Együttműködési megállapodás alapján összesen	410	463	747	1620
ebből gyermek	215	222	332	769
ebből felnőtt	195	241	415	851
Tanácsadás összesen	579	354	504	1437
ebből gyermek	283	221	178	682
ebből felnőtt	296	133	326	755
Egyszeri esetkezelés	166	747	238	1151

A szolgáltatás igénybevételének módja szerinti megoszlás vizsgálata során megállapítható, hogy az együttműködési megállapodás alapján végzett szociális segítő tevékenység a legmagasabb arányban fordul elő. Ebből a szolgáltatás alanya

769 eset tekintetében gyermek, 851 esetben felnőtt. Az együttműködési megállapodás alapján nyújtott szolgáltatás egy hosszabb gondozási folyamat, mely a kliens életében fennálló problémák megoldására adekvát, terv szerinti segítségnyújtást jelent. A gondozási folyamatban több segítő szakember vesz részt, mely szoros együttműködést igényel.

1437 esetben történt tanácsadás nyújtása, mely néhány alkalommal megvalósuló segítségnyújtás. Egyszeri esetkezelésben 1151 kliens részesült, mely során egy konkrét probléma megoldásában kértek segítséget, többnyire szolgáltatások, vagy egyéb lehetőségek felkutatása céljából.

4.1. *Javaslattétel gyermekvédelmi hatósági intézkedésre*

Gyermekvédelmi hatósági intézkedés formája	Gyermekszám			
	Meszes	Uránváros-Belváros	Kertváros	Összes
Védelembe vétel Szolgálat kezdeményezésére	79	17	44	140
Védelembe vétel Központ felkérésére	41	23	31	95
Ideiglenes hatályú elhelyezésre közvetlen javaslat	19	6	0	25
Összesen	139	46	75	260

A szolgáltatás nyújtásának célja, a gyermek, családban történő nevelkedésének elősegítése. A szolgálat tevékenységi körébe tartozik a gyermekek és családjaik életkörülményeinek feltárása, a gyermekek veszélyeztetettségének feltérképezése. Ezen folyamat eredményeképpen kerül sor a veszélyeztetettség mértékének megállapítására, valamint a szükséges gyermekvédelmi hatósági intézkedés szükségességének vizsgálatára. A feltáró tevékenység során a gyermeket körülvevő szakemberek véleményének értékelését követően, a szakemberek együttes döntése alapján kerül sor a gyermekvédelmi hatósági intézkedés tárgyában a javaslattétel elkészítésére.

A védelembe vételi javaslat kezdeményezésére jogosult a szolgálat szakembere közvetlenül a gyámhivatalnál, valamint a központ felkérését követően is megteheti közvetett módon a javaslatát. Védelembe vétel elrendelése során a családsegítő, bevont segítőként az esetmenedzserrel együtt folytatja tevékenységét.

A gyermek életét veszélyeztető körülmény fennállása esetén a szolgálat munkatársa javaslatot tesz a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezésére. Az ideiglenes hatályú elhelyezés a gyermek azonnali, családból történő kiemelését jelenti. Ezt a gyermekvédelmi hatósági intézkedést nagyon súlyos, életet veszélyeztető körülmény esetén, valamint az életveszély lehetőségének fennállása esetén alkalmazzák a szakemberek.

4.2. Szakmai tevékenység formája

Szakmai tevékenység	Szakmai tevékenység teljesítése (alkalom)			
	Meszes	Uránváros-Belváros	Kertváros	Összesen
Tanácsadás	1195	4241	3351	8787
Segítő beszélgetés	2278	2108	3078	7464
Családlátogatás	1077	991	2472	4540
Környezettanulmány készítése	112	237	260	609

A szolgálat szakemberei 609 esetben készítettek környezettanulmányt a kliensek otthonába bíróság, gyámhivatal, kormányhivatal, egészségügyi szolgáltató és család- és gyermekjóléti szolgálat/központ felkérésére.

5. Együttműködés saját intézmény speciális szolgáltatásaival

Az Intézmény (központ) speciális szolgáltatás keretében számos, az alábbi táblázat szerinti szolgáltatásokat biztosít, mely szolgáltatások igénybevétele a családsegítő munkatársak tevékenységét és eredményes esetvezetését segíti. Saját intézményi speciális szolgáltatások igénylése 784 alkalommal valósult meg a családsegítők részéről.

Speciális szolgáltatás	Szolgáltatásba delegálások száma			
	Meszes	Uránváros-Belváros	Kertváros	Összesen
Pszichológus	6	2	4	12
Jogász	3	0	5	8
Jelzőrendszeri tanácsadó	0	0	0	0
Mediáció	3	1	4	8
Családkonzultáció/családterápia	4	2	7	13
Óvodai és iskolai szociális segítő	100	152	376	628
Kórházi szociális munka	25	21	25	71
Utcai szociális munka	0	0	2	2
Szociális diagnózis felvétel	2	0	1	3
Fogyatékosügyei tanácsadás	17	10	12	39

6. Kapcsolattartás jelzőrendszeri tagokkal

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat a veszélyeztetettség megelőzése érdekében észlelő - és jelzőrendszert működtet. Feladat a jelzőrendszeri tagokkal való együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása. Rendszeres és rugalmas szakmai kapcsolatot tart fenn a szolgálat a védőnői szolgálattal, a rendőrséggel, a szakmai munkát nagy mértékben segíti a Pécsi Rendőrkapitányság áldozatvédelmi referense. Fontos együttműködések alakultak ki az Áldozatvédelmi Központtal, több ügyfélnek tudtak összefogással segíteni ebben az évben is. Gyakori és élő szakmai kapcsolatban áll a szolgálat a területen működő óvodákkal, iskolákkal és a bölcsődével. Az oktatási-nevelési intézmények tekintetében az együttműködést

segítik és támogatják az intézmény óvodai, iskolai szociális segítői, akik jelen vannak ezekben az intézményekben. Az egészségügyi intézményekkel változó minőségű és intenzitású a szakmai kapcsolat, a legtöbb gyermek háziorvossal és néhány felnőtt háziorvossal kifejezetten szoros, jó együttműködésben áll az Intézmény ebben az évben is. A PTE Gyermekgyógyászati Klinikával intenzív munkakapcsolatban áll a szolgálat, mely munkakapcsolatot jelentősen befolyásolja az a tény, hogy a Klinikán a szociális munka feladatait az Intézmény dolgozója látja el. Közös ügyfelek okán is szoros együttműködés áll fenn az Ifjúságért Egyesület Családok Átmeneti Otthonaival, és a keleti városrészben is markánsan jelen lévő droghasználati, és egyéb szenvedélybetegségekkel kapcsolatos jelenségek miatt rendszeresen konzultálnak az INDIT Közalapítvány TÉR Közösségi Szolgálatával, és az Alternatíva Közösségi szolgálattal is, emellett együttműködést tartanak fenn a K-aRC Addiktológiai Szolgáltatóval. A Területi Szociális Központokkal segélyezési ügyekben, és hozzátartozói erőszakkal kapcsolatos esetek nyomán egyeztettek, BAVKH Pécsi Járási Hivatal Gyámügyi Osztályával pedig az igen nagyszámú gyermekvédelmi hatósági ügyek okán volt heti, szinte napi szintű kapcsolat. Karitatív szervezetekre is gyakran számíthattak ebben az évben, ha valamelyik ügyfel nehéz helyzetbe került, többször kaptak segítséget a Katolikus Karitástól és a Vöröskeresztől is.

A hatékony szakmai munka megszervezése érdekében évente több alkalommal szakmaközi megbeszéléseket szerveznek, valamint eseti jelleggel megbeszéléseken tájékoztatták a jelzőrendszer tagjait a család- és gyermekvédelem rendszerét és a jelzőrendszeri tagok kötelezettségét érintő szakmai protokollok, szakmai ajánlások és módszertani útmutatók tartalmáról, a változásokról. A megbeszélés keretében igyekeztek közös álláspontot kialakítani a veszélyeztetettség megítélésében. Továbbra is fontos a személyes megjelenés és a közös gondolkodás a problémák megoldásában. Az együttműködés során folyamatosan csökkennek a kommunikációs nehézségek, bár van, ami nem változik.

Az esetjelzések tekintetében az írásbeliséggel kapcsolatban még mindig adódnak nehézségek. Több esetben a jelzőrendszeri tagok a problémát csak szóban mondják el, az írásbeliség általánossá válásának elérése tekintetében még vannak megoldandó feladatok. A kölcsönös együttműködés során, a problémák mellett egyre több a pozitívum. A gyermekorvosok (legalább telefonon) bekapcsolódása az esetkonferenciákba az elmúlt évben jelentős volt. Az önkormányzati képviselőkkel való párbeszéd és közös munka is megkezdődött, sorra érkeznek tőlük a jelzések a területen élő, nehéz sorsú emberekről. Mindemellett számos jelzőrendszeri taggal, illetve szakmai szervezettel (Rendőrségen dolgozó áldozatvédelmi referensek, védőnők, más család- és gyermekjóléti szolgálatok és központok, lakóközösségek, szomszédságok) való együttműködés segítette a munkát, kiemelkedő a kórházi szociális munkások a Közösségi Pszichiátria és a Tamasz Alapítvány aktivitása.

Összességében elmondható, hogy azokkal a jelzőrendszeri tagokkal, akikkel a kliensek napi szintű kapcsolatban állnak, jó az együttműködés. Továbbra is vannak olyan jelzőrendszeri tagok, akik esetében a jelzőrendszeri tevékenység fejlesztésre szorul, aktivitásukat fokozni szükséges.

Kistérségi Szakmai Egység

1. Területi sajátosságok

Az elmúlt években megfigyelhető az a tendencia, hogy az Egység által ellátott települések összes lakossága évről évre emelkedik. A 38 település lakosság száma 2018-ban 31.550 fő, 2019-ben 31.759 fő, 2021-ban pedig 32.118 fő volt. Ez az adat 2023-ban 32.719 főre emelkedett.

A lakosság szám a települések többségében emelkedett vagy nem változott, és csak néhány, várostól távolabb eső, rosszabb tömegközlekedési lehetőségekkel rendelkező, kisebb településen csökkent számottevően (pl. Berkesd, Szilágy, Pereked, Kisherend). A városhoz közel elhelyezkedő, intézményekkel, szolgáltatásokkal, infrastruktúrával jobban ellátott települések lakosság száma emelkedett legnagyobb mértékben (pl. Kozármisleny, Pogány, Keszü, Gyód, Pellérd, Szalánta). Az ellátási területen összességében a gyermekszám emelkedés is megfigyelhető, a 18 év alatti lakosok száma 2023-ban 6798 fő volt, mely emelkedést jelent a 2022-es adatokhoz képest. A gyermekszám emelkedéséből következtetni lehet arra, hogy egyre több, gyermekes család költözik Pécsről a pécsi agglomeráció településeire. A lakosság szám alakulását befolyásolja továbbá a gyermekvállalási hajlandóság is, aminek az emelkedése szintén valószínűsíthető az adatok alapján.

A kistérségi települések eltérőek infrastrukturális, szolgáltatási szempontból, sőt egyes településeken belül is gyakoriak a leszakadó, ill. fejlődő településrészek. A településeken belüli lakóhely elhelyezkedése összefüggést mutat az ott élők társadalmi helyzetével, életmódjával.

Ezek a települési adottságok meghatározzák a Szolgálat által ellátott ügyfelek alapproblémáit. Egyrésztől legnagyobb problémát továbbra is a leszakadó, vagy hátrányos helyzetű társadalmi csoportok munkához való hozzájutásának hiánya, munkahely elvesztése jelenti, mely maga után vonja az anyagi nehézségeket, szenvedélybetegséget, pszichés problémákat. Másrésztől a viszonylag jómódú családok eladósodása, az újjépítésű családi házakra felvett hitelek miatt, szintén anyagi, párkapcsolati, pszichés problémákat okoznak.

Egyre több településen találkozunk azzal a jelenséggel, hogy a bejelentett lakosok száma és a településen tartózkodók száma eltér egymástól. Nagyon sok aktív korú személy külföldön vállal munkát, családját hátrahagyva, hogy anyagi helyzetén javítson. Ebből adódóan a szolgálat párkapcsolati, kapcsolattartási, szülői felügyeleti jogot érintő problémákkal szembesül.

2. Szolgáltatás igénybevételenek módja

A szociális segítő tevékenység nyújtásának módja szerinti megoszlást az alábbi táblázat szemlélteti.

A szolgálat felnőtt esetében együttműködési megállapodással 150 főt gondozott a tárgyévben, mely ügyszámból 25 fő esetén sikerrel zárták le az ügyet. A fennmaradó ügyek tekintetében cselekvési terv módosításával folytatták tovább a szakmai munkát.

Gyermekek vonatkozásában a 168 együttműködési megállapodás alapján gondozott gyermek esetében 30 gyermek ügyét sikerrel zárták le a szakemberek, a fennmaradó ügyek egy része védelembe vétel mellett gondozott ügy volt, valamint cselekvési terv módosításával tovább gondozták a családot.

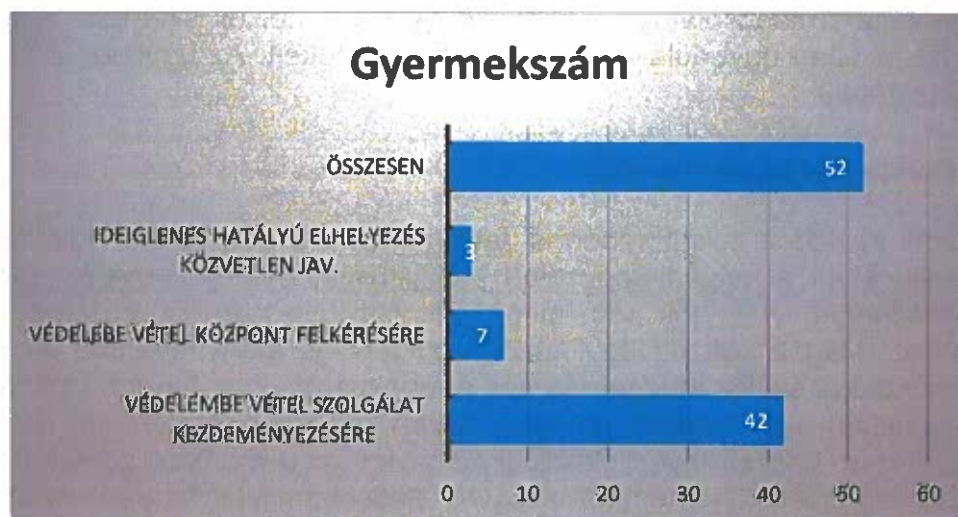
A tanácsadással kezelt ügyek tekintetében az ügyek 44%-át a szakemberek sikeresen kezelték.

Egyszeri alkalommal 90-fő vette igénybe a szolgáltatásokat a Kistérségi Szakmai Egységben.

Ellátási forma	Alapellátásban gondozott (fő)	Védelembe vétel ellátásba bevont (fő)	Veszélyeztetett várandós gondozása (fő)	Összesen (fő)	Eredményesen lezárt ügyek száma
Együttműködési megállapodás - felnőtt	150	30	1	181	25
Együttműködési megállapodás - gyermek	168	61	0	229	30
Tanácsadás - felnőtt	139	7	0	146	53
Tanácsadás - gyermek	75	14	0	89	41
Egyszeri ügyek	90	0	0	90	88

2.1. Javaslattétel gyermekvédelmi hatósági intézkedésre

Javaslattétel gyermekvédelmi hatósági intézkedésre	Gyermekszám
Védelembe vétel – Szolgálat kezdeményezésére	42
Védelembe vétel – Központ felkérésére	7
Ideiglenes hatályú elhelyezésre közvetlen javaslat	3
Összesen	52

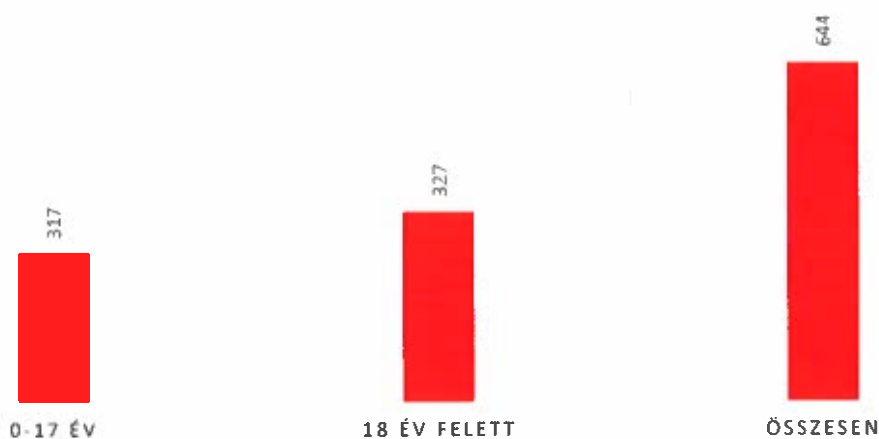

A Kistérségi Szakmai Egység 2023-ban 52 alkalommal tett javaslatot gyermekvédelmi hatósági intézkedésre, melyből 49 alkalom védelembe vétel, 3 alkalom ideiglenes hatályú elhelyezésre irányult.

3. Igénybevevők jellemzői

Életkor	Igénybe vevők száma
0-17 év között	317 fő
18 év feletti	327 fő
Összesen	644 fő

IGÉNYBEVEVŐK SZÁMA

Az együttműködési megállapodás alapján gondozott, 15 év feletti igénybevevők gazdasági aktivitását tekintve 137 fő foglalkoztatott, 39 fő munkanélküli, 132 fő pedig inaktív. A 14 év alatti gyermekek száma 241 fő.

A gondozott családok több, mint felében (61 %) házastársi/élettársi kapcsolatban élnek a szülők gyermekeikkel együtt. Az ügyfelek 3 %-a egyedül él, 3 %-a pedig házastársi/élettársi kapcsolatban együtt élő gyermek nélküli személy. A gondozott családok 31 %-ában egyedülálló szülő neveli gyermekeit. Az ügyfelek 2 %-a egyéb családi összetételű.

4. Problématípusok az ellátás során

A gondozott családok tekintetében a lelki-mentális problémákkal küzdők száma magas, ezen kívül a családi-kapcsolati konfliktusok, gyermeknevelési problémák, anyagi nehézségek, a szülők nem megfelelő életvitele jelenik meg leggyakrabban problémaként. Magas volt az ügyintézés szolgáltatás igénybevétele. Az alacsony iskolai végzettségű szülők számára nehéz a munkaerőpiacon történő elhelyezkedés, többen egyáltalán nem találnak munkát. Sokan közfoglalkozottként dolgoznak a településeken, de hosszú távon életkörülményeikre ez a munkavégzés nincs pozitív hatással. A lakhatási körülmények is egyre élesebben jelentkeznek, többen élnek olyan ingatlanban melynek állapota nem alkalmas a mindennapi lakhatásra, azonban

az anyagi helyzetük nem teszi lehetővé sem a felújítást, sem azt, hogy másik ingatlanba költözzenek.

A **veszélyeztetett gyermekek esetében a veszélyeztetettség fő okai** között szerepelnek a családi konfliktusok, nevelési problémák, szülők, család életvitele, magatartási – vagy tanulási zavar, gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség, tankötelezettség elmulasztása, valamint érzelmi és fizikai elhanyagolás, bántalmazás is egyre többször előfordul.

5. A szakmai tevékenység bemutatása

A területen leggyakrabban előforduló szakmai tevékenységek és azok tartalma:

Információnyújtás: tankötelezettség, családi pótlék és annak megszüntetése, gyermekétkeztetés, szociális ellátások, segítő szervezetek elérésével kapcsolatosan.

Tanácsadás: gyermeknevelés, életvezetés, pénzbeosztás, párkapcsolat területén.

Szociális segítő tevékenység: konfliktus kezelés, segítő beszélgetés, adományozás, közvetítés egyéb ellátásokhoz, segítségnyújtás munkahely keresésben, albérlet keresésben, önéletrajz írásban, átmeneti gondozásban való elhelyezés ügyekben.

Hivatalos ügyek intézésében közreműködés: bölcsődei elhelyezés, támogató levelek megírása, szociális otthoni elhelyezés, leszázalékoltatással kapcsolatos ügyintézés, jogászhoz delegálás, közüzemekkel való egyeztetés részletfizetés céljából, környezettanulmányok elkészítése.

Családlátogatás: Gyakori a családok felkeresése az otthonukban, melynek oka az utazási nehézség, ami miatt az Intézmény telephelyeinek megközelíthetősége nehezített.

5. Együttműködés saját intézmény speciális szolgáltatásaival

Az Intézmény munkatársai szorosan együttműködnek egymással és az Intézmény többi szakmai egységével, a speciális feladatellátást működtető Gyermekjóléti Központ munkatársaival, akik a kliensek számára széles palettán nyújtanak az aktuális élethelyzetnek megfelelő speciális szolgáltatásokat.

Speciális szolgáltatás	Szolgáltatásba delegálások száma
Pszichológus	4
Jogász	2
Jelzőrendszeri tanácsadó	0
Mediáció	2
Családkonzultáció/családterápia	4
Óvodai és iskolai szociális segítő	30
Kórházi szociális munka	1
Utcai szociális munka	0
Szociális diagnózis felvételi esetszolgálat	0

6. Kapcsolattartás jelzőrendszeri tagokkal

A jelzőrendszeri tagokkal való kapcsolattartás több formában is megvalósult a gyakorlatban. A szakmai munkavégzés során elengedhetetlen a jó és élő kapcsolat

fenntartása. A Szolgálat feladata a jelzőrendszeri tagokkal való együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása. A jelzőrendszer rendszeres tájékoztatása, problémáik, nehézségeik meghallgatása, a közös gondolkodás a szociális szakemberek munkáját is előrébb viszi, segíti.

Szükség esetén, illetve amennyiben gyermekvédelmi hatósági intézkedés szükségessége merült fel, esetmegbeszélést, esetkonferenciát szerveznek valamennyi, a családdal kapcsolatban álló szakember, valamint a Központ bevonásával. Az esetkonferenciák megszervezése, lebonyolítása, koordinálása, az ügyben érintett családsegítő feladata volt. Az esetkonferenciák alkalmával tisztázták a gyermeket érintő problémák megoldásához szükséges feladatokat, azok felelőseit.

A kistérségi településeken a jelzések írásban és szóban valósulnak meg, mivel a családsegítők rendszeres, személyes kapcsolatban állnak a jelzőrendszer tagjaival. A korábbi évekhez képest előrelépés, hogy a szóbeli jelzéseket a legtöbb esetben írásos jelzés követi. A beérkezett jelzéseket fogadták, a megtett intézkedésekről írásbeli visszajelzésben tájékoztatták a jelzést tevőt. A beérkezett jelzéseket és megtett intézkedéseket heti rendszerességgel megküldték a Központ felé.

6. Kistérségi ellátási feltételek

A Kistérségi Szakmai Egységben 10 fő családsegítő látta el a családsegítő és gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat. Az egység szakmai munkáját egy szakmai vezető irányította. A családsegítők közel fele saját gépkocsi használatával tudta a terepen történő feladatait ellátni, a többi családsegítő a távolsági autóbuszjáratokat használta. Az egyes településeken a buszközlekedés nagyon ritka, illetve egyik településről a másikra való közlekedés tömegközlekedéssel nagyon nehezen megoldható.

A családokkal általában az otthonukban tudtak találkozni a családsegítők, valamint minden településen ügyfélfogadást tartottak havonta legalább 1 alkalommal.

A feladatellátás 4 telephelyről történt. Kistérségi Szakmai Egység központi telephelye a 7621 Pécs, Megye u. 22. szám alatt volt található, azonban 2022-ben olyan mértékben romlott az épület állaga, hogy annak működtetését felfüggeszteni kényszerült az Intézmény vezetése és a fenntartó. A Kistérségi Szakmai Egység központi telephelye a továbbiakban a 7623 Pécs, Tüzér u. 7. szám alatt volt elérhető. 3 kisebb telephely áll még rendelkezésre: Görcsönyben, Kővágószőlősen, valamint Orfűn. Az irodákban a tárgyi feltételek biztosítottak az adminisztratív feladatok ellátására.

II. CSALÁD-ÉS GYERMEKJÓLÉTI KÖZPONT

ESETMENEDZSERI TEVÉKENYSÉG

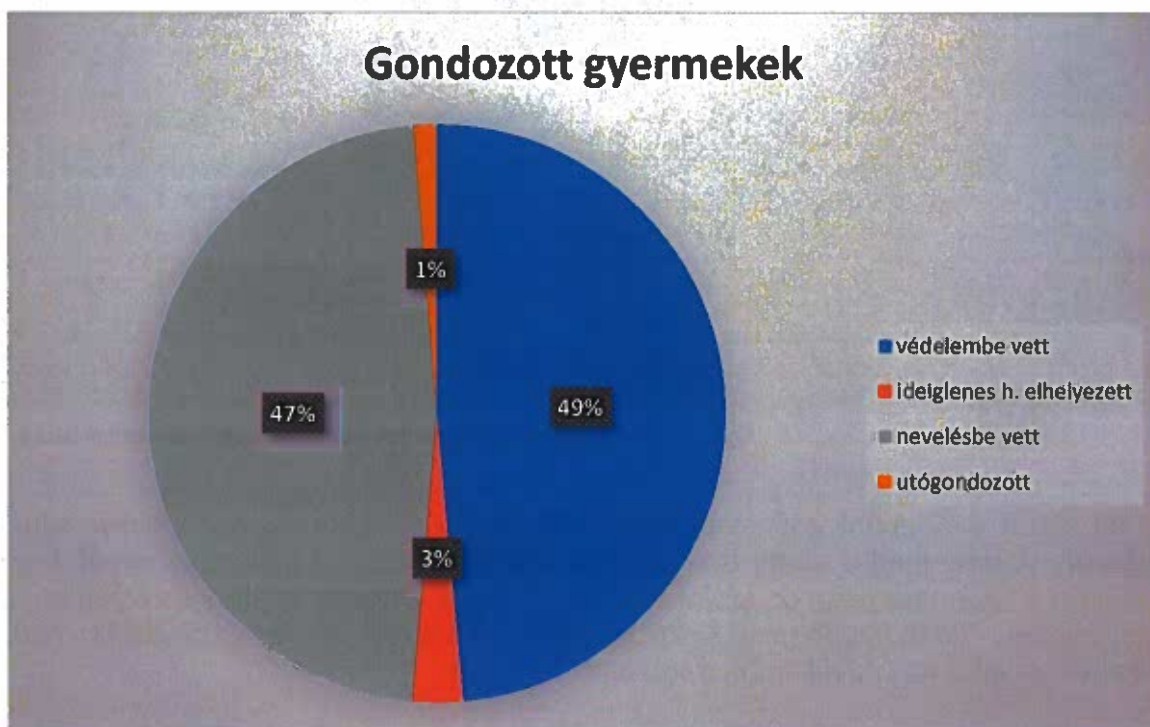
1. Igénybe vevők száma

	Védelembe vett gyermekek száma	védelembe vett gyermekek családjának a száma	Ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermekek száma	Ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermekek családjainak száma	Utógondozott gyermekek száma	Utógondozott gyermekek családjának száma	Nevelésbe vett gyermekek száma	Nevelésbe vett gyermekek esetében gondozott szülők
2023.01.01.	545	276	16	5	15	12	352	186
2023.12.31.	346	173	20	11	9	4	338	172

1.sz. táblázat A megadott két időpontban gondozott esetek száma

A 18 esetmenedzser átlagos esetszáma 29 család.

Az 1. számú táblázat a védelembe vettek és a nevelésbe vett gyermekek esetében is csökkenést mutat az év eleji adatokhoz viszonyítva, azonban az év során megjelenő új esetek, valamint az eset lezárása miatt az esetek száma folyamatosan változik.

1.sz. ábra Gondozott gyermekek ellátási forma szerinti százalékos megoszlása

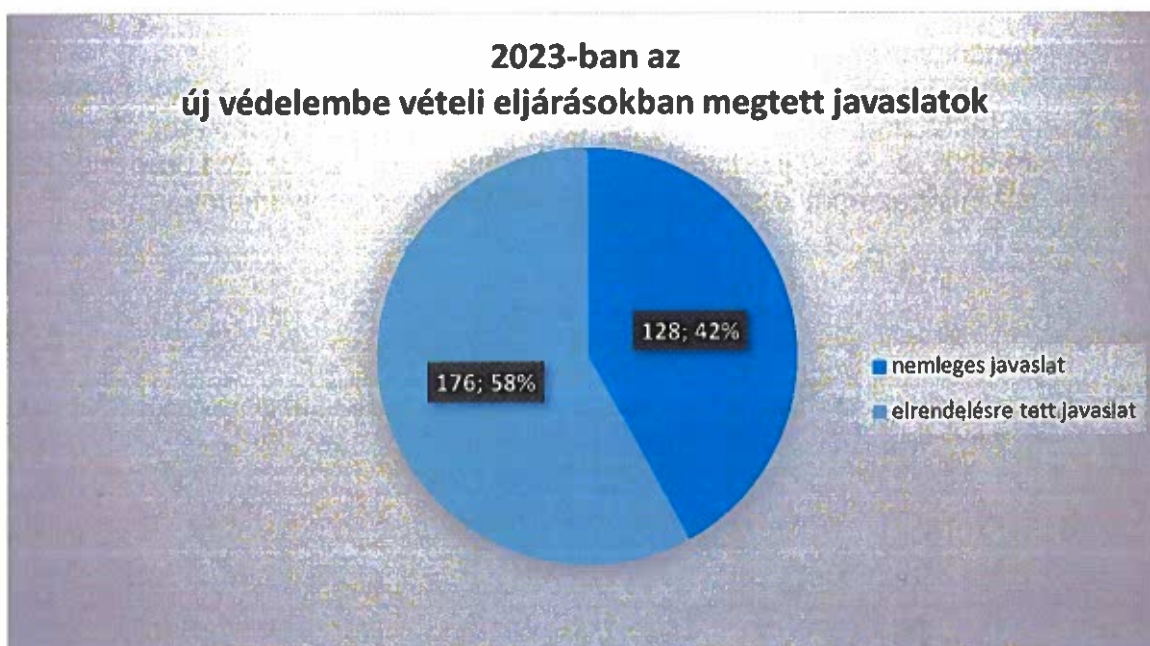
2. Hatósági intézkedésekre tett javaslatok

2.1. Védelembe vétel

A 2023 évben a Központ 304 új esetben tett javaslatot védelembevételi eljárás során hatósági intézkedés elrendelésére, 26 esetben a Gyámhatóság felkérésére nem volt mód javaslattal élni, mert a család felkutatása nem járt sikerrel (külföldi tartózkodás, nem megfelelő lakcím miatt). A Baranya Vármegyei Kormányhivatal Pécsi Járási Hivatal Gyámügyi Osztálya az év során a védelembe vétellel kapcsolatosan 6 esetben nem értett egyet a Központ által tett javaslattal. 128 esetben a Központ a védelembe vétel mellőzését javasolta.

Minden esetben a védelembevételi eljárás megszüntetését követően a családot a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat alapellátás keretében tovább segítette.

Javaslat hatósági intézkedésre/új	304
Központ nem javasolt védelembe vételt	128
Javaslat védelembe vételre	176
Család elérhetetlensége miatt javaslatra nem került sor	26
Védelembevételi javaslat elutasítása Gyámhatóság részéről	6

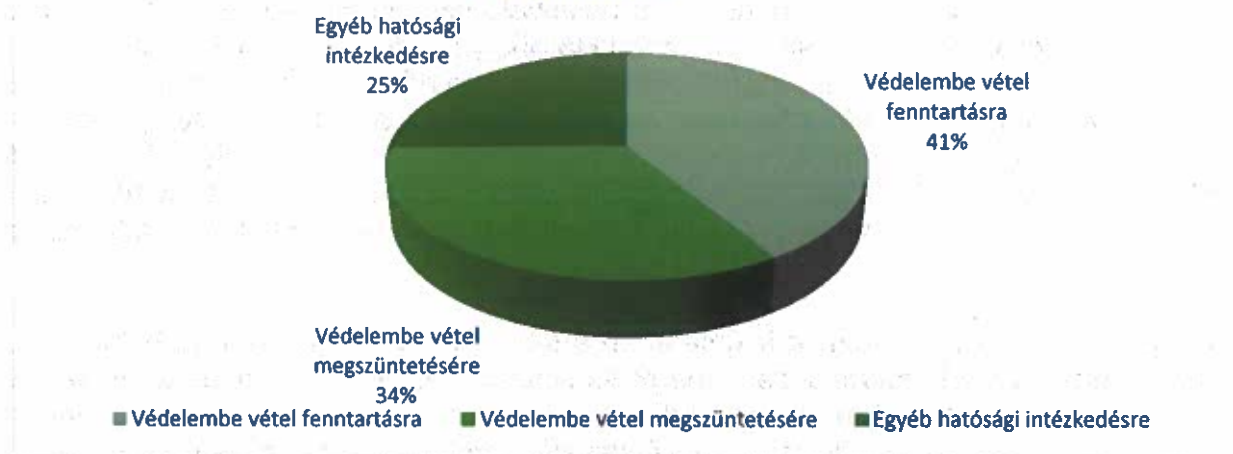
2.sz. ábra Új védelembevételi eljárásban megtett javaslatok

Az év során a Központ 235 esetben tett javaslatot védelembevételi felülvizsgálata ügyében. A védelembevételi határozatok többségében a védelembe vételt 1 évre rendeli el a Gyámhatóság, de előfordul, hogy 3, vagy 6 hónap elteltével valósul meg a felülvizsgálat. Több esetben a Központ kéri a felmerülő súlyos problémák miatt a védelembe vétel rendkívüli felülvizsgálatát.

A Központ 127 esetben kérte a védelembe vétel fenntartását, mivel a veszélyeztető körülmények még nem szűntek meg maradéktalanul. A 127 javaslat 201 gyermeket érintett. Ezekben az ügyekben további szociális segítő tevékenységre volt szükség.

A Központ **108 esetben** kérte a felülvizsgálat során, hogy **eredményesség miatt** szüntessék meg a védelembé vételt. A 108 javaslat 162 gyermeket érintett. Az eseménymenedzserek ezekből a sikeres esetekből tudnak érzelmileg töltődni, hogy a kiegészítést elkerülik.

Javaslatok száma

3. sz. ábra A védelembé vétel felülvizsgálatával kapcsolatos javaslatok megoszlása

2.2. Megelőző pártfogás

2023. évben összesen 82 esetben tett javaslatot a Központ megelőző pártfogás ügyben. Ezen javaslatok tartalmazzák az új eseteket és az eljárás megszüntetését követő 6 hónap elteltével történő felülvizsgálatot is. A 2022-es évhez képest emelkedett az esetek száma, azonban még mindig nagyon alacsony ez a gyermekvédelmi hatósági intézkedés. 2023. december 31-én 19 gyermek esetén volt elrendelve a megelőző pártfogás. Az előző években azt tapasztalta a Központ, hogy ahol elrendelésre került ez az intézkedés, ott sokkal kevesebb esetben fordult elő bűnisméltés. Egyre több esetben merül fel ezen intézkedés szükségessége, ami egyértelműen alátámasztja azt a tapasztalatot, hogy megnövekedett a fiatalok bűnelkövetők száma. A megelőző pártfogás alatt a gyermekeknek a Baranya Vármegyei Kormányhivatal Pécsi Járási Hivatal Hatósági Főosztály Igazságügyi Osztály Községi Foglalkoztatójának különböző csoportfoglalkozásain is részt kell venniük, ami javítja a bűnisméltés elkerülésének előfordulását. A pártfogó felügyelők több esetben nem tudnak családlátogatás alkalmával megismerkedni a családdal, telefonon veszik fel a kapcsolatot az érintettekkel. A pártfogó felügyelők munkájában nagyobb hangsúlyt kapott a központ eseménymenedzsereinek tevékenysége, mivel az eseménymenedzserek tájékoztatójára nagymértékben tudnak támaszkodni.

2.3. Ideiglenes hatályú elhelyezés

A Központ a 2023. év során közvetlenül 38 gyermek esetében írt ideiglenes hatályú elhelyezésre javaslatot. 19 gyermek esetében a Gyámhatóság egyetértett a javaslattal, míg 19 esetben nem rendelte el a Gyámhatóság az ideiglenes hatályú elhelyezést. A 19 ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermek 13 családban élt. Az ideiglenes hatályú elhelyezések a megtett javaslatok 50%-ban kerültek elrendelésre. Ideiglenes hatályú elhelyezésre javaslatot súlyos veszélyeztetés esetén tesznek a szakemberek, mely esetben a gyermek testi épsége veszélybe kerül.

2.4. Nevelésbe vétel

A Központ a 2023-as év során 229 esetben tett nevelésbe vétellel kapcsolatban javaslatot. Az év végén 338 nevelésbe vett gyermek ügyében dolgoztak az esetmenedzserek.

55 új esetben, ami 84 gyermeket érintett, javasolta a Központ a nevelésbe vétel elrendelését.

A javaslatok gyámhivatali elbírálása során alapvető szemponttá vált az a körülmény, hogy a szakellátás telítetté vált, és a szabad férőhelyek hiányában, még ha indokolt is lenne a gyermek családból történő kiemelése, a családban való további gondozás valamilyen formáját írja elő a hatóság. Az elmúlt évben a nevelésbe vételi javaslatok 40 %-a került elutasításra. A szakellátás telítettsége, gondozási hely hiánya miatt elhúzódik a nevelésbe vételi eljárás, ami fél évet is meghaladja több esetben, így rendszeresen előfordul, hogy a javaslatot követően a gyámhatósági döntés áttolódik a következő évre.

A gyermekek hazagondozása tekintetében a szülők attitűdje gyakran hártáztatja azt, hogy a gyermekek hazagondozása megvalósulhasson. Ezen szülői magatartás formái az alábbiak: nem tartják a kapcsolatot az esetmenedzserekkel, nem tesznek annak érdekében, hogy az a súlyosan veszélyeztető körülmény, ami a nevelésbe vételt eredményezte, megszüntetésre kerüljön. A lakóhelyük megváltozását gyakran nem közlik az esetmenedzserrel, így érdemi kapcsolatot nem lehet velük tartani, azonban ebben az esetben is vannak a szakembereknek adminisztrációs terhei.

A nevelésbe vett gyermekek egy részének vérszerinti szülei a pécsi járásban rendelkeznek állandó lakcímmel, de ismeretlen helyen tartózkodnak, vagy börtönbüntetésüket töltik, vagy külföldön vállaltak tartós munkát. Ezekkel a szülőkkel, a fizikai jelenlétük hiánya miatt az esetmenedzser nem tud aktív munkát folytatni, azonban az egyéb törvényi előírásnak itt is eleget kell tennie, helyzetértékelést kell készítenie, a nevelésbe vétel felülvizsgálatát megelőzően meg kell látogatnia a gyermeket a gondozási helyén, rendszeresen kapcsolatot kell tartania a gyermekvédelmi gyámmal stb. Tehát ezen esetekkel is szakmai tevékenység végzése valósul meg, azonban a gyermekek hazagondozására ezekben az esetekben sincs lehetőség.

További szakmai tevékenység: A nevelésbe vett gyermekek esetében egyéb hozzátartozók, akik számára kapcsolattartást szabályozott a Gyámhatóság, szintén folyamatos munkavégzés valósul meg, mivel az Ő esetükben is helyzetértékelést kell készíteni, a nevelésbe vétel felülvizsgálata alkalmával.

2.5. Családbafogadás

78 esetben kérték fel a Központot családbafogadással kapcsolatos eljárás során javaslattevére, és környezettanulmány elkészítésére, ami az előző évhez képest enyhe emelkedést mutat. A Központ a környezettanulmányok többségének az elkészítésében a Szolgálat segítségét igényelte.

3. Esetkonferencia, esetmegbeszélés, esetkonzultáció

A Központ 193 esetkonferencián vett részt a tárgyévben, mely 275 gyermeket érintett. Ebből a Központ 32 esetkonferenciát szervezett önállóan, 161 esetkonferenciát a Szolgálatok szerveztek.

Azokban az ügyekben, ahol szociális segítő tevékenység van folyamatban a szolgálat szervezésében és felmerül a hatósági intézkedés szükségessége, a szolgálat kezdeményezi az esetkonferencia megszervezését. A hatóság által indított eljárások során, a szakmai egységek konzultálnak és amennyiben a szolgálat nem végez aktív segítő tevékenységet az érintett családdal a szervezési feladatok az esetmenedzserre hárulnak. Esetkonferencia szervezésénél nehézséget okoz a mindenki számára megfelelő időpont meghatározása, illetve a szűkös határidő betartása. Problémát okoz továbbá, hogy sok esetben a meghívott szakemberek nem jelennek meg, és tájékoztatójukat sem küldik meg.

Az Intézmény munkatársainak az esetkonferencián mindig sikerül konszenzusos álláspontot kialakítani, és azt követően azonos álláspontot képviselnek az ügyek vitele során.

4. Jelzőrendszer

A Központoz köznevelési intézményektől érkezett a legtöbb jelzés (231 db) a 2023-as évben. Ezen jelzések nagy százaléka iskolai igazolatlan hiányzásokról és súlyos magatartási problémákról számolnak be.

A Gyámügyi Osztályról 252 jelzés érkezett. A rendőrség 137 jelzést küldött a tárgyévben, a jelzések közül kitűnik, hogy fiatalok körében megnőtt a garázdaság, erőszakos cselekmények száma, emellett jelen van a kábítószer használat is. Családok Átmeneti Otthonából és a Gyermek Átmeneti Otthonából összesen 12 jelzés érkezett.

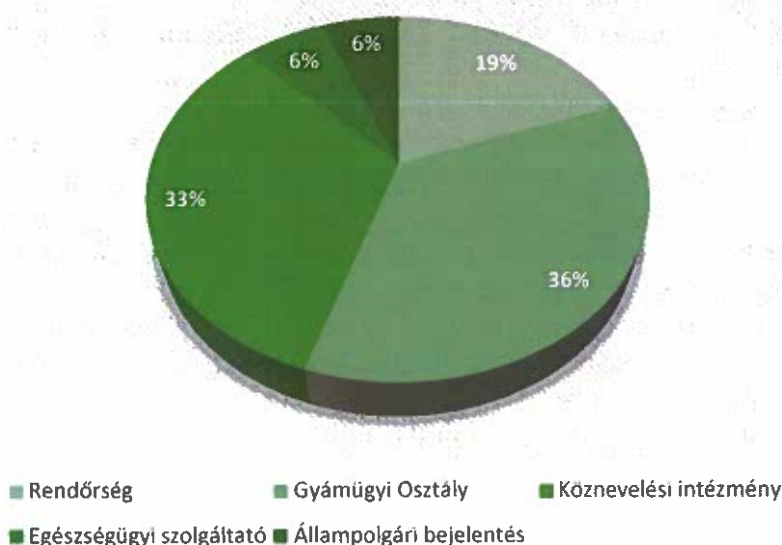
A gyermekorvosoktól nagyon ritkán érkezik jelzés. Több esetben az esetmenedzser megkeresésére telefonon megosztanak információt, azonban ezt írásos formában nem minden esetben küldik meg. A védőnőkkel a kapcsolat jónak mondható rendszeres a konzultáció, közös családlátogatás is megvalósul.

Az iskolákkal való együttműködés változó, több iskolából nem érkeznek meg a jelzések időben, illetve problémát jelent, hogy félév- év végén nagy számú igazolatlan mulasztás kapcsán érkeznek jelzések, bár a hiányzások folyamatosak a tanév során. A gyermekekkel kapcsolatos magatartás problémákról „szívesebben” jeleznek.

Az esetkonferenciákon a jelzőrendszeri tagok megjelenésének intenzitása változó. A jelzőrendszeri tagokkal való együttműködést megfelelőnek találja a Központ.

Jelzések száma

4. sz. ábra A Központ számára legtöbb jelzést küldők

5. Gyermekvédelmi hatósági intézkedéshez kapcsolódó tevékenységek

5.1. Tárgyalásokon való részvétel

A Központ esetmenedzserei 164 első védelembe vételi tárgyaláson, 154 védelembe vétel felülvizsgálati tárgyaláson, 64 nevelésbe vétel felülvizsgálati tárgyaláson, 23 elhelyezési tárgyaláson, és 30 egyéb hatósági tárgyaláson vettek részt. A tárgyalások többsége a Baranya Vármegyei Kormányhivatal Pécsi Járási Hivatal Gyámügyi Osztályán voltak. A pandémiát követően a Gyámhivatal továbbra is alkalmazza azt a gyakorlatot, hogy a határozatokat az elkészített iratanyag, valamint az érintett felek írásbeli nyilatkozata alapján hozza meg. Ez a gyakorlat az alábbi esetekben valósul meg: a Központ a védelembe vétel megszüntetésére, vagy a védelembe vétel mellőzésére tett javaslatot.

5.2. Esetmenedzselési tevékenység

A Központ esetmenedzserei a Pécsi Járásban, azaz 40 településen látják el a gyermekvédelmi hatósági intézkedéshez kapcsolódó feladatokat. A hatósági intézkedéssel érintett ügyekkel 18 esetmenedzser foglalkozik, akik szociális segítő munkát is végeznek, szervezési, koordináló és kontrolláló feladatokat látnak el.

A védelembe vett gyermekek és családjuk gondozása, valamint a szakellátásba került gyermekek családjába történő visszakerülésének segítése az esetmenedzserek részéről tervezett, komplex tevékenységként valósul meg. Az egyre komplexebb problémákkal jelentkező családok tekintetében még hatékonyabb esetmenedzseri munkára van szükség.

A gyermekek veszélyeztetettségének megszüntetése érdekében az esetmenedzserek különböző szolgáltatásokba, ellátásokba delegálják a családokat, valamint szociális segítő tevékenységet folytatnak. Védelembe vétel esetén az egyéni-gondozási

tervben határozza meg az esetmenedzser a bevont segítőkkel és a családdal együtt, a gyermekek életében jelen lévő szakemberek, a családsegítő és az esetmenedzser feladatait. Itt van lehetősége egyénileg, minden adott problémára speciális megoldási lehetőséget meghatározni, felelősök és pontos határidők megadásával.

A tárgyévben az esetmenedzserek 3548 családlátogatást végeztek. A gondozott családok egyharmada szinte egyáltalán nem jelenik meg a Központ épületében, annak ellenére, hogy a gondozási-nevelési tervben a felváltott kapcsolattartási helyszín van előírva.

6. Probléma típusok

A tárgyévben a leggyakoribb probléma típus továbbra is az elhanyagolás, bántalmazás, magatartási- viselkedési problémák, a kapcsolattartással összefüggő akadályok és deviáns magatartás, valamint anyagi, megélhetési nehézségek voltak.

A szülők következtlen nevelési módszerei, a megengedő szülői hozzáállás, a kortárs csoportok hatásai miatt egyre több erőszakos cselekedet, garázdaság, lopás jelenik meg a fiatalok cselekedetei között.

A gyermekek, fiatalok nem mérik fel a veszélyeket, nem érzik cselekedeteik súlyosságát.

A Központ által kezelt ügyek közül a legeredménytelenebbek a kapcsolattartási nehézségek miatt elrendelt védelembe vételek. Ezekben az esetekben áll a legkevesebb eszköz az esetmenedzserek rendelkezésre és ezekben az ügyekben a szülői magatartás és attitűd a legmeghatározóbb. Az esetek jelentős részében nem sikerül előrelépést elérni a gyermekek veszélyeztetettségének csökkentésében, mivel a szülői magatartás megváltoztatásában a szülők részéről nincs hajlandóság.

A családokra nagy nyomás nehezedik, az emberek anyagi helyzete tovább romlott, az infláció, az áremelkedések miatt a megélhetési problémák megszorodtak.

A szülők rossz mentálhigiénés állapota, a családi diszfunkció következtében kialakult állapotok miatt a bántalmazás és elhanyagolás, mint veszélyeztető tényező jelentős mértékben megnövekedett.

A gyermekek elmagányosodtak, problémáikkal nehezen küzdenek meg, a pszichés tünetekkel kapcsolatos jelzések is megszorodtak. A munka során nehézséget jelent a családok számára a megfelelő ellátó rendszer igénybevétele, mivel a szolgáltatások tekintetében jelentős kapacitáshiányok állnak fenn. A pszichológusi, pszichiátriai szakrendelésre való bekerülés hónapokig eltart.

A nevelésbe vett gyermekek szüleivel folytatott munka során van a legkevesebb pozitív visszajelzés és pozitív eredmény. A statisztikai adatokból látható, hogy minimális családba került vissza gyermek a tárgyév során. Sok szülőnek még a gyermek családból történő kikerülését követően sincs belátása addiktológiai, vagy pszichés problémáira, így nem is kezeltetik azokat. Nem tudják megteremteni azokat a feltételeket, még segítséggel sem, amelyek eredményeként a gyermekeket családjukba visszahelyezhetik. Még a gyermek látogatása is olyan nehézséget jelent sokuk számára, amelyet anyagi lehetőségeik, illetve hozzáállásuk okán nem képesek teljesíteni.

7. Együtműködés

A Központ sikeresnek könyveli el, hogy a családsegítők és az eszmeneadzerek között megfelelő az együtműködés az ügyek előkészítése és kezelése tekintetében. Az eszmekonferencián mindig sikerül konszenzusos álláspontot kialakítani, és azt követően az Intézmény munkatársai azonos álláspontot képviselnek. Megfelelően működik a közös szakmai együtműködés és gondolkodás.

Szintén fontos együtműködés alakult ki az óvodai-iskolai szociális segítőkkel, a velük folytatott aktív és érdemi kommunikáció azt eredményezte, hogy a hatósági intézkedéssel érintett családokkal összefüggésben felmerülő veszélyeztető tényezők még könnyebben csökkenthetők, illetve szüntethetők meg, továbbá a közreműködésüknek köszönhetően jelentősen javult a nevelési-oktatási intézményekkel való együtműködés és a jelzési hajlandóság.

A Baranya Megyei Rendőr-főkapitányság a „Fókuszban az áldozat” elnevezésű programja keretében dolgoznak az áldozatvédelmi referensek. A jelenlétük az eszmeneadzseri tevékenységben nagy segítséget nyújt, rendszeresen aktívan részt vesznek az eszmekonferenciákon, eszmemegbeszéléseken az együtműködés kiváló és kölcsönös az információmegosztás.

Az elmúlt évben a keleti városrészen működő Gyárvárosi Rendőrőrszel is sikerült szorosabb kapcsolatot kialakítani, szintén nagyon jó munkakapcsolat áll fenn, a jelzéseiket rövid időn belül megküldik, kiemeltebb ügyekben telefonon rendszeresen biztosítanak konzultációs lehetőséget.

SPECIÁLIS SZOLGÁLTATÁSOK

Az elmúlt évben a jogszabályi előírásoknak megfelelően a Központban biztosították a speciális szolgáltatásokat az ügyfelek számára. A múlt évben több személyi változás történt, de az év végére minden szolgáltatás biztosításához szükséges létszám biztosítva volt az eredményes működéshez.

Speciális szolgáltatások statisztikai összesítő adatai

Tevékenység	Összes ellátott száma
Kapcsolattartási ügyelet	60
Utcai lakót. Szoc.m.	17
Kórházi szociális munka	462
Óvodai és iskolai szoc.m.	24298
Szociális diagnózis felvétele	2
Készenléti ügyelet	2
Jogi tanácsadás	3
Pszichológiai tanácsadás	15
Mediáció	58
Család-és párterápia	40
Fogyatékoságügyi tanácsadás	275
Egyéb: Praxis	64
Összesen:	25230

A speciális feladatellátás tekintetében a legtöbb elért kliens az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység esetében jelenik meg, melynek oka az oktatási-nevelési intézményekben folytatott közösségi tevékenységek szervezésében való részvételük. Ennek során szinte az egész intézmény a programba bevonásra került. A kórházi szociális munka során szintén magas számban kerülnek bevonásra a kliensek, akik elsősorban az egészségügyi személyzet jelzése által kerülnek az ellátásba. A fogyatékosügy-i tanácsadás létjogosultságát jelzi a jelentős igénybevételei szám, pedig még vannak olyan területek Baranya vármegyében, amelyeket csak részben értek el munkatársak.

1. Jogi segítségnyújtás

Az ECSGYK speciális feladatai közé tartozó jogi tanácsadás keretén belül 2023. évben személyes megjelenéssel főként házassági bontóper, kapcsolattartás és gyermektartásdíj ügyében került sor szóbeli konzultációra, illetve okiratszerkesztésre. Ezen felül érkezett telefonos megkereséseknek olyan eljárások képezték tárgyát, melyekben a fizetési elmaradások, egyéb tartozások jogi sorsa, vagy hatósági eljárások kimenetele volt kérdéses az érintettek számára.

A jogi tanácsadás eredményes ellátását a kliensek azon visszajelzése igazolja, hogy az ügyfelek elmondása szerint, a tanácsadás egyénre szabott jellege és az elegendő időkeret biztosítása megfelelő rálátást adott az ügyeik viteléhez, ezért legtöbb esetben további megsegítést jogi területen már nem igényeltek, mely az önálló ügyintézés útján indítja el az érintetteket.

A szolgáltatás tartalma kiterjed az Intézmény szakemberei számára nyújtott tanácsadás, mely elősegíti az esetek hatékonyabb vitelét. Továbbá egyre gyakoribbá válik az, hogy a kliensek jogi képvisellel rendelkeznek, ezért szükségessé vált az Intézmény jogtanácsosának bevonása több ügybe és Intézményi tevékenységbe.

2. Pszichológiai tanácsadás

A 2023- as év negyedik negyedévében tudta biztosítani az Intézmény a főállású gyermek pszichológus szolgáltatásának igénybevételét. Alap- és hatósági ellátás keretében a gondozott gyermekek összes létszáma 21 fő volt. Az elvégzett ellátás fő formája a diagnosztikus munka volt, mely a terápiás kapcsolatok kezdetlegességéből adódott. Az ellátott gyermekek életkorát tekintve, széles spektrumon mozgott, a legfiatalabb gyermek 4 éves, míg a legidősebb 17 éves volt. Alapellátás keretein belül

15 gyermeket látott el a pszichológus, míg a jogerős hatósági intézkedéssel érintett gyermekek létszáma 4 fő volt. Az ellátott esetekben a leggyakoribb probléma, amellyel jelentkeztek, a viselkedésben, magatartásban megjelenő nehézségek, változások voltak, azonban kiemelt figyelmet kaptak idén a kapcsolati problémák, illetve a szorongásos panaszok is. Esetenként iskolai-beilleszkedési és gyermeknevelési nehézségek is felmerültek. A kliensekkel folytatott munka során magasfokú együttműködést lehetett tapasztalni, mely a terápiás munka pozitív előmenetelét eredményezheti hosszútávon. A diagnosztikus munkát követően javarészt szupportív terápia, serdülőkonzultáció, valamint tanácsadás formájában valósul meg a szakmai tevékenység az aktuális klienseinkkel.

3. Utcai szociális munka

Nyitott Ház program

2023-ban az utcai szociális munka ellátásában változás nem történt az előző évhez képest. Szerdai napokon, az iskolaidő utáni Nyitott Ház programot megtartották ezen kívül önállóan program nem került megszervezésre, de a munkatársak bekapcsolódtak az Intézmény egyéb egységei által biztosított prevenciós programokba. Így került megrendezésre novemberben a Márton napi csocsó kupa a Kertvárosi telephelyen. A Nyitott Ház program 27 alkalommal került megtartásra 17 gyermek részvételével.

Utcai felkereső munka

Pécs- Kertváros és Belváros területén, alkalmyszerűen valósult meg, melynek célja a csellengő gyermekek felkutatása és intézményi programokba való delegálása. Az utcai felkereső munkát március végétől, november elejéig végezték napközben.

4. Kórházi szociális munka

A kórházi Szociális munkás fő állásban látja el a tevékenységet, az intézmények közötti együttműködési megállapodás alapján. A kórházi szociális munkás személyében, munkakörülményeiben és munkaidejében változás az elmúlt évben nem történt. Az ellátott osztályok mindegyike biztosít külön helyiséget igény szerint a kliensekkel folytatott tevékenységhez.

4.1. PTE Gyermekgyógyászati Klinika

A kórházi szociális munkás bevonását igénylő esetekben a konzultáció ténye és annak eredménye a MEDSol rendszerben vezetett kórlapokra szinte minden esetben bekerül, jelzés esetén pedig ezt a gyermek törvényes képviselőjének kiadott zárójelentésen, ambuláns lapon is rögzítik.

2023-ban az intézményből 307 gyermek esetében kértek segítséget. Ez a szám már közelíti a Covid járványt megelőző években érkezett jelzések számát (310-350 jelzés/év).

A 2023-as évben is -a korábbi évekhez hasonlóan- a jelzések kb. 45%-a (143 fő) a Gyermek- és Ifjúságpszichiátriai Osztály és Szakambulanciáról érkezett. A szakmai team teljes jogú tagja a szociális munkás. Részt vesz a felvételek szűrésében, előkészítésében, kapcsolatot tart a társintézményekkel, képviseli az osztályt a betegek ügyében szervezett esetkonferenciákon, szervezi a gyermekek hazaadását és az utógondozást, az addiktológiai problémákkal küzdő fiatalok esetében az előgondozást. 2023-ban 5 gyermek esetében kezdeményezett esetszűrését az osztály a

klinikán, 7 esetkonferencián vett részt a kórházi szociális munkás a klinika munkatársaival közösen a gyermekjóléti szolgálatok kezdeményezésére.

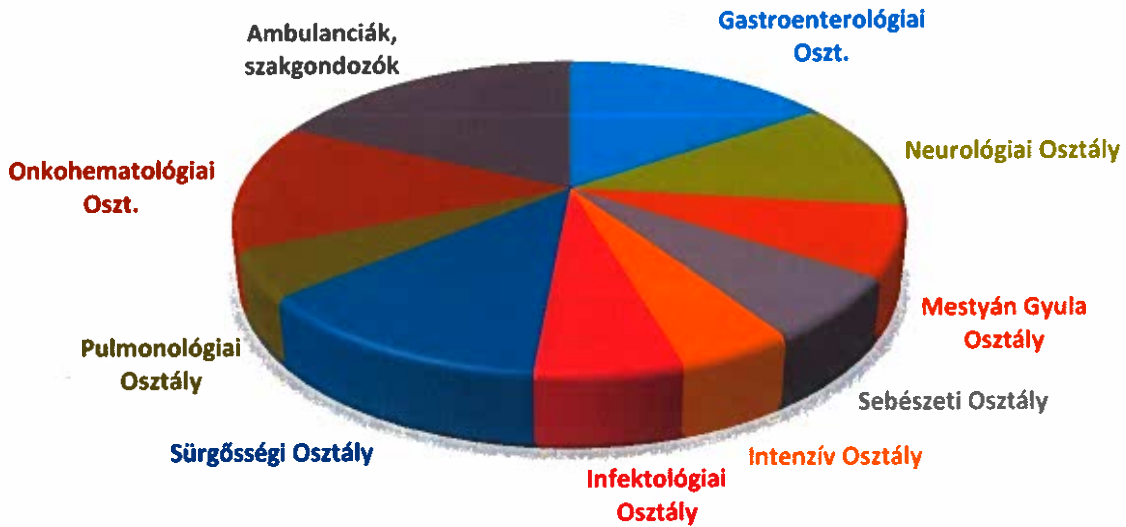
A 2022-ben indult közösségi pszichiátriai ellátókkal való együttműködés folytatásaként 4 új eset került bevonásra a programba. A tapasztalatokról a MAGYIPETT Országos Kongresszus poszter szekciójában, illetve a Községi Ellátók Országos Egyesületének Konferenciáján zajlott egyeztetés a kórházi szociális munkás közreműködésével.

Az Onkohematológiai Osztályon a gyermekek felvételét követően a kórházi szociális munkás nyújt a szülő számára tájékoztatást a megváltozott élethelyzethez kötődő ellátásokról, szolgáltatásokról, igény szerint közreműködik az ellátásszervezésben. Az Onkohematológiai Gondozóba járó gyermekek számára a Tölösi Péter Alapítvány heti egy alkalommal szervezett foglalkozásokat, nyáron napközis tábort és 3 hétvégén élményterápiás programot melyen segítőként a kórházi szociális munkás is részt vett. Az Alapítvánnyal való együttműködés során megújításra került a korábban kidolgozott Iránytű kiadvány, melyet a krónikus betegségek ellátásokhoz kapcsolódóan már a Gyermekklinika összes osztályán használ a kórházi szociális munkás.

A szomatikus osztályokról érkezett jelzések száma az előző évhez képest stagnált.

Osztály megnevezése	esetszám	Főbb probléma típusok
Gastroenterológiai Oszt.	26	elhanyagolás, fejlődési elmaradás, krónikus betegség kezelésében való együttműködési probléma
Neurológiai Osztály	19	krónikus betegség kezelésében való együttműködési probléma, gyógyszereszedési utasítások be nem tartása
Mestyán Gyula Osztály	12	krónikus betegség kezelésében való együttműködési probléma, elhanyagolás
Sebészeti Osztály	11	elhanyagolás, bántalmazás
Intenzív Osztály	8	elhanyagolás, bántalmazás
Infektológiai Osztály	10	elhanyagolás, krónikus betegség kezelésében való együttműködési probléma
Sürgősségi Osztály	21	elhanyagolás, szerhasználat, családi konfliktus, felügyelet hiánya
Pulmonológiai Osztály	8	elhanyagolás, krónikus betegség kezelésében való együttműködési probléma
Onkohematológiai Oszt.	22	
Ambulanciák, szakgondozók	30	elhanyagolás, kezelések, vizsgálatok megszakítása, krónikus betegség kezelésében való együttműködési probléma, felügyeleti probléma, indokolatlan megjelenések

ESETSZÁM

4.2. PTE Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika

Az együttműködés jó a klinika dolgozóival, fő kapcsolattartók a kórházi védőnők, főnővérek és a pszichológus. A kórházi szociális munkás a korábban kialakult gyakorlathoz hasonlóan heti minimum egy személyes jelenléte biztosít, a többi megjelenés szükség esetén biztosított. Szükség esetén minden osztály biztosít helyiséget a kliensekkel történő beszélgetésre. A szolgáltatás elérhetősége minden osztályon kifüggesztésre került.

A Klinika ellátási területe 5 vármegyéből áll. Összességében elmondható, hogy sikerült jó kapcsolatrendszert kiépíteni a vidéki védőnőkkel, család- és gyermekjóléti szolgálatokkal és központokkal, valamint a gyámhivatalokkal.

2023-ban 89 új várandósról kapott jelzést a kórházi szociális munkás. Az új esetek száma az elmúlt évekhez képest növekedett (2018-ban 65 fő, 2019-ben 73 fő, 2020-ban 74 fő, 2021-ben 83, 2022-ben 73). A jelzett főbb problémátípusok: 21 esetben életviteli probléma (szerhasználati érintettség, prostitúció), 13 esetben kezelt vagy kezeletlen pszichés betegség, fogyatékoság. A várandósok közül 32 fő volt részlegesen vagy teljesen gondozatlan terhes. 14 fő előzményében szerepelt olyan gyermek, akit születése után vagy később kiemelték a családjából.

A jelzett várandósok közül 66-an szültek az intézményben (11 szülés 2024-re toródik át, 4 főről nőgyógyászati ellátás kapcsán érkezett jelzés, 8 fő más intézményben szült). A veszélyeztetett várandósok közül 21 fő volt fiatalkorú (közülük 11 volt nevelésbe vett fiatal), az ő létszámuk a korábbi évhez képest nőtt.

A jelzett esetek kapcsán született 66 baba közül, 52 ügyben történt gyermekvédelmi hatósági intézkedés (33 esetben történt ideiglenes hatályú elhelyezés, 12 esetben védelembe vétel, 5 esetben családbafogadás, 8 esetben örökbefogadás).

Az ideiglenes hatályú elhelyezések legtöbbje előre ismert volt, ennek ellenére az elhelyezések megjelölhető gondozási hely hiány miatt elhúzódóak voltak, emiatt 11 esetben történt áthelyezés a Gyermekklinikára, vagy más vármegye gyermekellátó intézményébe.

5. Gyermekvédelmi közvetítói eljárás (mediáció)

2023 –ban az intézményen belüli delegálás mediációra 19 esetben valósult meg. A tevékenységet két mediátor végzettségű kolléga látta el. Az előző évhez képest minimális visszaesés tapasztalható az ügyszámban, de az ügyfélkör továbbra is igényli, hogy gyorsan és ingyenesen kapjon segítséget ügyeikben.

A leggyakoribb probléma továbbra is a kapcsolattartások rendezése iránti igény, de egyre gyakrabban keresik meg kommunikációs problémákkal, és olyan esetekkel az Intézményt, ahol a két fél eltérő szülői nevelési elveket vall. Új elemként jelentkezett az ügyfelek részéről, a teljes körű megállapodások bírósági perben való felhasználásának igénye.

53 esetben végeztek tevékenységet (interjú vagy tárgyalás), melyet szükség esetén az eljárás során több alkalommal megismételtek, ezzel segítették a konfliktushelyzetek oldását.

A közvetítói eljárások közül 14 esetet zártak le sikeresen, amely arány az előző évekhez hasonlóan mondható.

5.1. Kapcsolattartás/Kapcsolatügyelet

A Kapcsolatügyelet a hétfvégén, két helyszínen, szombati napon 9-13 óra között állt az ügyfelek rendelkezésére 2023–ban, az Uránvárosi telephelyen a Pécs, Tüzér u. 7. szám alatt, és a Pécs, Anikó u. 5. sz. alatti Központban. Ezen felül Pécsi telephelyeken hétközben is biztosítottak lehetőséget gyermekek átadás-átvételére, elsősorban a Központban. A szolgáltatás egész évben elérhető volt az ügyfelek számára.

2023. évben 60 gyermek kapcsolattartásának koordinálására került sor kapcsolatügyeleten (az előző évben 66 gyermek volt), és a tevékenységek száma is csökkent 425 (előző évben 695) megvalósult kapcsolattartási alkalmat jelent.

A kapcsolattartások zöme felügyelt formában valósult meg amely esetben különösen figyelni kell a konfliktusok elkerülésére.

6. Készenléti ügyelet

Telefonon történő segítségnyújtás, munkaidőn túl és hétfvégén. A készenléti szolgálat egy állandóan hívható, közismert telefonszám biztosításával került megszervezésre. A telefonra 2 esetben érkezett be olyan hívás, amely beavatkozást, segítséget igényelt.

7. Családterápia –családkonzultáció

A családterápia az egyetlen olyan speciális szolgáltatás, amelyet vásárolni kellett, mivel családterapeuta végzettségű munkatárs nem állt rendelkezésre. A munkatárs személye évközben változott, de a folyamatos ellátást biztosította az intézmény.

A pár- és családterápia egy olyan rendszerszemléletű terápiás irányzat, amely a személyek közötti kapcsolati összefüggések megfigyelése, megértése által a család egészének működésére koncentráll. Bármely családtag, vagy családtagok esetén merül fel probléma, az a család többi tagjára is valamilyen módon hatással van.

Párkonzultáció, párterápia esetén a pár mindkét tagja; míg családkonzultáció, családterápia esetében akár több generáció is jelen lehet az üléseken. Az első interjú során a terapeuták (kettős terápiás vezetés) és a résztvevő felek közösen megfogalmazzák a családterápiás célt, megállapodnak az ülések számában.

A további üléseken a családterápiás módszer közül a pár, család által hozott nehézség megoldására legmegfelelőbbeket alkalmazzák a terapeuták, hogy elősegítsék a közösen megfogalmazott cél elérését.

Az ülések időtartama 60-90 perc, mivel az összes családtag interakcióit figyelik a terapeuták. Egy pár- és családkonzultációs, terápiás folyamat hossza 6-25 ülés között mozoghat a probléma természetétől függően. A lezárás után „utánkövető” ülésekre is sor kerülhet, ha igény van rá.

2023-ban 40 fő vett részt család -és párterápián, 62 ülés alkalmával.

8. Szociális diagnózis

A szociális diagnózis, mint a szociális szolgáltatások igénybevételét megelőző, szükségleteket, jogosultságokat vizsgáló módszer, illetve intézkedés.

A szociális diagnózis elkészítésének célja a szükséglet meglétének vagy hiányának megállapítása, valamint a szükséges szolgáltatási elemek és szolgáltatások beazonosítása.

A jogszabály szerint szociális diagnózist szükséges készíteni az alábbi esetekben:

1. a család- és gyermekjóléti szolgálat kezdeményezésére, ha olyan szociális szolgáltatás vagy gyermekjóléti alapellátás - ide nem értve a gyermekek napközbeni ellátását - igénybevétele válik szükségessé, amelyben az ellátott vagy a család nem részesül, vagy azt a szolgálat más okból szükségesnek tartja,
2. a család- és gyermekjóléti szolgálatnál gondozásban nem álló ellátott esetén akkor, ha az esete nem tartozik a Gyvt. 40/A. § (2) bekezdés a) vagy b) pontja alá,
3. és a szociális diagnózis elkészítéséhez valamennyi érintett hozzájárul.
4. A szociális diagnózis elkészítését a 64. § (2) bekezdése szerinti jelzőrendszer tagjai is kezdeményezhetik a család- és gyermekjóléti központnál.
5. A szociális diagnózis a család szociális helyzetének átfogó vizsgálata alapján meghatározza az igénybe venni javasolt szociális szolgáltatásokat és - ide nem értve a gyermekek napközbeni ellátását - gyermekjóléti alapellátásokat. A jogosultsági feltételek fennállása esetén a szociális diagnózis kötelezi a szociális, gyermekjóléti szolgáltatókat és intézményeket, amelyek kötelesek a szolgáltatásra vonatkozó igényt nyilvántartásba venni.

Az év közben itt is változás állt be a kolléga személyében, de 2024 -re rendeződött a szakmai létszám.

2023-ben szociális diagnózis felvételét 2 esetben ajánlották fel a kollégák.

9. Fogytékosságügyi tanácsadás

A szolgáltatás ellátási területe a teljes vármegyére kiterjed. A vármegyében található összes Központtal felvették a kollégák a kapcsolatot, és az elmúlt évhez képest további 4 járásban (összesen 6) tartanak havonta egy alkalommal kihelyezett ügyfélszolgálatot, ezzel tovább szélesítette az Intézmény a szolgáltatást.

Személyes ügyfélszolgálatot Siklóson, Szentlőrincen, Sásdon, Komlón, Pécsváradon és Szigetváron biztosított az Intézmény, havonta egy alkalommal.

Az segítségnyújtások száma járásokra lebontva az alábbiak szerint alakult:

Pécsi járás: 559 (ebből Pécs: 403)

Bólyi járás: 3

Mohácsi járás: 2

Pécsvárad: 0

Sásd: 43

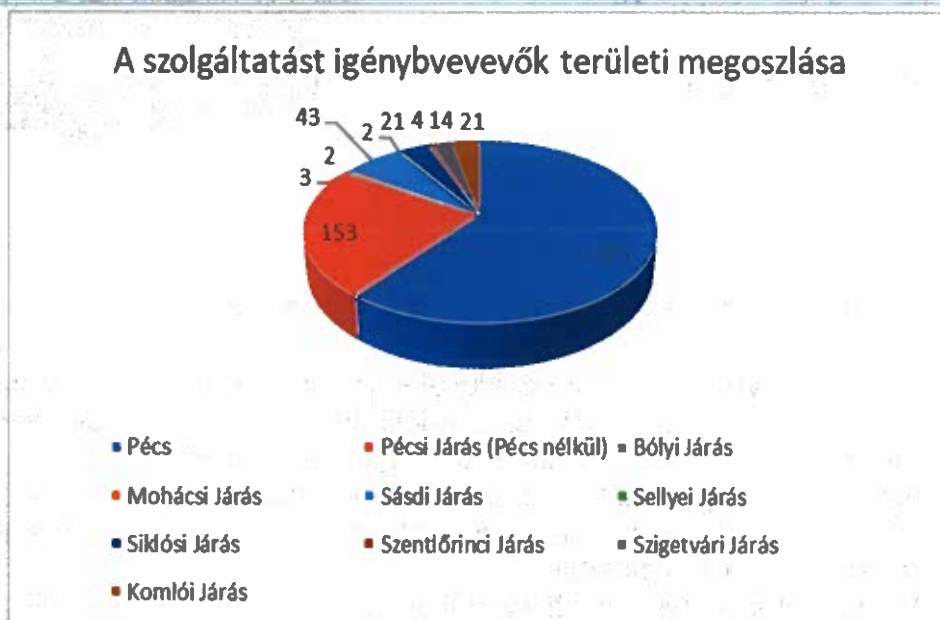
Sellye: 2

Siklós: 21

Szentlőrinc: 4

Szigetvár: 14

Komló: 21

Család- és Gyermejjóléti Központokkal, oktatási nevelési intézményekkel, szociális intézményekkel, civil- és érdekvédelmi szervezetekkel való kapcsolatfelvétel 2022-höz képest mintegy megháromszorozódott, 102 esetben történt.

A legtöbb esetben pénzügyi ellátásokkal kapcsolatban keresték meg a tanácsadókat (416), ezt követte a szociális alap és szakosított ellátásokkal kapcsolatos szolgáltatások igénylése (96).

A pénzügyi ellátások esetében a komplex véleményekkel kapcsolatos ügyintézés, illetve a rokkantsági ellátás, rehabilitációs ellátás, valamint a rokkantsági járadék igénylése volt a legnagyobb arányú, illetve gyakori volt a GYOD igénylésével kapcsolatos segítségkérés is. A tárgyévben megjelent a GYOD felülvizsgálatával kapcsolatos segítségkérés is.

A szociális alap és szakosított ellátás esetében a házi segítségnyújtás, valamint az intézményi elhelyezések segítése iránti igény jelent meg leggyakrabban.

A fentiekén kívül az alábbi ügyekben nyújtottak segítséget a tanácsadók: oktatás, munkavállalás, ügyintézés segítése, életvezetési tanácsadás, lakhatás, akadálymentesítés, fejlesztés, egészségügyi ellátások, közlekedés, természetben nyújtott támogatások. A kategóriákba nem besorolható egyéb megkeresések száma 73 volt.

A szolgáltatás típusa szerinti segítségnyújtás formája:

Tanácsadás: 481

Okiratszerkesztés: 139

Hivatali ügyintézés: 18

Segítő beszélgetés: 125

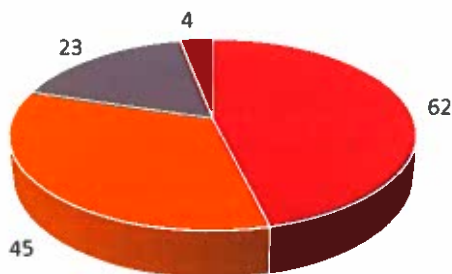

10. Óvodai – és iskolai szociális segítő tevékenység

A 2023-as évben a csoportvezetővel együtt 26 fő óvodai és iskolai szociális segítő látta el a feladatot. 134 oktatási-nevelési intézményt és tagintézményeit látta el az Intézmény, az ellátás kb. 24.298 fő gyermeket érintett a pécsi járásban. A 2023-as évben 3.672 fő gyermek/ fiatal számára nem volt elérhető az óvodai és iskolai szociális segítség. Ez 18 oktatási-nevelési intézményt jelent, ahol létszámhiány miatt nem valósult meg a szolgáltatás.

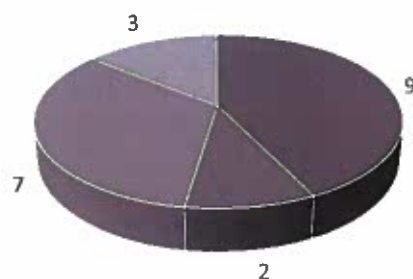
Az elért intézmények közül óvodai ellátást 62 intézményben, általános iskolai ellátást 45, középfokú iskolai ellátást 23 intézményben és kollégiumi ellátást 4 intézményben biztosítottak a köznevelési intézmények, melynek munkájába csatlakoztak a szociális segítők. A fenti intézmények közül 11 intézményben vegyes ellátás volt elérhető a gyermekek számára (azaz megtalálható az óvodai, iskolai és esetenként a kollégiumi ellátás is). Ez a sokszínű szolgáltatást nyújtó intézményi típus elsősorban az egyházi, nemzetiségi és alapítványi, egyetemi fenntartású, vagy a gyógypedagógiai ellátásra szakosodott intézményekre jellemző, melynek célja, hogy valamennyi életkor számára biztosítsanak teljes körű nevelési-oktatási ellátást az óvodától a középiskoláig.

Ellátott intézmények típus szerint (db)

■ Óvoda ■ Általános iskola
■ Középfokú iskola ■ Kollégium

Ellátatlan intézmények típus szerint (db)

■ Óvoda ■ Általános iskola
■ Középfokú iskola ■ Kollégium

10.1. Leggyakrabban jelentkező probléma típusok

Az általános iskolák első osztályos tanulói körében jelentkezett több esetben az a probléma, hogy nem voltak iskolaérettek a tanév megkezdésekor. Az iskolaérettségi vizsgálatra a szülők nem adták be a kérelmüket, így ezek a gyermekek fejlettségi állapota nem került felmérésre, a tanévet kudarcélménnyel kezdték meg. A szociális segítők segítséget nyújtottak a szülőknek, hogy elfogadják az iskolaérettségi vizsgálat szükségességét, ne saját szülői kudarcként éljék meg a vizsgálatot. A kérelem kitöltéséhez segítséget nyújtottak számukra.

További problémaként jelent meg az, hogy a COVID ideje alatt elmaradtak a gyermekeket fejlesztő foglalkozások, vagy online formában tartották meg azokat, melynek hatékonysága bizonytalan volt. A gyermekek fejlesztése nem reagált a szükségletekre, ezért a gyermekek nem jutottak el az életkoruknak és egyéni képességeiknek megfelelő, elvárt fejlettségi szintre. Ezekben az esetekben a szociális segítő feladata többnyire az volt, hogy elősegítse a gyermekek további fejlesztésének megszervezését, vagy a szakértői vizsgálat megvalósulását.

A középiskolai tanulók nagy része aktívan megélte a tanulásban a motivátlanság érzését. A korábban kimondottan jó tanuló gyermekek nehezen élték meg, hogy nem képesek koncentrálni, felvenni a ritmust. A korábban teljesítményorientált fiatalok ezzel az új helyzettel nehezen küzdöttek meg, mely erősítette bennük a szorongást. A szociális segítők segítő, szupportív beszélgetéssel igyekeztek a fiatalok mentális állapotát erősíteni.

A gyermekek egy része – főleg a középiskolás korosztályban - szorongva mozdult ki az otthonából, az iskolában történő teljesítményük a korábbi évekhez képest elmaradt. Ez a tény tovább növelte a szorongást. Sok gyermek nem volt képes magától visszamenni a jelenléti oktatásba. Szorongott a társas közegben, nem volt képes az oktatási intézmény és a csoport/osztály szabályok által támasztott követelmények betartására. Több alkalommal kellett a szociális segítőknek mentővel beszállítani örvöngő, vagy suicid gondolatokkal küzdő, falcoló gyermeket a Pécsi Gyermekklinika Pszichiátriai Osztályára. Az egészségügyi rendszer leterheltsége miatt, a gyermekek további ellátásának megszervezése nehézségekbe ütközött.

A családok bezártsága fokozta a családon belüli feszültségek, konfliktusok kialakulását. Leggyakrabban az oktatási intézményben derült fény számos esetben családon belüli erőszakra, bántalmazásra, mely növelte az ezzel kapcsolatos jelzések számát.

Az egyéni esetkezelések mellett a csoportos tevékenységre is nagy igény jelent meg. A feszültségek és az iskolán belüli bántalmazások kezelésére számos felkérést kaptak a szociális segítők, az osztályközösségben végzett bullying prevenciók csoportfoglalkozás megtartására. A gyermekek közötti bántalmazás a digitális/online világból ismét a személyes térbe került át. A sokáig tartó bezártság miatt újra kellett tanulniuk az egymáshoz való viszonyulást, valamint a szociális kapcsolatok szabályait. A szociális segítők közösségépítő csoportfoglalkozások keretében próbálták enyhíteni ezeket a problémákat.

A közösségi felületek használatával gyakorivá vált ezeken a felületeken alkalmazott bántalmazás csoportos megjelenése. A fiatalok sok esetben nem voltak tisztában

ennek súlyosságával, egymásra gyakorolt hatásával és a következményekkel. Erre vonatkozó prevenciós foglalkozásokat dolgoztak ki a szociális segítők.

Ezzel párhuzamosan – főleg a kamaszok esetében – jelentkeztek jelentős számban az énidentitással, önértékeléssel kapcsolatos problémák. A kortárs csoport személyes hiánya és a szükséges visszajelzések hiánya miatt, sok fiatalnál súlyos önértékelési probléma mutatkozott. Számos ezzel kapcsolatos jelzés, megkeresés érkezett mind a gyermekektől, mind a szülőktől a szociális segítők felé.

A kamaszok körében a feszültségoldásra több új serkentőszer, drog, vagy éppen nikotintartalmú szerek kerültek nagyarányú használatba. Ennek veszélyeire a szociális segítők több alkalommal hívták fel a figyelmet prevenciós csoportfoglalkozás keretein belül.

Új problémák megjelenése a szociális segítő munka során

A 2023-as évben már nem volt járványügyi veszélyhelyzet Magyarországon, azonban komoly utóhatások voltak érzékelhetőek a gyermekek mentális állapotában, a szocializációs és a társas kapcsolatok terén. A vírushelyzet miatti bezártság több gyermeknél szorongásos reakciókat okozott, megnövekedett a depresszív tünetekkel küzdő gyermekek száma. Az online oktatást követően megjelentek annak hátrányai, a gyermekek tudása és felkészültsége területén hiányosságok jelentek meg, melyet a gyermekek nagyon rosszul viseltek, ennek ténye tovább súlyosbította a szorongásos tüneteket. Megnövekedett az indokolatlan hiányzások száma. Ezekon felül megnőtt az online bullying tevékenység a gyermekek, osztályközösségek körében.

A szociális segítők tapasztalata szerint a járványügyi helyzetet követően a családok életében továbbra is fennállt a feszült légkör, gyakoribbá váltak a családon belüli bántalmazások, konfliktushelyzetek. A családi diszfunkciók hatása megjelent a gyermekek iskolai teljesítményében is, mely tovább növelte a gyermekek szorongását.

Az óvodák főleg a gyermekek indokolatlanul magas hiányzásának rendezésében, és a szülői konfliktusok kezelésében, vagy éppen a gyermek elmaradt szakértésének, vagy fejlesztésének elősegítésébe kérték a szociális segítők segítségét.

Problémát jelentett, hogy az egészségügyi és a pedagógiai szakértői feladatellátás területén jelentős kapacitáshiány miatt, hosszú várólisták alakultak ki, ezért a gyermekek megkésve jutottak segítséghez, így a szociális segítőkre nagyobb teher hárult a feladatellátásuk során.

Az általános iskolák a fentieknek megfelelően leggyakrabban a segítő, megtartó beszélgetés, az osztályközösséget építő, közösségfejlesztő csoportfoglalkozás szervezésében kérték a szociális segítők segítségét. Itt elsősorban a konfliktuskezelési-, valamint a prevenciós bullying csoportfoglalkozásokra volt nagy igény. A pszichológiai segítségnyújtásra nagyfokú igény jelentkezett, ezért a szociális segítők feladatellátásában megnövekedett a segítő-, szinten tartó beszélgetések száma, az ellátás eléréséig.

A középfokú intézményekben tevékenykedő óvodai és iskolai szociális segítők folyamatosan monitorozták a középiskolások mentális állapotát, segítő beszélgetést biztosítottak számukra. Figyelemmel kísérték az oktatásból leszakadó, kimaradó fiatalokat, felkutatták a hiányzások okát és felvették a kapcsolatot az oktatásból

elmaradt tanulókkal és a szüleikkel. A pedagógusok felkérése alapján tematikus prevenciók csoportfoglalkozást tartottak azokban a témákban, mely felmerült az adott közösségben (párkapcsolati kérdések, drogprobléma, identitás kérdések). Munkájuk nagy részét a mentálisan meggyengült, szociális kapcsolatok híján maradt fiatalok megsegítése tette ki. Továbbá az osztályközösségek újraépítésében, a gyermekeknél megjelenő szorongások egyéni és csoportos kezelésében, és a társas érintkezések elmaradása miatt kialakult konfliktushelyzetek kezelésében kértek segítséget a pedagógusok a szakemberektől.

A tárgyévben növekedett a suicid készletések száma (falcolás és egyéb önsértő magatartás) és sajnálatos módon volt befejezett öngyilkosság is, mely után a szociális segítők a gyászfeldolgozásban, egyéni és csoportos támogatás segítségével vettek részt.

Az általános iskolai és a középfokú intézmények tanulói körében drasztikusan megemelkedett a morális vétségek, bűncselekmények elkövetésének száma. A drogfogyasztáson és drogterjesztésen kívül, előfordult a fegyverrel történő fenyegetés, garázdaság, mely gyakran félelmet és bizonytalanságot keltett az oktatási-nevelési intézményben dolgozók és tanulók körében egyaránt. Erre a problémára speciális csoport- és egyéni foglalkozásokat biztosítottak a szociális segítők.

Az Ukrán válság jelenléte 2023-ban az oktatásban

Az Ukrajnából menekült családok és gyermekek esetében, akik tartósan az ellátási területen maradtak a gyermekek beilleszkedését és a szülők ügyintézési teendőjét támogatták a szociális segítők.

10.2. Tevékenységi körök a köznevelési intézményekben

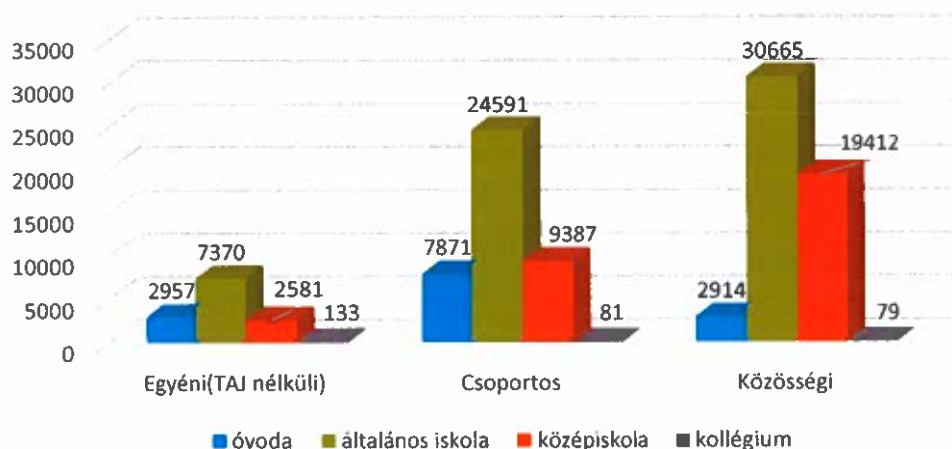
Az óvodai és iskolai szociális segítők valamennyi köznevelési intézményben egyéni, csoportos és közösségi tevékenységet folytattak.

Egyéni tevékenység keretében gyermekeknek, szülőknek és pedagógusoknak egyaránt biztosítottak tanácsadást, konzultációs lehetőséget, segítő beszélgetést, pályaorientációs tanácsadást. Az óvodai és iskolai szociális segítő hosszú gondozási folyamatot nem végez, feladata a szupportív segítői tevékenység biztosítása.

Pár alkalmas tanácsadás keretében felméri, hogy fennáll-e gyermekét veszélyeztető tényező. Amennyiben igen, jelzési kötelezettsége okán jelzést tesz a gyermek veszélyeztető körülményeiről a területileg illetékes család- és gyermekjóléti szolgálat irányába. Az óvodai és iskolai szociális segítők a 2023-as évben **87 esetben** tettek jelzést. Ez kismértékű növekedést jelent a 2022-es évhez képest (71 jelzés). Az óvodai és iskolai szociális segítők célkitűzése az volt, hogy motiválják az oktatási-nevelési intézményt – mint elsődleges észlelő- és jelzőrendszeri tagot -, hogy saját észlelése alapján jelzést tegyenek. Ezekben az esetekben a jelzések megfogalmazásában nyújtottak segítséget a szociális segítők.

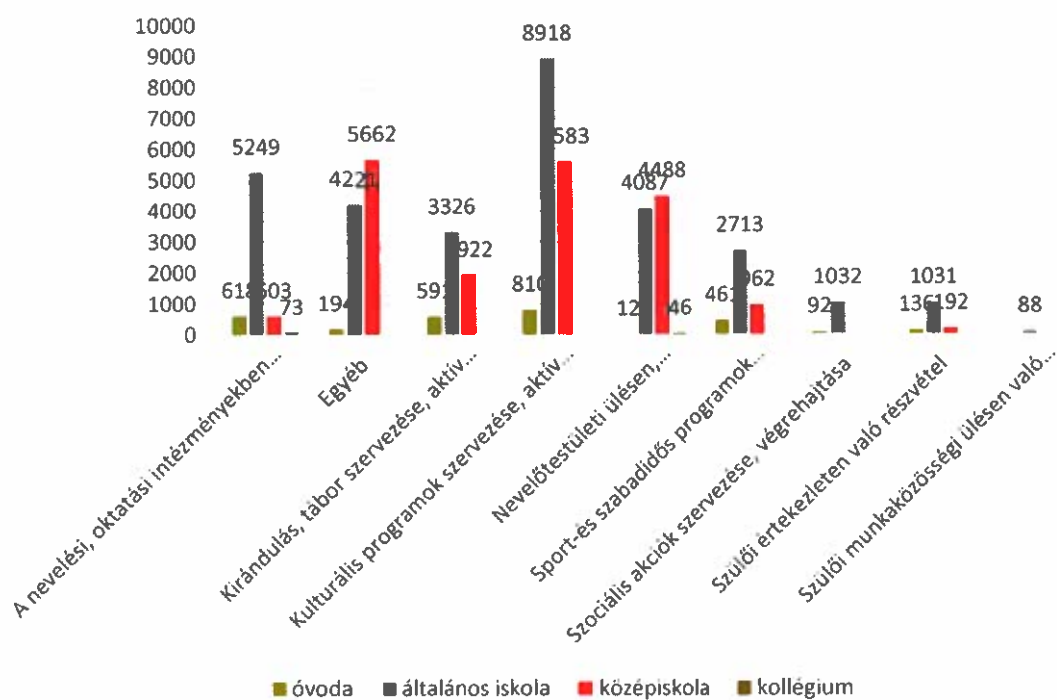
A szociális segítők halmozott adatokkal dolgoztak a 2023-as évben is, mely azt jelenti, hogy egy gyermek több egyéni-, csoportos- és közösségi tevékenységben is részt vett.

Tevékenységi körök mennyisége (alkalom)

A legtöbb gyermeket 2023-ban a közösségi tevékenységbe tudták az óvodai és iskolai szociális segítők bevonni. A diagrammon jól látható, hogy a tavalyi évhez képest drasztikusan megnőtt a **közösségi tevékenységre** az igény, az oktatási-nevelési intézmények által szervezett közösségi tevékenységek száma kezdi megközelíteni a vírushelyzet előtti időszakot. Közösségi tevékenységet a szociális segítők csak ritkán szervez önállóan. Ennek elsősorban az az oka, hogy az oktatási-nevelési intézmények számos közösségi tevékenységet szerveznek a nevelési év/tanév során. Mind az óvodák, mind az iskolák arra törekedtek, hogy minél több gyermek részesüljön a legszívesebb programokban. Ennek szervezésében és megvalósításában segítettek a szociális segítők.

Közösségi tevékenység

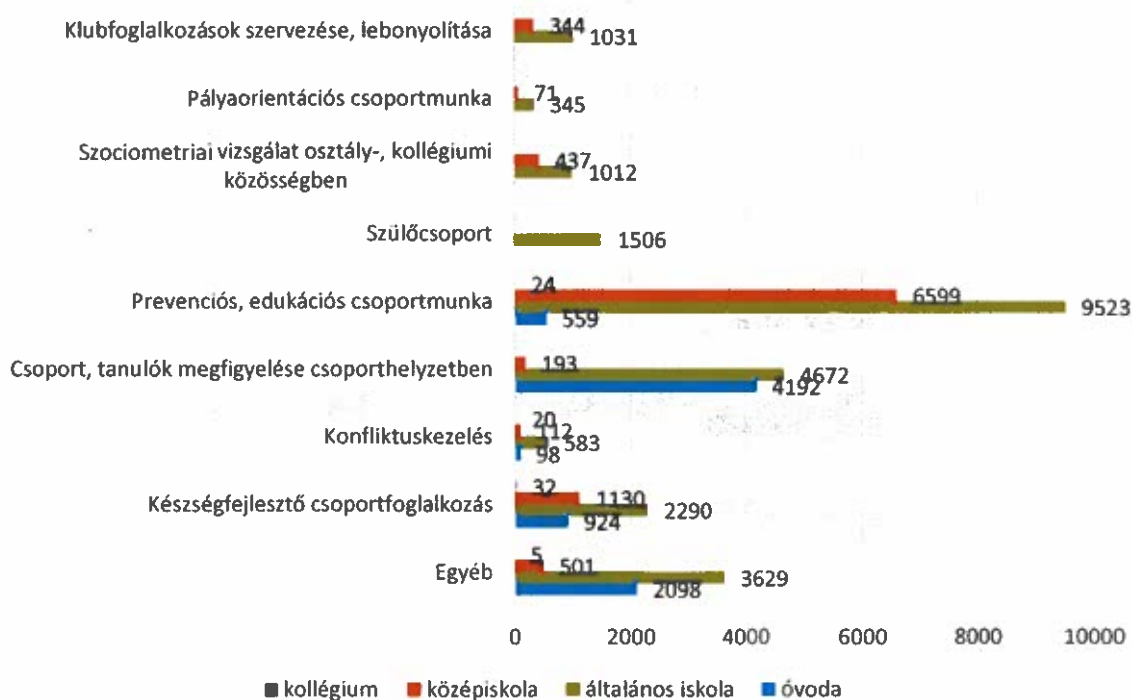
A **csoporthoz tartozó tevékenységbe** bevont gyermekek száma is növekedett a 2022-es évhez képest. A közösségeket újra kellett építeni, a felhalmozódott, felerősödött konfliktusok kezelésére megnövekedett az igény, ezért számos közösségformáló csoportfoglalkozásra kaptak felkérést a szociális segítők. Mindemellett nagy igény jelent meg a gyermek megfigyelése tanórán, csoportos foglalkozások iránt. Ez általában a pedagógus kérésére történt, egy vagy több gyermek viselkedése, szokásostól eltérő magtartása, vagy a csoportban megjelenő rossz dinamika miatt. Az óvodákban ezen kívül készségfejlesztő, vagy prevenciós csoportfoglalkozást tartottak a szociális segítők. A magatartászavar feltérképezéséhez, a kirekesztés megszüntetéséhez vonták be a szociális segítőt e módszer felhasználásával.

Az általános iskolákban elsősorban az edukációs csoportmunkára volt szükség. Ilyen volt például az internet veszélyeire, vagy különböző szenvedélybetegségekre felhívó előadások megtartása. Megtanították a gyermekeket a megfelelő verbális- és nonverbális kommunikációra, az egymással történő jó bánásmódról, felhívták a figyelmüket az online térben történő bántalmazás súlyosságára.

A középfokú oktatási intézményekben elsősorban a prevenciós, ismeret átadásra alkalmas foglalkozásokra volt szükség. Itt a szenvedélybetegségeket, párkapcsolati- és identitás kérdéseket tárgyalták meg a fiatalokkal.

A kollégiumokban volt a legkevesebb lehetőség a csoportos tevékenység megvalósítására, mert a fiatalok, jelentős tanulmányi kötelezettségük miatt, szinte szabadidő nélkül maradtak. Így a lehetőség is nagyon csekély mértékű volt a csoportfoglalkozás kivitelezésére.

Csoportos tevékenység

Ami jól látható, hogy a korábbi évekhez képest 2023-ban is **meghatározó az egyéni tevékenység**. Összesen 13.041 alkalommal végeztek az óvodai és iskolai szociális segítők egyéni tevékenységet az év során. A gyermekek mentális állapota az elmúlt

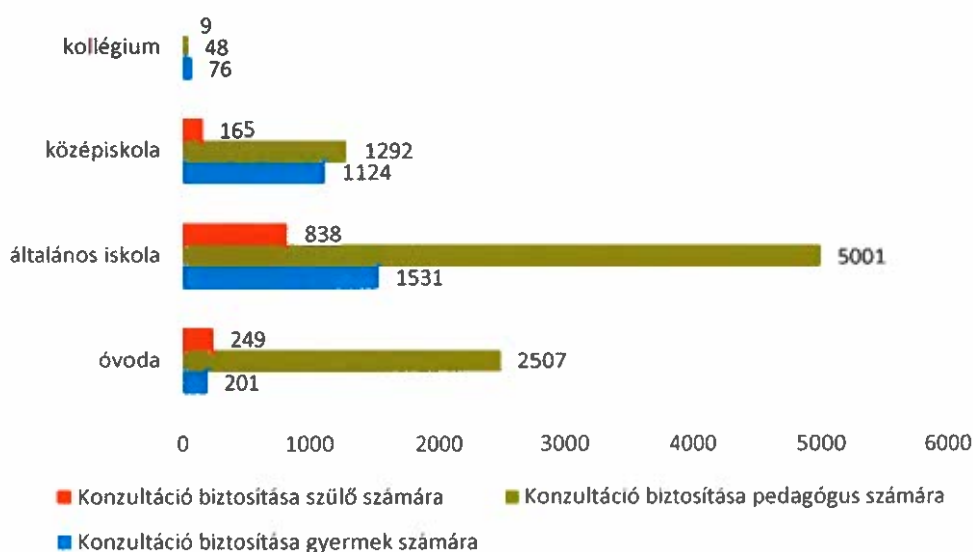
években jelentős mértékben romlott a megelőző időszakhoz képest. A szociális segítők a szűrésben vettek részt és szükség szerint tovább delegálták a gyermeket a megfelelő szolgáltatásba. Az egészségügyi ellátás kapacitáshiánya miatt, a szociális segítők gyakran szupportív egyéni támogatást biztosítottak a gyermeknek, amíg a pszichés megsegítésük elérhetővé vált.

A következő diagramon látható, hogy az óvodai és iskolai szociális segítők legmagasabb számban a pedagógusok részére biztosítanak konzultációs lehetőséget. Ez abból adódik, hogy a gyermekek esetében megjelenő problémák kezeléséhez a szociális munka eszköztárára gyakran van szükség. A gyermekek számára biztosított konzultáció legnagyobb arányban az általános iskolában és a középfokú intézményekben valósult meg. Az is jól látható, hogy a középfokú oktatási intézményekben már nagyobb arányban jelent meg igényként a fiatalokkal történő konzultáció biztosítása, mely a segítő beszélgetést is tartalmazta, mint a pedagógusok konzultációs igénye. Ezt a jelenséget a kamaszkorral járó önismereti bizonytalanságok, az identitás kérdések és a kortárs csoportban megjelenő konfliktusok, vagy éppen a szülő-gyermek konfliktusok indukálták.

Az óvodákban elsősorban a pedagógusok és a szülők számára biztosítottak egyéni segítő tevékenységet a szociális segítők. A gyermekekkel csak nagyon ritkán foglalkozott a szociális segítő egyénileg, mely elsősorban a gyermekek életkori sajátosságából adódott.

A kollégium színterén a fiatalokkal és a pedagógusokkal egyaránt foglalkozott a szociális segítő. Itt a szülővel történő egyéni munka elenyésző volt, mert a fizikai távolság miatt a szülők általában személyesen nem, csak telefonon, vagy online voltak elérhetőek.

Egyéni (TAJ nélküli) tevékenység

A fenti ábrán látható, hogy hogyan oszlottak meg a 2023-as évben a tevékenységek intézménytípusonként. A feltüntetett számok az alkalomok számát jelentette. Jól látható,

hogy az egyéni tevékenységre a legtöbb alkalommal az általános iskolákban került sor. A második helyen az óvodák állnak, de itt a tevékenység inkább a pedagógusnak nyújtott konzultációt jelentette. Szintén magas arányban volt szükség egyéni tevékenység biztosítására a középfokú intézményekben, ott már kimagaslóan a fiatalok számára biztosították a szociális segítők a konzultáció lehetőségét.

Csoportos tevékenységre elsősorban az általános iskolákban volt igény, ott a prevenció csoportmunkára volt szükség. A második helyen a gyermek megfigyelés volt csoporthelyzetben. Az óvodákban pedig ez utóbbi tevékenység kapta a főszerepet. A középfokú intézményekben elsősorban a prevenció csoportmunkára és a készségfejlesztő csoporttevékenységre volt szükség.

A közösségi tevékenység leggyakrabban az általános iskolákban és a középfokú intézményekben jelent meg, kimagaslóan a kulturális programok szervezésében és kirándulásokon való részvételben.

10.3. Nyári tanulássegítés

Az óvodai és iskolai szociális segítők a nyári szünet közepétől, augusztus végéig – a pótvizsgák időpontjáig az ECSGYK 3 telephelyén (Meszes, Kertváros, Uránváros) **27 gyermek** pótvizsgára történő felkészülését segítették elő. Nem vállaltak pedagógiai feladatokat, de segítettek átolvasni, értelmezni, gyakorolni azokat a tantárgyakat, melyek nehézségként jelentek meg a gyermekek számára. A célcsoport: pótvizsgára készülő gyermekek, fiatalok, továbbá akik ugyan teljesítették az év végi osztályzás minimum követelményeit, de önálló tanulásra, gyakorlásra képtelenek és a szülők kérték a szociális segítők közreműködését a nyári szinten tartás tekintetében.

10.4. Képzések, melyeken az óvodai és iskolai szociális segítők részt vettek

Több iskolában volt lehetősége a szociális segítőknek arra, hogy néhány pedagógussal és az iskolapszichológussal közösen részt vegyenek „Az iskolai bántalmazás megelőzése és kezelése serdülőknél - Az ENABLE Anti-bullying Program 30 órás képzésén. A tanult módszertant kiválóan tudták a szociális segítők alkalmazni az általános és középfokú oktatási intézményben egyaránt.

Ezekon kívül a szociális segítők részt vettek számos olyan képzésen, melyet az oktatási-nevelési intézményekben dolgozóknak hirdettek meg, de alapvetően olyan témakör köré szerveződtek, vagy olyan módszertant oktattak, mely szervesen kötődik a szociális segítői feladatok ellátásához és ahhoz hasznos tudást biztosítanak. Így ezekre a képzésekre az oktatási-nevelési intézmény a szociális segítőket delegálták, annak ellenére, hogy nem az ő alkalmazásukban áll a munkavállaló.

A fenti képzések a szociális segítők számára ingyenesek voltak, azokat vagy az oktatási intézmény finanszírozta, vagy pályázati forrásból biztosították.

Az óvodai és iskolai szociális segítőknél még mindig nagyon kevés lehetőségük van arra, hogy a speciális feladatvállaláshoz megfelelő képzési segítséget kapjanak, ezért belső továbbképzéssel segítették egymást az év során. A szakmai team tagjai 4 csoportra osztva miniteam keretében dolgoztak ki olyan tematikákat (szakirodalomgyűjtés, módszertan kidolgozás, csoportfoglalkozás tematikájának kidolgozása, ppt és egyéb szemléltető anyag kidolgozása), mely az oktatási-nevelési intézményekben problémaként megjelenő helyzetekre ad megoldási javaslatokat, tudást, esetleg csoportfoglalkozásra kidolgozott komplett szakmai anyagot. A szakmai anyagok belső körben megosztásra és bemutatásra kerültek, így valamennyi óvodai

és iskolai szociális segítő egységes szemlélet szerit képessé vált az új módszer alkalmazására.

Együttműködés egyéb szervezetekkel

Az óvodai és iskolai szociális segítők csoportvezetője több alkalommal kapott megkeresést főleg óvodavezetőktől előadás, tájékoztatás megtartására. Így részt vett a tagóvodák megbeszélésén több alkalommal az év folyamán, ahol a jelzések szükségességéről, a kapcsolattartási, szülői konfliktusokról, a gyermekek mentális problémájáról és fejlődési rendellenességek kezeléséről is több alkalommal esett szó.

Az Intézmény igazgatója és a csoportvezető rendszeresen kapcsolatot tartott a Pécs MJVÖ Polgármesteri Hivatalának óvodai koordinátorával. Azokban az ügyekben, mely szülői panaszként jelent meg a Polgármesteri Hivatalban, a koordinátor bevonta a megoldásba az intézmény vezetőjét és a csoportvezetőt az ügy kivizsgálása céljából.

A szociális segítők gyakran keresik a Gyermek-és Ifjúságpszichiátriai Szakrendelés és Gondozó szakembereivel a kapcsolatot egy-egy gyermek kapcsán. Az ECSGYK speciális szolgáltatásai között szerepelt a pszichológiai segítségnyújtás, de sajnos a szolgáltatás igénybevételének lehetősége beszűkült, mert a pszichológusok létszáma, ezzel együtt a kapacitása is lecsökkent. Az egészségügyi szolgáltatásba történő delegálás az ellátórendszer kapacitáshiánya miatt időnként nehézkes, főleg a krízishelyzetben lévő gyermekek esetében.

Az óvodai és iskolai szociális segítők delegálják azon gyermekeket a „K-aRC” Kamasz Addiktológiai Rehabilitációs Centrumba, akik addiktológiai problémával küzdenek, vagy családterápiára van szükségük.

Folytatódott a korábban kialakult jó munkakapcsolat a Lions Alternatív Családi Napközivel is, ahol a gyermekek tanulási felzárkóztatásában kértek segítséget a szociális segítők a tanoda önkénteseitől.

A Pécsi Kutató-Mentő és Tűzoltó Egyesülettel történő együttműködés több területen megjelent a szociális segítők munkájában. A részvételükkel több pályorientációs nap lett színesebb az általános iskolákban. Az ECSGYK nyári napközi tematikus táborain is rendszeres szereplői voltak az önkéntes tűzoltók. A gyermekek megismerhették a tűzoltók és a mentőkutyák izgalmas munkáját, miközben felhívták a gyermekek figyelmét arra, hogy egy-egy kirándulás során milyen veszélyhelyzeteket kell elkerülniük.

A Murál Morál Egyesülettel már negyedik éve nagyon jó kapcsolatot ápolnak az óvodai és iskolai szociális segítők. Az Egyesület kreatív és művészeti eszközökkel támogatta a szociális segítőket, hogy a korábban elsajátított tematika alapján szervezett foglalkozásokat megtarthassák az általuk ellátott oktatási-nevelési intézményekben, valamint erre a módszertanra (kreatív, művészet által kifejezett énkép fejlesztés) épített nyári napközis tábor a 2023-as évben is megvalósult.

A Baranya egyei Rendőrkapitányság Bűnmegelőzési Osztályának munkatársaival a 2023-as évben is folytatódott a közös munka. Több esetben hívták meg a szociális segítők a rendőrség munkatársait prevenciós előadás megtartására elsősorban az általános iskolákba, de a nyári napközis táborokon is szívesen látott vendégek voltak,

ahol balesetvédelmi és bűnmegelőzési foglalkozást tartottak a táborban részt vevő gyermekek számára. A 2023-as évben ismét biztosította a Rendőrfőkapitány Úr a kutyás rendőrnnyomozók jelenlétét a nyári napközis táborban.

Óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység összegzése

Az óvodai és iskolai szociális segítés tevékenysége, mint kötelező szolgáltatási elem 5 éves bevezetése után, egyre több oktatási-nevelési intézményben egyre elfogadottabbá vált. A szakemberek a tervezett és szakmailag elvárható munkát az oktatási-nevelési intézmények nagy részében meg tudták valósítani.

A megnövekedett és halmozott problémák az oktatási-nevelési intézményekben nagyobb terhelést jelentettek az óvodai és iskolai szociális segítők számára is.

Az esetjelzések tekintetében jelzést az illetékes szolgálat irányába már csak akkor küldtek, amikor nem sikerült a gyermek veszélyeztető körülményeit saját hatáskörben megoldani.

Az óvodai és iskolai szociális segítőik száma folyamatosan csökkent/változott az elmúlt években, mely miatt olyan oktatási-nevelési intézmények maradtak ellátatlanul, ahol korábban jelen volt ez a speciális szolgáltatás és az oktatási-nevelési intézmény élt is a szolgáltatás adta lehetőségekkel. Ezt a kötelező szolgáltatást az Intézmény nem tudta valamennyi oktatási-nevelési intézményben szolgáltatni, így a törvényi kötelezettségnek sem tudott megfelelni.

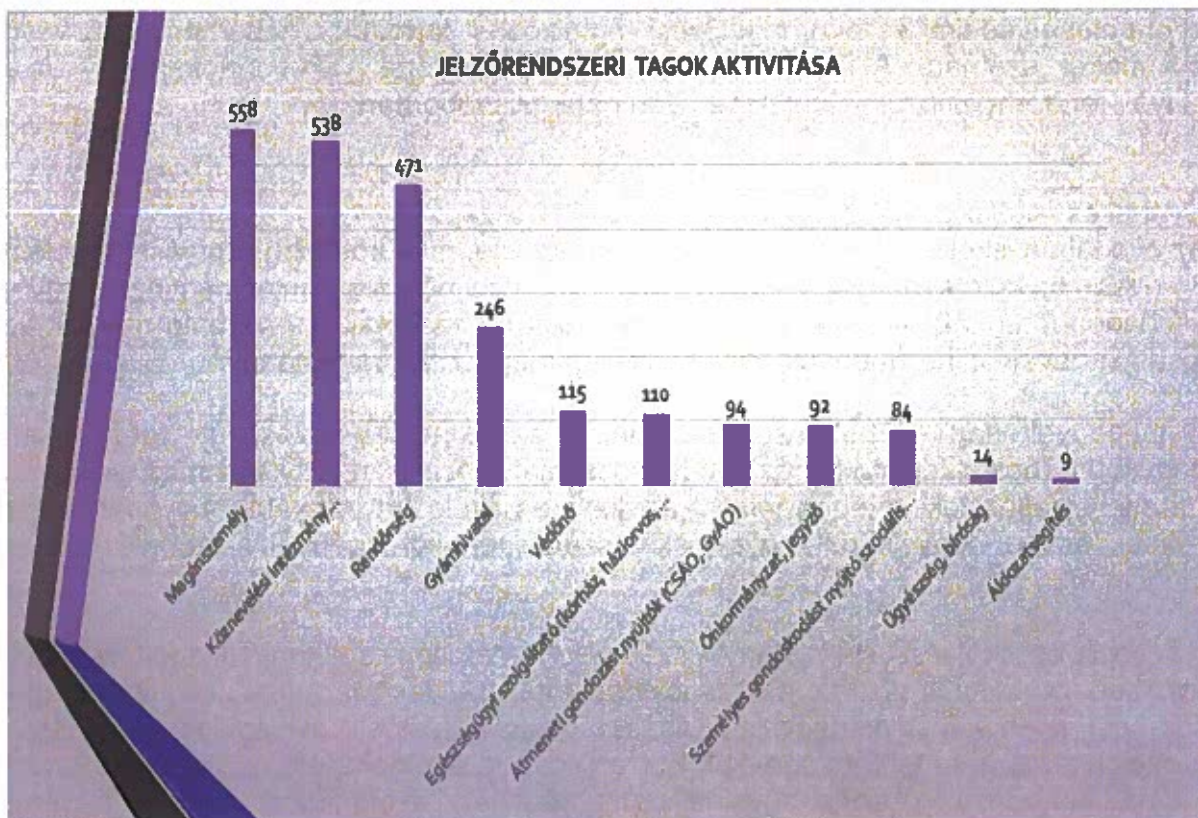
11. Jelzőrendszeri tanácsadás

Az Intézmény szakmai működésének alapja a jelzőrendszer működtetése. 2024. február 28-án került megszervezésre az éves szakmai tanácskozás, melyen **82** intézmény **109** fővel képviseltette magát.

2023-ban összesen **2356** jelzés érkezett a Család- és Gyermejjóléti Szolgálathoz és Központhoz, melyből **1644** szólt kiskorúról és **712** nagykorúról, mely hasonló arány a tavalyi adatokhoz, illetve az előző évekhez viszonyítva.

A jelzőrendszeri tagok aktivitását tekintve a legnagyobb arányban az állampolgári bejelentés volt megfigyelhető (**558**), közel azonos mértékben a köznevelési intézményekkel (**538**), őket követte a Rendőrség (**471**), majd a Gyámhivatal jelzései (**246**), a védőnők (**115**) és az egyéb egészségügyi szolgáltatók szinte azonos arányban (**110**). Átmeneti gondozást nyújtóktól is érkezett jelzés (**94**), illetve Önkormányzatoktól (**92**), személyes gondoskodást nyújtó egyéb szolgáltatóktól (**84**) ahogy Ügyészségtől, Bíróságtól (**14**) és az Áldozatsegítő Központtól is (**9**).

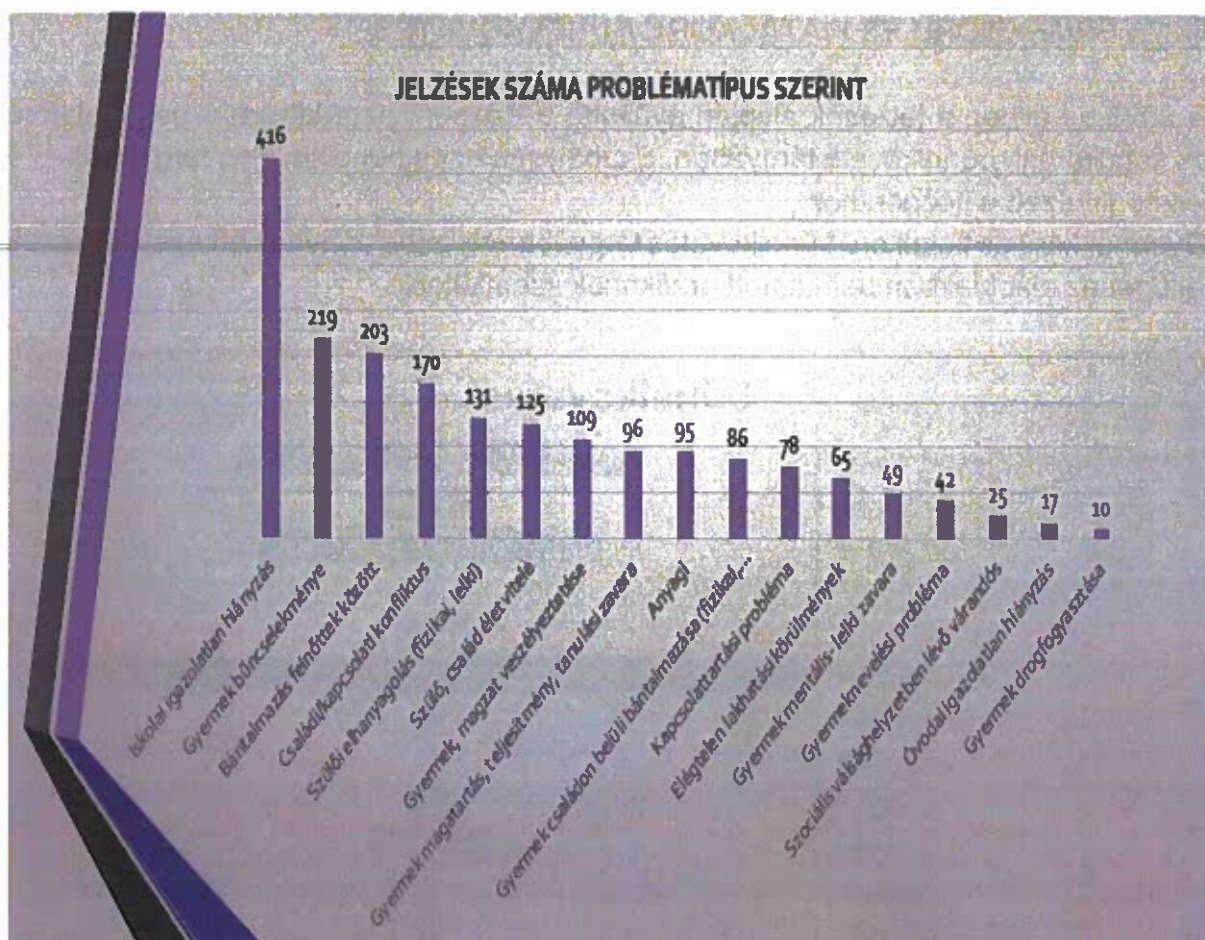

A problématisz szerinti megoszlást összehasonlítva a tavalyi évvel, az a tapasztalat, hogy 2023-ban is a legtöbb jelzés az iskolai hiányzásokról szolt (416), jelentősen nőtt viszont a gyermek bűncselekményekről (219) és az egyre szaporodó családon belüli erőszakról szolt jelzések száma (203). Annak köszönhetően, hogy megnőtt az állampolgári bejelentések száma, ezzel arányosan emelkedett az antiszociális viselkedésről, nem megfelelő életmódról szolt jelzések száma.

Szintén jelentős arányú a szülői elhanyagolás (131), és a gyermek veszélyeztetésről szolt jelzések száma (109). A tavalyi évvel megegyező arányú a gyermekek magatartás problémái kapcsán érkezett, (96) illetve az anyagi problémákról küldött jelzések száma (95). Az előző évhez hasonlóan a gyermekek családon belüli bántalmazását tartalmazó jelzéseket (86) követték azok, amelyek a kapcsolattartási problémákról szoltak. (78).

2023-ban az elégtelen lakhatási körülményekkel kapcsolatos jelzések száma 65 volt, a mentális problémákkal küzdő gyermekről 49 jelzés érkezett, kifejezetten gyermeknevelési problémákról 42 jelzés szolt, szociális válsághelyzetben lévő várandós kapcsán 25 jelzést kaptunk, míg az óvodai igazolatlan hiányzásról érkezett jelzések száma 17 volt. Az elmúlt évben gyermek drogfogyasztásával kapcsolatban 10 jelzés érkezett.

Fenti számok a konkrét családsegítésben természetesen halmozottan jelennek meg, leggyakrabban van egy ügyfélnek egy meghatározott problémája, a családok többsége egymással szorosan összefüggő, összetett problémával küzd.

Az intézményi kapcsolatrendszer tekintve, 2023-ban is kiemelten jó kapcsolat működött a védőnői szolgálattal; kölcsönös a tájékoztatás, rendszeresek a konzultációk, és a munkakapcsolatot jól jellemzi a mindkét fél által nagyra értékelt közös családlátogatás.

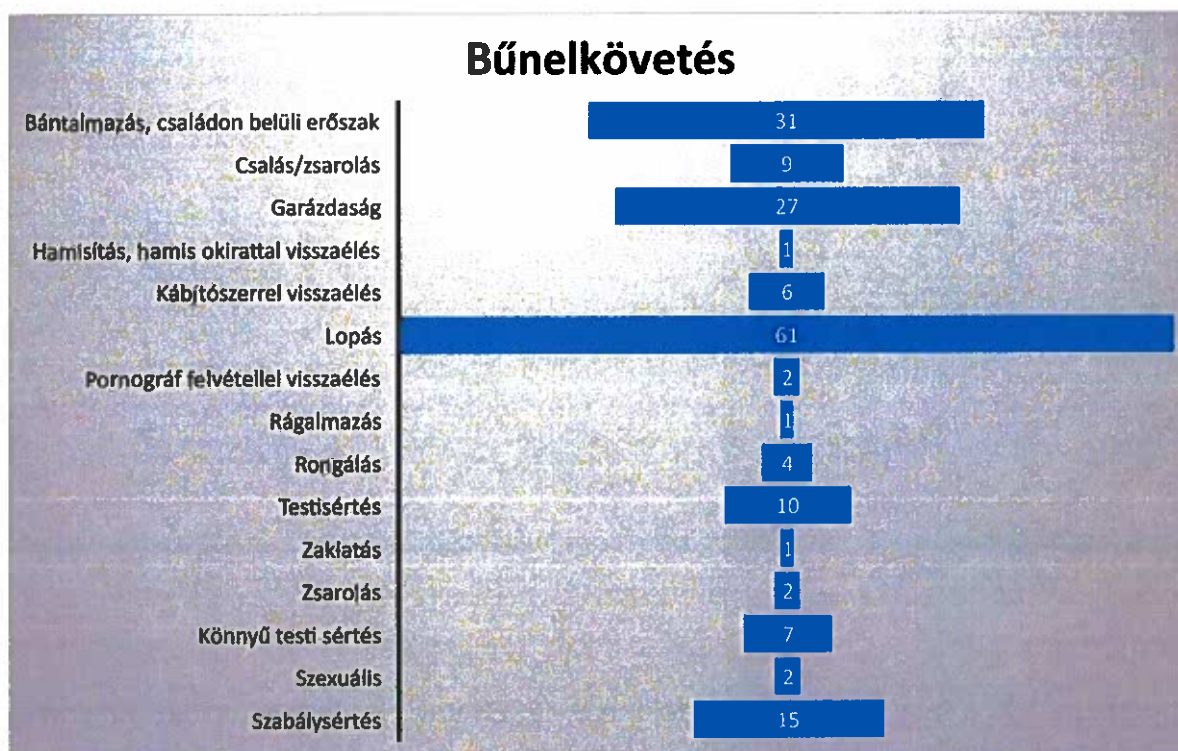
Ugyanígy a kórházi szociális munkásokkal is intenzív, hatékony munkakapcsolat volt. Fontos együttműködés alakult ki az Áldozatsegítő Központtal, ez megmutatkozik abban is, hogy egyre több jelzés érkezik tőlük. A tavalyi évben is kiváló kapcsolatot állt fenn a Rendőrséggel; az áldozatvédelmi referensek által a közös családlátogatások során biztosított kíséret felbecsülhetetlen segítséget jelentett a szociális segítő munka folytatása során. Szoros és hatékony együttműködés jellemzi a Községi Pszichiátriával és a Tamasz Alapítvánnyal való kapcsolatot is. Az óvodákkal, iskolákkal továbbra is nagy mértékben elősegítette az együttműködést az óvodai-iskolai szociális segítők jelenléte. Területenként változóan ugyan, de a háziorvosokkal való együttműködés is javuló tendenciát mutat: egyre több háziorvos, házi gyermekorvos élt azzal a lehetőséggel, hogy az esetkonferenciákba online, vagy telefonon bekapcsolódjanak. Előrelépés a gyermekpszichiátriával való kapcsolatban a Klinikán való esetmegbeszélők létrejötte, illetve a gondnoksági ügyekben is biztató az együttműködés fejlődése.

III. GYERMEKKORÚ ÉS FIATALKORÚ BŰNELKÖVETÉS

A 2023-as évben a jelzések alapján gyűjtötte a Központ az adatokat a gyermekkorú és fiatalkorúak bűnelkövető tárgyában. Szabálysértés és bűnelkövetés tárgyában 179 jelzés érkezett a központhoz.

Gyermekkorú és fiatalkorú bűnelkövetés tárgyában az Intézményhez érkezett jelzések jellegét az alábbiakban bemutatott grafikonok szemléltetik.

Az érintett gyermekek körében a legmagasabb arányban a lopás jelent meg (34%). Ennek oka többnyire nem a szükséglet kielégítése, hanem a fiatalok körében a vagánykodás, a kihívások, a kortárs csoport hatása.

A jelzett ügyek 17%-a bántalmazás és családon belüli erőszak elkövetésével érintett fiatalokról szólt, mely ügyek a kortársbántalmazás területét érintették. A gyermekek és fiatalok körében egyre erőteljesebben jelenik meg az egymás bántalmazása, amit esetenként csoportosan követnek el, de előfordult idős ember bántalmazása is.

Garázdaság cselekmény a jelzések 15%-ban fordult elő, mely a fiatalok esti és éjszakai randalírozása és deviáns, általános normákat betartó emberek vonatkozásában megbotránkozást kiváltó cselekményét meríti ki.

Az esetek 5,5%-ban fordult elő testi sértés, amit kiskorúak követtek el.

Csalás és zsarolás a jelzések 5%-ban jelent meg.

Kábítószerrel visszaélés cselekményt a jelzett személyek 3%-a valósította meg.

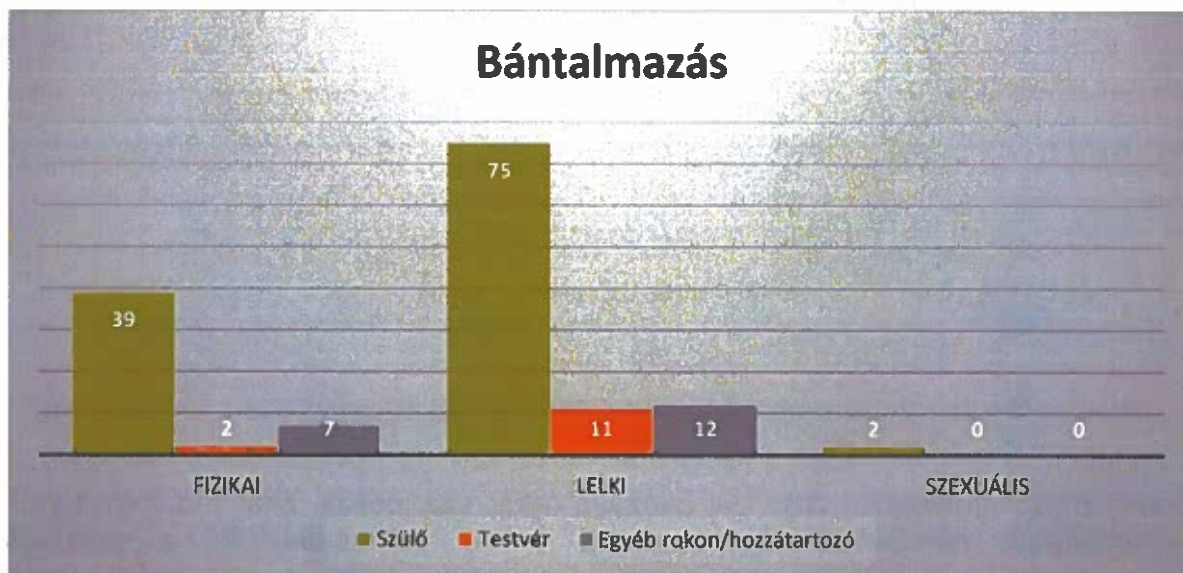
A többi cselekményről alacsony számban érkezett az Intézményhez jelzés, de figyelemfelkeltő az, hogy megjelent a szexuális bántalmazás, zsarolás, zaklatás és hamisítás cselekménye is.

Összességében megállapítható, hogy ezen a területen magas a látencia, ezért a jelzések száma nem tükrözi a valós adatokat.

Családon belüli erőszak ügyek

A családon belüli erőszak ügyek esetében a cselekményt a szülő/tartásra kötelezett személy vagy családtag követte el.

1. Családon belüli bántalmazás ügyek

A kiskorúak sérelmére elkövetett cselekmények között legmagasabb számban, 75 esetben a lelki bántalmazás valósult meg. A bántalmazás ilyen formája nehezen észlelhető rövid idő alatt, feltárása egy hosszabb gondozási folyamat eredménye lehet.

A lelki bántalmazás több változata valósulhat meg. A lelki bántalmazás megvalósul abban az esetben, ha valamely szülő vagy családtag lelki sérülést, fájdalmat okoz a gyermeknek, vagy, ha a gyermek sérelmére elkövetett cselekményt – noha tud róla, vagy szemtanúja – nem akadályozza meg, illetve nem jelzi.

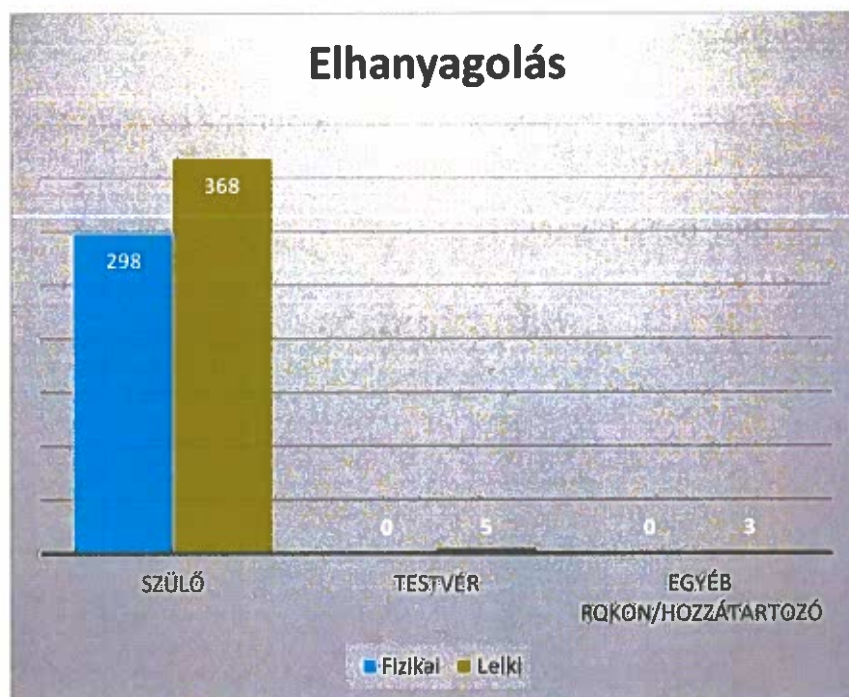
A fizikai bántalmazás tünetei többnyire jól láthatóak, beazonosításuk könnyebb, mint a lelki bántalmazás. Feltárásuk és kezelésük a cselekmény elkövetését követően viszonylag gyorsan megvalósul abban az esetben, ha a jelzőrendszeri tagok az észlelést követően azonnal megteszik jelzésüket. A tárgyévben a családon belüli fizikai bántalmazás 39 esetben valósult meg a jelzések alapján.

Szexuális bántalmazásról 2 esetben érkezett jelzés az Intézményhez.

2. Családon belüli elhanyagolás ügyek

Az intézmény által, családon belüli erőszak miatt gondozott gyermekek többsége lelki elhanyagolás/bántalmazás áldozata. Ez a bántalmazási forma nehezen bizonyítható, ezért a szülők felelősségre vonása ritkán valósul meg. Ahhoz, hogy a lelki elhanyagolás/bántalmazás ügyekben eljárás kezdeményezésére kerüljön sor, többnyire más veszélyeztető tényező (fizikai, szexuális bántalmazás) megjelenésére is szükség van, mert egyéb esetben a bizonyítékok hiányában, vagy csekély jelenlétére való tekintettel, a hatóság nyomozást nem folytat.

Minden olyan mulasztás, vagy baj okozása (akár szándékos, akár tudatlanságból, óvatlanságból, nemtörődömségből ered), amely jelentősen árt a gyermek egészségének, vagy lassítja, akadályozza szomatikus, pszichés, értelmi fejlődését, elhanyagolásnak minősül. Az elhanyagolás megnyilvánul fizikai, értelmi és lelki szükségletek biztosításának hiányossága esetében.

A 2023-as évben elhanyagolás 666 esetben valósult meg, ebből 298 esetben fizikai, 368 esetben lelki elhanyagolás formában nyilvánult meg, mindkét esetben a gyermek sérelmére a cselekményt a gondozó/nevelő szülő valósította meg.

Az értelmi elhanyagolás a gyermek oktatásának, nevelésének hiányos biztosítása esetén valósul meg, mely hiányosság a gyermek életkorának megfelelő szellemi fejlődésének hátráltatásában, akadályozásában is észlelhető. Az elhanyagolásnak ez a formája nem minden esetben feltárható, mivel bizonyíték ereje a szakértői vizsgálatnak lehet.

A családon belüli erőszak ügyekben a gyermekek és szülők gondozására is sor kerül. A gyermekek segítséget kapnak a traumáik feldolgozásában, a szülők pedig szülői kompetenciáik fejlesztése, gyermeknevelés tekintetében kapnak segítséget a szakemberektől. A gondozási folyamat során terv alapján folyik a szakmai munka, mely tervet a feltárt veszélyeztető tényező megszüntetése céljából készítik a szakemberek.

Családon kívüli elkövető által megvalósított bántalmazás ügyek

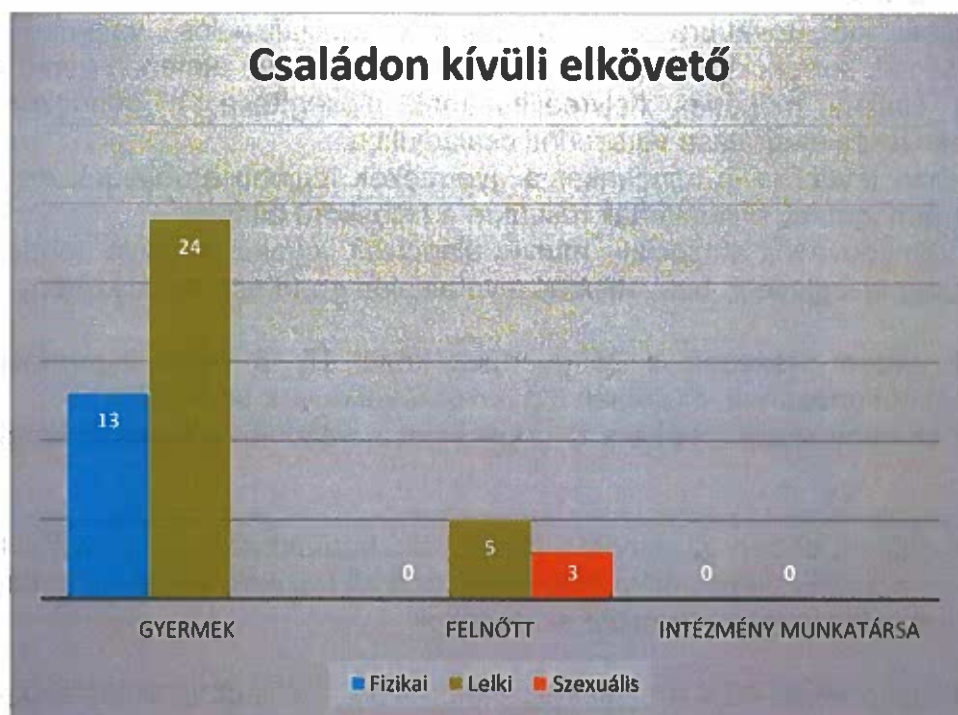
A kiskorúak családon kívüli elkövető által is áldozattá válhatnak. Ezekben az esetekben családhoz közelálló személy felnőtt és gyermek is lehet elkövető, valamint kortársak is megjelennek az elkövetők körében.

Gyermek elkövetők vonatkozásában 13 esetben fizikai bántalmazás, 24 esetben lelki bántalmazás valósult meg. Fizikai bántalmazás verekedés, verés, lelki bántalmazás

pedig lelki fájdalmat okozó cselekmény elkövetésével került megvalósításra. Gyermek elkövetők esetében egyre gyakoribbá válik az online formában megvalósított bántalmazás.

Felnőtt elkövetők vonatkozásában ritkán fordul elő az, hogy a gyermekkorú áldozat számára teljesen ismeretlen személy követi el a cselekményt.

Szexuális bántalmazás tekintetében is többnyire ismert a gyermek számára az elkövető, kivételt képez ez alól az online formában megvalósított szexuális visszaélés.

Családon kívüli elkövető esetében az elkövető, amennyiben büntethető korú, hatósági eljárás alanyává válik.

Gyermekkor okán nem büntethető elkövető esetében, gyermekvédelmi hatósági intézkedés elrendelésére kerül sor, mely során védelembe vétel, megelőző pártfogás, pártfogó felügyelet elrendelése keretében nyújtanak segítséget az elkövető gyermek számára.

Az áldozat részére pszichés segítségnyújtás mellett tanácsadással és gondozással segítik a gyermeket traumái feldolgozásában és a további áldozattá válás megelőzésében.

IV. GYERMEKEK ÁTMENETI OTTHONA

2023-ban az ECSGYK Gyermekek Átmeneti Otthona összesen 24 gyermek és 2 szülő számára biztosított teljeskörű ellátással átmeneti gondozást.

A szülők gondozási-nevelési képességének elégtelensége, akadályoztatása miatt krízishelyzetbe került gyermekek rövidebb-hosszabb ideig tartó gondozását, nevelését vállalta az Intézmény, valamint tanulmányi előmenetelüket, társadalmi beilleszkedésüket segítették elő azzal, hogy számukra családpótló gondozást - nevelést nyújtottak.

A gondozási időt továbbra is a gyermekek szocializációs, valamint nevelési elégtelenségeik korrekciójára fordították a szakemberek. Az átmeneti gondozás célja a helyes családi működés helyreállításának elősegítése, a gondozásban élő gyermekek visszaintegrálása vérszerinti családjukba.

Az otthonban továbbra is mindenkor a gyermekek legjobb érdekének megfelelően nyújtottak támogatást, biztosították részükre a teljeskörű ellátást.

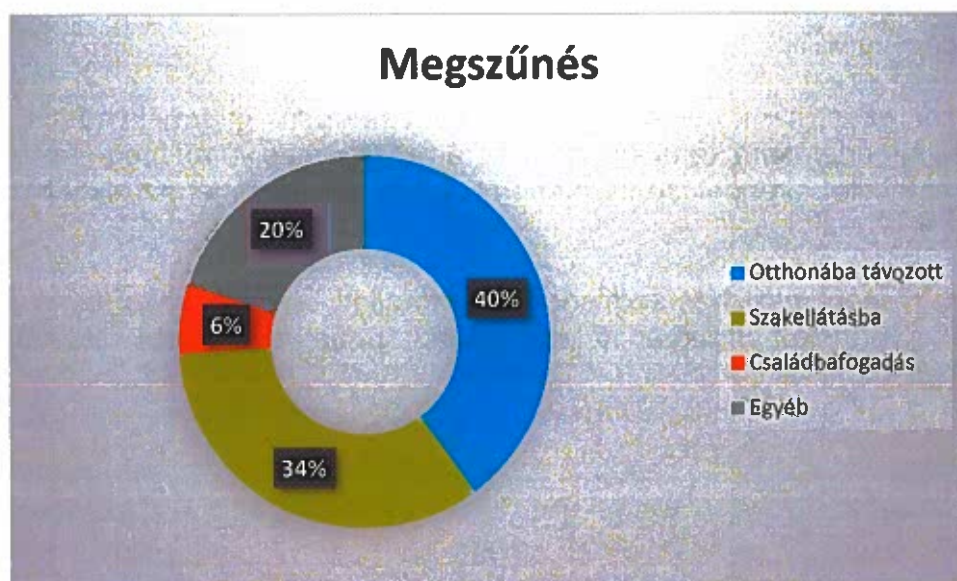
A GYÁO igénybevevőit a szociális munka alapelveit figyelembe véve, többek közt, a fokozatosság, a legkisebb beavatkozás elve alapján gondozta az Intézmény.

Az elmúlt évben összesen a 24 gyermek közül 15 fő került kigondozásra. Az anyaszobát két édesanya, összesen 6 gyermekével együtt vette igénybe.

Az ellátottak nagy része továbbra is a kiskamasz, valamint a kamasz korosztályból került ki.

Bekerülési okként ebben az évben a fizikai, lelki bántalmazások, a szülők lakhatási problémája, a szülők életvezetési problémái, családi krízisek, a gyermek magatartási problémái, a szülő indokolt távolléte szerepeltek.

Az ellátott gyermekek 40%-a szüleihez otthonukba-, 34%-uk szakellátásba-, 6%-uk családbafogadás, 20% egyéb ok miatt /albérléthez való jutással/ került kigondozásra.

A GYÁO-ban a gondozási idő tekintetében a gondozottak átlagosan 3-10 hónap időtartamot töltöttek.

A Gyermek Átmeneti Otthonában a szakmai létszám törvényileg megfelelő, az itt dolgozók munkáját 2 önkéntes segítő segítette. Közülük egy az Utélagazás Alapítvány munkatársa.

Az elmúlt évben gyermekjogi képviselő nem látogatta az intézményt. A gondozottak panaszjoggal az otthon munkatársai felé éltek. Az adott problémát minden esetben sikerült megoldani.

Szakmai munka alapja az otthon szakmai programja, kiemelt területei az előző évhez képest nem változtak, azok sikeres alkalmazása miatt:

- Gyermekjogi nevelés: gyermekjogi ismeretek tanítása a Kiskompassz módszertani csomag felhasználásával.
- Szociális kompetenciák fejlesztése: Cool-törvényei – szociális készségfejlesztő tréning, a társas kirekesztettség csökkentése és önvédelmi stratégiák gyermekek számára - szakmai anyaga alapján.
- Prevenció a szenvedélybetegségek megelőzésére.
- Miért tennéd? – bűnmegelőzési program.
- Erkölcsi nevelés a biblia tanításai alapján.
- Tanulássegítés
- Játszunk együtt! - Játszóház, pénteki játékkora.
- Meseterápia
- Önismereti, konfliktus kezelő, indulatkezelő játékok
- Illemtan

A programot minden esetben a gyermekek életkori és értelmi sajátosságaihoz igazították a szakemberek.

A gyermekek pszichés megsegítése, személyiségük fejlesztése, a szabadidő hasznos eltöltése különböző foglalkozások keretében zajlott. Ezek egyéni segítő beszélgetések, csoportterápia, közösségi programok voltak. Naponta csoportépítésre szánt időben, tanóra előtt vagy után csoportfoglalkozás - hétvégén délutáni foglalkoztatás - keretében zajlottak. Átlagosan egy időben 4-5 gondozott részesült rendszeresen személyiségüket fejlesztő, egyéni és csoportos foglalkozásban.

2023-ban negyedévente, az évszakokhoz igazodóan játszóházat szerveztek. Heti rendszerességgel a gyermekek szabadidejében különböző játszóházas jellegű foglalkozásokat tartottak. A gondozott gyermekek számára minden évben megtartották a vallási ünnepeket, a Farsangot, és minden gyermek születés és névnapját megünnepezték. Karácsonyi ünnepség keretében együtt ünnepezték a gondozott gyermekekkel, meghívták a gyermekek szüleit és az otthonból nyugdíjba vonult kollégákat.

A gyermekek az otthon munkatársai szervezésében 2023 nyarán, a városi strandon, a Tettyén, a városi játszótéren, a Zsolnay negyedben, a Zsolnay Vilmos kiállításon Fényfesztiválon, Uránia moziban, valamint a Pécsi Napok rendezvényein jártak. Az Utélagazás Alapítvány segítségével a Laser Cornerben, a városi korcsolyapályán töltöttek időt. Igénybe vehették az ingyen kapott jegyeket az óriáskerékre.

A felsoroltakon kívül, a gyermekek egy része iskolai táborozáson, családi nyaraláson vett részt.

Az otthonba a karácsonyi ünnepek előtt adományok érkeztek, – élelmiszer, játékok, textíliák, tisztálkodási szerek - amiből minden fiatal részesült.

Együttműködés

A GYÁO kapcsolatot tartott heti-kétheti rendszerességgel, minden gondozott gyermek érdekében a gyermekek oktatási intézményével, a mentális gondozásra szoruló gyermekek érdekében pszichológusaikkal, napi-heti rendszerességgel az ECSGYK többi szakmai egységének családsegítőivel, esetmenedzsereivel, a BMGYK Szakértői Bizottságával, kétheti rendszerességgel a gyermek óvodájával, a Pécsi Járási Hivatal Gyámügyi Osztályával, a K-aRC Kamasz Addiktológiai Regionális Centrummal, az Indit Közalapítvány munkatársával.

Minden bekerülő gyermek esetében az érintett szakemberek bevonásával két héten belül esetmegbeszélő csoportot tartottak.

A GYÁO-ban működő szakmai Team két heti rendszerességgel tartott megbeszélést.

Adminisztráció

2021. július 1-től új Gyermekvédelmi Információs Rendszer került bevezetésre. A gondozottak nyilvántartása és az eset dokumentációja elektronikus úton kerül felvitelre.

A szakmai vezető-nevelő és a nevelő feladata továbbra is a GYVR felület vezetése.

Szülők részére segítségnyújtás

A szülők szülőcsoport, ill. szülőkonzultáció keretében gyarapították gyermekneveléssel kapcsolatos ismereteiket. Társas készségeikben, gyermekeikhez való hozzáállásukban változtak, fejlődtek. A szülők együttműködési készsége az átmeneti otthon munkatársaihoz példásnak ítélnélhető.

Szülő – gyermek kapcsolattartás

Az otthon jó kapcsolatot ápolt a gyermekek szüleivel, családsegítőjével, esetmenedzsereivel. A szülők változó időpontokban a szakemberek 3-4 heti rendszerességgel látogatták a gyermekeket. A kapcsolattartásnak egyéb módjaival is élhettek a gyerekek: telefonon, médiaeszközön keresztül, hétvégi és szünidei kapcsolattartás alkalmával találkozhattak törvényes képviselőikkel.

A sikeres együttműködés eredményeképpen pozitív visszajelzések érkeztek arról, hogy a gyermekek magatartásában pozitív változás érzékelhető, magatartási problémáik és tanulmányi elömenetelük tekintetében nehézségeik csökkentek.

Együttműködés civil szervezettel

2023-ban az ATOSZ szakmai munkájához csatlakozva képviselték magukat az ATOSZ országos konferenciáján és szakmai műhelyein.

V. EGYÜTTMŰKÖDÉSEK

Az Intézmény vezetése nagy hangsúlyt fektet a szakmai együttműködésekre, valamint a szakmák közötti együttműködésekre is. Rendkívüli jelentősége van a jelzőrendszeri tagokkal való együttműködő munkakapcsolatoknak, mely megalapozza a felnőtt és gyermek rászoruló felkutatását és a segítségnyújtás lehetőségeinek széleskörű alkalmazási lehetőségeit alapozza meg.

1. Intézményen belüli együttműködés

Tekintettel arra, hogy az Intézmény széleskörű szolgáltatási palettával rendelkezik, elengedhetetlen, hogy a szakmai egységek és munkacsoportok között szoros, napi szintű együttműködés valósuljon meg. A megvalósításban fontos, hogy a vezetői egyeztetések, és az egyéni, szakemberek szintjén megvalósuló együttműködések is jelen legyenek a napi gyakorlatban. Az intézményen belüli együttműködések vezető megbeszélések, szakmai egyeztetések, esetmegbeszélő csoportok megszervezésével valósultak meg. Az intézmény igazgatója negyedévente az intézmény összes dolgozója részvételével megbeszélést tart, mely során értékeli az eltelt időszak eredményeit és eseményeit, valamint tájékoztatást nyújt az elkövetkező időszak szakmai és szervezési feladatok tárgyában. A kliensek ellátásának megszervezésében jelentős a szerepe az esetkonferenciák, esetmegbeszélések és esetkonzultációk megszervezésének, a feladatok megosztása és az esetek vonatkozásában az értékelések rendszeres megvalósítása is nagyon fontos szakmai feladat.

2. Intézmények közötti együttműködések

A jelzőrendszeri tagok együttműködésén túl nagyon fontos azon szakmai egységek és csoportok rendszeres konzultációja, akik külső intézményekben folytatnak szociális segítő tevékenységet (kórházi szociális munka, óvodai és iskolai szociális segítés).

- Az Intézmény vezetője több alkalommal egyeztetett a szakmai, személyi és tárgyi fejlesztések megvalósítása tárgyában a fenntartóval.
- Együttműködésen alapuló szakmai munka zajlott a szociális és gyermekjóléti intézmények, egyházi fenntartású intézmények, valamint civil szervezetek között a Pécsi Helyi Esélyegyenlőségi Program megalkotása céljából.
- A területen tevékenykedő szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatot ellátó intézményekkel napi szintű a munkakapcsolat.
- A szociális területen segítő tevékenységet ellátó civil szervezetekkel Intézményi és szakember szintjén is aktív az együttműködés.
- A széleskörű szakmai támogatás megszervezése biztosítása érdekében rendszeres kapcsolatot tart az Intézmény az országban tevékenykedő szociális és gyermekjóléti szolgáltatást biztosító intézmények képviselőivel.
- A Területi szakmatámogatási rendszer fejlesztése projekt keretében Somogy és Baranya Vármegyei feladatok megvalósítása céljából szoros munkakapcsolat áll fenn a konzorciumi partnerekkel.
- Szakmafejlesztés céljából rendszeres munkakapcsolat áll fenn a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézettel, valamint a Belügyminisztérium Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatások Főosztálya munkatársaival.

VI. PREVENCIÓ

Az Intézmény által szervezett prevenciós programok a szervezés helyszínétől függetlenül az ellátási területen (pécsi járás) élő valamennyi kliens számára elérhető, igénybe vehető.

Nyári napközis táborok

Immár negyedik éve szervez az Intézmény nyári napközis táborokat az óvodai és iskolai szociális segítők szervezésében és megvalósításában. A korábbi évek tapasztalatait felhasználva szervezték meg a nyár 10 hetére a 10 tematikus tábort, melyből egy bent alvós tábor volt Balatonfenyvesen a Pécsi Önkormányzat által üzemeltetett Ifjúsági Üdülőben, egy tábor pedig a Cserkút Önkormányzatával történő együttműködést megvalósítva az Erzsébet Táborok pályázati forrását felhasználva valósult meg.

Az ECSGYK a megelőző évekhez hasonlóan a 2023-as évben is célul tűzte ki azt, hogy segítse a szülőket abban, hogy a nyári időszakban meg tudják oldani a gyermekeik biztonságos felügyeletét. Az Intézmény a felügyelet nélkül maradt gyermekek számára meghirdetett 10 tematikus táborozási lehetőséget, nagyon kedvező részvételi díjért tette elérhetővé. A cél az volt, hogy az anyagilag nehéz helyzetben élő családok is kapjanak segítséget gyermekeik felügyeletéhez. Ehhez igénybe vették a Pécsi Kulturális Központ segítségét, akiktől helyszínt kaptak a programok megvalósításához. A szülőktől kizárólag a belépőjegy árát, a közlekedéshez szükséges útiköltséget és az étkezés költségeit biztosították, a programelemek költségmentesek voltak.

A nyár 10 hete alatt az ECSGYK 10 tematikus táborában 365 gyermek vett részt. A tábor szervezését és lebonyolítását az óvodai és iskolai szociális segítők végezték. A programelemeket úgy állították össze, hogy rengeteg szabadtéri program volt benne, sok kirándulással. Felfedezték a Mecsek adta természeti kincseket, állatfajokat, megtekintették a város által adott ingyenes és kedvező árú programokat, kulturális és történelmi helyszíneket, sokféle kreatív foglalkozást biztosítottak a rossz időjárás napjain. A táborok programjaiban részt vettek különböző szervezetek is, akik biztosítottak számukra alapanyagokat, programokat, foglalkozásokat. A táborok során az interaktív programokon jól tudták alkalmazni a gyermekek a 2020-ban kapott tabletteket.

Egy tábort Cserkút Önkormányzattal együttműködve valósított meg az Intézmény az Erzsébet Táborok Programja keretében, melynek költségeit a pályázati forrásból finanszírozták. A táborban 32 gyermek vett részt, Cserkút, Kővágószőlős, Kővágótöttös települések vonzáskörzetéből.

Együttműködő partnerként a Baranya Megyei Rendőr-főkapitányság Bűnmegelőzési Főosztályának szakemberei tartottak rendkívül izgalmas, interaktív prevenciós- és tájékoztató programot a táborozó gyermekek számára, valamint nyomozókutyákkal is tartottak egy bemutatót.

A Pécsi Egyházmegyei Katolikus Karitás – megfelelő helyszín híján - adott otthont az Alkotá@s tábornak, ami az idén a hajózás témáját ölelte fel.

Sszám	Tábor	Időpont	Helyszín	Résztevők életkora	Résztevők száma
1.	NyárON BalatonON- Balatonfenyvesi Gyermektábor	2023. 06.19-23	Balatonfenyves	6-14 év	20 fő
2.	Mindent is Neked is Tábor	2023. 06.19-23	PKK Szivárvány Gyermekház	6-12 év	33 fő
3.	Mecseki Óriások Tábor	2023. 06.26-30	PKK Szivárvány Gyermekház	6-12 év	42 fő
4.	Allati Nyomozók Tábor	2023. 07.03-07	PKK Szivárvány Gyermekház	6-12 év	69 fő
5.	CserKalad	2023. augusztus 21- től	Pécs Normandia Lions Club	6-16 év	32 fő
6.	VIZES 5-ös Tábor	2023. 07.10-14	PKK Szivárvány Gyermekház	6-12 év	21 fő
7.	Alkotá@s Tábor	2023. 07.17-21	Pécsi Egyházmegyei K. Karitás	6-12 év	23 fő
8.	Itt is, Ott is Tábor	2023. 07.17-21	PKK Szivárvány Gyermekház	6-12 év	48 fő
9.	H2O Tábor	2023. 07.24-28	PKK Szivárvány Gyermekház	6-12 év	37 fő
10.	Natura Tábor	2023. 07.31- 08.04	PKK Szivárvány Gyermekház	6-12 év	40 fő
	Összesen	10 tábor			365 fő

Az Intézmény – Kertvárosi Szakmai Egysége a 2023-as évben hat alkalommal rendezett játszóházat, mely már hagyománnyá vált. Ezen ünnepekhez kapcsolódó alkalmak során közel 200 gyermek vett részt a hozzátartozóikkal a város területéről.

A tavalyi évben egy rajzpályázatot is hirdettek, melyre számos munka érkezett, nem csak az ellátási területről, hanem az ország távoli településeiről is, ezt egy nyárázó programmal kötötték össze, ahol sok kreatív- és ügyességi játékkal készültek a Kollégák. A pályamunkákból egy kis tárlat készült.

Kiemelkedő részvétel a Halloween- ra szervezett programon volt, melyen közel 100 gyermek jelent meg hozzátartozóikkal. Ezen az eseményen különböző játékos feladatokat tudtak kipróbálni, kreatív feladatokban vehettek részt, minden gyermek jelmezbe öltözve érkezett.

A Mikulás napi rendezvényre is nagy volt az érdeklődés, hiszen a gyermekek egy Mikulással készíthettek közös képeket, hobbi fotós kolléga közreműködésével és a hozzátartozók elektronikus formában jutottak a képeikhez.

Az Intézmény Uránvárosi – Belvárosi Szakmai Egysége szervezésében 2023-ban 3 alkalommal került sor gyermekekkel és szüleikkel való csoportos foglalkozásra, 2 a nyári szünet folyamán, egy pedig a Karácsonyi ünnephez kötötten.

VII. ADOMÁNYHOZ JUTTATÁS MEGSZERVEZÉSE

Nagy számmal érkeztek adományok civil, egyházi szervezetektől, cégektől, politikai pártoktól, önkormányzati szervektől, és nagyon sok magánszemély is hozzájárult kisebb és egészen nagy tételekkel az adományozáshoz.

Számos család kaphatott több alkalommal is tartós élelmiszert és havi szinten pékárút, amit egy hipermarket és karitatív szervezet ajánlott fel

Rendszeresen biztosított a lehetőség ruhához való hozzájutásra az Intézmény által biztosított turkálóban.

Adományozó szervezet neve	Adomány jellege
Karitás	zöldség, gyümölcs, pékárú 27 alkalommal, összesen 1452 fő részére (halmozott adat)
Karitás	20 csomag tartós élelmiszer
Karitás	Pelenka
PMJV Önkormányzata	21 csomag tartós élelmiszer
PMJV Önkormányzata	88 db óriáskerék jegy
Sztárai Mihály Általános Iskola	40 adag meleg étel
Hit Gyülekezetének Szeretetszolgálat	22 db mikuláscsomag
	1 gyermek számára karácsonyi ajándék
	12 db Nem luxus női táska
	12 db Iskolakezdési csomag
Heti Betevő Egyesület	26 alkalommal, összesen 1222 adag meleg étel
Bike Maffia	12 alkalommal, összesen 1428 adag étel
Pécsi szerepjátékos és Wargame Egyesület	tartós élelmiszer és gyermekjáték
Magánszemélyek	bútor, élelmiszer, ruházat

2023-ban rendszeresen közvetített az Intézmény adományozás céllal klienseket civil szervezetekhez abban az esetben, mikor nem állt rendelkezésre megfelelő adomány az Intézményben. A Katolikus Karitászhoz egész évben delegálhattak rászorulókat, hogy használt, jó állapotú ruhákat igényelhessenek a szervezettől.

A Karitás LAK6 programjába is delegálhattak klienseket, akik ezzel a segítséggel lakhatási feltételeiket voltak képesek javítani.

Karácsony közeledtével delegálhattak ügyfeleket az önkormányzat által megszervezett élelmiszercsomag-osztásra is, emellett számos magánszemély adományát is eljuttatták a segítők a rászorulóknak.

Heti rendszerességgel részesítettek pékárú adományban rászorulókat, amely nagy segítséget jelentett a legnehezebb körülmények között élő klienseinknek.

VIII. FŐISKOLAI ÉS EGYETEMI HALLGATÓK GYAKORLATI OKTATÁSA

Az Intézmény 2023-ban is biztosította a közép-és felsőfokú oktatási intézmények hallgatói számára a szociális és gyermekvédelem tárgyban a szakmai gyakorlat lehetőségét. Szakmailag jól képzett, több éves gyakorlattal rendelkező munkatársak fogadták a hallgatókat. A munkatársak felkérésre előadást tartottak a képző intézményekben. Egyre több oktatási intézmény veszi igénybe ezt a lehetőséget.

IX. ÖNKÉNTESÉK TEVÉKENYSÉGÉNEK SZERVEZÉSE

A család-és gyermekjóléti szolgálat és központ önkénteseket fogadott szabadidős és tanulást segítő programok megvalósításához, valamint a gyermekek átmeneti otthonában biztosítottak lehetőséget az önkéntesek számára.

X. PÁLYÁZATOK/SZAKMAI ANYAGOK KÉSZÍTÉSE

1. Módszertani feladatellátás

(„Területi szakmatámogatási rendszer létrehozása, szakmatámogatási feladatok ellátása – 2021”)

Az Esztergár Lajos Család-és Gyermekjóléti Szolgálat és Központ 2021-ben pályázatot nyert a „Területi szakmatámogatási rendszer létrehozása, szakmatámogatási feladatok ellátása – 2021” az EMMI és NSZI által meghirdetett pályázati kiírás során. A pályázatot az ECSGYK nyújtotta be 7 konzorciumi partner együttműködésével. Az ECSGYK látja el a pályázatban a gesztor szerepet. A feladatellátás során a konzorcium Baranya és Somogy Vármegye területén látja el a módszertani feladatokat szociális alap és szakosított ellátások, valamint gyermekjóléti szolgáltatás (család-és gyermekjóléti szolgálat, család-és gyermekjóléti központ, gyermekek átmeneti otthona) területén. Egy főállású módszertani munkatárs koordinálja a feladatellátást, mely munkatárs az ECSGYK alkalmazásában áll. A család-és gyermekjóléti tevékenység területén az országos munkacsoport vezetői feladatait az Intézmény munkatársa látja el.

Az átmeneti gondozás területének ellátását is az ECSGYK biztosítja a GYAO szakmai vezetője részvételével. A konzorciumi partnerek a szakmai profiljuknak megfelelően biztosítják a módszertani munkatársakat, részmunkaidőben. A szakmai tevékenység szakmai vezetését az ECSGYK igazgatója látja el, a gazdasági irányítását az Intézmény HR munkatársa biztosítja.

1.1. Felkérésre adatgyűjtési tevékenységet láttak el a területet érintő témákban

- Területi problémák (minden szolgáltatási terület érintésével) jelzése Belügyminisztérium (BM) felé.
- Kapcsolattartási ügyelet tárgyban országos kérdéssor kiküldése család-és gyermekjóléti központok részére (BM kérésre).
- Iskolaőrök tevékenységének felmérése.
- Felmérés óvodai és iskolai szociális segítők létszámáról.

- KÉRDŐÍV a GYVR használatának gyakoriságáról család-és gyermekjóléti szolgálatok részére.
- NSZI felkérésére - Szakmai műhelyek összegyűjtése területről.
- Támogató szolgáltatás feltérképezése (országos munkacsoport felkérésére).
- NSZI részére – Dr. Pilz Tamás miniszteri biztos által kezdeményezett, A szociális ágazatot érintő közigazgatási hatósági eljárások és közszolgáltatások szolgáltató szemléletű felülvizsgálatára és egyszerűsítésére – javaslatok.

1.2. *Javaslatok a fenntartó és a Belügyminisztérium felé a szociális ellátórendszer fejlesztésére.*

- Elhanyagolt, ellátatlan, magára maradt, önellátásra nem képes, dementálódott, rendkívül rossz egészségi állapotú, időskorú ellátottak elhelyezési problémái megoldására az ellátórendszer fejlesztése tárgyban munkacsoport létrehozására javaslat (fenntartó irányába).
- BM felé javaslat készült a - A közösségi pszichiátriai ellátás lehetőségei a serdülőkorúak ellátásában (2023.04.26). Ezügyben az országos pszichiátriai munkacsoporttal a kapcsolattfelvétel és a fejlesztésre vonatkozó együttműködés megkezdődött.

1.3. *Szakmai segítség nyújtása a szolgáltatásoknak és a fenntartóknak?*

- Krízisidőszakot megelőzően az ellátórendszer tájékoztatása az eljárásrenddel kapcsolatosan, együttműködést érintő kérdésekben, továbbá a PROTOKOLL tartalmának felelevenítése.
- Szakmai anyagok továbbítása a területre.
- Jogszabályváltozásokról tájékoztatás.
- NSZI és BM által küldött információk disszeminálása az ellátási területre.
- Vörös kód felhívás közzététele a területen.
- Szakmai tájékoztató anyagok elérhetőségének továbbítása.
- Képzési, továbbképzési lehetőségek továbbítása a területre.
- Szakmai műhelyek szervezése a később részletezett táblázatban foglalt témákban.
- Adminisztrációs nehézségek megoldásában közreműködés.
- Kormányhivatali ellenőrzések során felmerült problémák esetében megbeszélés (egyéni).
- Gyermek elhelyezési nehézségek tekintetében egyeztető megbeszélés.
- Idősek gondnoksági ügyeiben felmerülő eljárási gyakorlat egyeztetése.

1.4. *Szakmai anyag továbbítása az ellátási területre*

- „Tegyük láthatóvá az emberkereskedelmet!”
- Az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység módszertani útmutatója (2022) tartalmi elemei – ismertetése.
- Fogyatékoságügyi tanácsadás szolgáltatás módszertani útmutatója (2023)
- „Szakmai ajánlás Támogató Szolgálatok részére” 3. átdolgozott kiadás
- Egyes szociális szolgáltatások és a gyermekek átmeneti gondozását nyújtó szolg. 2023. évi befog. kapacitása közlemény.
- Tájékoztatás továbbítása Ukrán menekültek segítése ügyében.
- Gyvr használati útmutatók továbbítása.
- Szakmai ajánlás az utcai szociális szolgáltatás biztosítók és végzők számára.
- GYIK Falu -és tanyagondnoki szolgáltatásokhoz.

- Állásfoglalás iratbetekintés tárgyban (CSGYSZ; CSGYJK).
- Málta Hírlevél – Falú és tanyagondnoki szolgáltatás (hasznos információk.)
- A tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek, tanulók köznevelési ellátásának irányelve.

1.5. *Konzorciumi partnerek által elkészített szakmai anyagok*

- Jó gyakorlatok kiadványok1. - Pszichiátriai nappali ellátás
- Jó gyakorlatok kiadványok2. - Hajléktalan ellátás
- Jó gyakorlatok kiadványok3. - Szociális alapszolgáltatás, idősek nappali ellátása, Demenciával élő személyek nappali ellátása.
- Jó gyakorlatok kiadványok4. - Szenvedélybeteg ellátása
- Jó gyakorlatok kiadványok5. – Család, gyermekjóléti szolgáltatás
- Jó gyakorlatok kiadványok6. – Óvodai és iskolai szociális segítség
- Jó gyakorlatok kiadványok7. – Átmeneti gondozás
- Hírlevél 5 db
- Kliensutak1 – Pszichiátriai betegek szociális alapellátása – útmutató

Szakmai útmutatók készítésében részvétel az Intézmény speciális csoportvezetője, fogyatékosügyei tanácsadók és a kórházi szociális munkással együtt, melynek eredménye az IRÁNYTŰ 2023 kiadvány - Tartósan beteg gyermekek szociális ellátásának elősegítése tárgyában.

1.6. *Esetmegbeszélés szervezése konkrét ügyekben*

- Idős, magányos, beteg személyek elhelyezési problémái – részvevő – idősellátás, családsegítés, kórházi szociális munka.
- Gyermekelhelyezés – veszélyeztető életvitelű (addiktológiai és pszichiátriai betegségben szenvedő – szülői felügyelettel megfosztott (születendő gyermekei vonatkozásában is) – helyzetének és születendő gyermekei életének megóvása céljából - /családsegítés, kórházi szociális munkás, hajléktalan ellátás, addiktológiai ellátás részvételével/.

1.7. *Országos munkacsoportok tevékenységében részvétel*

- Idősügy
- Tanya- és falugondnoki al-munkacsoport
- Fogyatékosügy
- Család és gyermekjólét
- Átmenet ellátás
- Pszichiátriai ellátás
- Addiktológiai ellátás
- Hajléktalanügyi ellátás

1.8. *Szakmai rendezvények szervezése*

A szakemberek 35 szakmai rendezvényt szerveztek, 1707 fő részvételével. A rendezvények személyes: 21 alkalom; online: 8 alkalom; hibrid: 6 alkalom kerültek megvalósításra.

1.9. *Egyéb tevékenység*

Fogyatékosügyei tanácsadás szolgáltatás népszerűsítése.

Részvétel a „Jelzőrendszer erősítése az emberkereskedelemmel kapcsolatban” képzés pécsi megszervezésében (helyszín, résztvevők). Az Intézmény szakemberei előadóként vettek részt a képzésen.

Összefoglalva:

A TSZR működése, tekintettel arra, hogy több pályázat keretében kerül megvalósításra, széles megoldási spektrumokon valósul meg. Minden konzorcium igyekszik a saját szakmai terveit megvalósítani. Kicsit zavaró tényező az, hogy a pályázók különböző fenntartásban /egyház, civil, önkormányzat, társulás/ működő intézmények. Mindezek tekintetében nem mutatkozik egységesség az intézmények között, főleg úgy, hogy vannak szervezetek, akik önálló módszertannal rendelkeznek.

Véleményünk szerint az ellátórendszerre vonatkozó szabályok, protokollok, szakmai ajánlások, irányelvek, kötelezettségek tekintetében az egységességnek kellene megjelenni.

A konzorcium az alábbi vállalásokat teljesítette a tárgyévben.

Rendszeres kapcsolatot tartottak a munkatársak és a gesztor szervezet a Belügyminisztériummal (BM) és a Slachta Margit NSZI módszertani főosztályával. A konzorcium valamennyi országos munkacsoport tevékenységében részt vett, a tervezett szakmai anyagok elkészítésében aktívak voltak.

A BM és NSZI felkérésére adatokat gyűjtöttek a területről, valamint felmérések elkészítésében vettek részt.

Gesztor szervezetként részesei a nyugati országrészi gesztorok csapatának, akikkel éves viszonylatban rendszeres kapcsolatban állnak.

Területi ellátás tekintetében fő célkitűzés a területen dolgozó kollégák szakmai tevékenységének segítése. A szakmai műhelyek felépítésének ez képezte az alapját, ennek megfelelően, szinte minden területet érintő problémátípusok ismertetését és ezek megoldásának lehetőségét helyezték a programok témájának. Ezen elvek okán a szakmai műhelyek jelentős része több szakterületen dolgozó szakember részvételével zajlott. Ezek a műhelyek lehetőséget biztosítottak új módszerek megismerésére, egymás megismerésére, szakmai kompetenciák különbözőségének megismerésére. Ezáltal a szociális és gyermekjóléti területen dolgozó szakemberek együttműködésének javítására, fejlesztésére is sor került.

Hasznos szakmai és technikai információk továbbításával figyelemfelhívásokkal tájékoztatták a területet a szakmát érintő újdonságokról, képzésekről, BM és NSZI által küldött anyagok továbbításával (2023-ban több, mint 125 alkalommal valósult meg).

2. „Kéz a kézben” Szolgáltatás (Intézményi projekt)

A szociális vagy mentálhigiénés problémák, a fogyatékos, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, a fogyatékosokhoz kapcsolódó szolgáltatások, ellátások igénybevételének elősegítése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott

szolgáltatás. Gyermek vonatkozásában a veszélyeztetettség megelőzése, annak fennállása esetén kezelése, a megfelelő fejlesztési lehetőségek felkutatása. A szolgáltatás specialitása az, hogy a tevékenység végzése egészségügyi alapellátó intézmények (házi gyermekorvos és felnőtt háziorvos) telephelyein, rendelőiben. Így a kliensek egy szolgáltatási helyen két szolgáltatási formához juthatnak hozzá. A szolgáltatás további eredménye a szakmák közötti együttműködés hatékonyságának növelése.

2023-ban a programban 64 alkalommal nyújtottak segítséget az Intézmény munkatársai, részben a rendelőben, részben pedig az ECSGYK-ban, valamint az igénybevevők otthonában. A leggyakrabban előforduló probléma típusok továbbra is a pénzügyi ellátások, a szociális otthoni elhelyezések, házi segítségnyújtás, közgyógyellátás, társadalombiztosítás rendezésével kapcsolatban fordultak elő.

3. Demenciában szenvedők részére nyújtható szolgáltatás (Intézményi projekt)

A szociális segítő segítséget nyújthat a tünetek korai felismerésében, az érintett személyek és családtagjaik felkutatásában, megfelelő szakemberhez való delegálásban: részletes tájékoztatást nyújtva csillapíthatja az idős személy aggodalmait, eligazítást adhat a hozzátartozók számára is.

XI. PÉCSI PROGRAMOKBAN RÉSZVÉTEL

1. Helyi Esélyegyenlőségi Program

Az Intézmény vezetője részt vett a pécsi HEP felülvizsgálatában és az új HEP elkészítésében. Továbbá felkérésre a HEP megvalósítására szervezett szakmai munkacsoport elnöki tisztségének betöltésével koordinálja a munkacsoport tevékenységét. A munkacsoport feladata a HEP anyagban meghatározott cselekvési tervek megvalósításának figyelemmel kísérése, a megvalósítás előrehaladásának elősegítése és koordinálása.

2. TOP-6.9.1-16-PC1-2017-00001 Városi szintű szociális rehabilitáció Pécssett

Az intézmény munkatársai részt vettek a pályázati program megvalósításában. A pályázat fő célja Pécs városában a leszakadó és leszakadással veszélyeztetett területeken élők közösségi és egyéni szintű társadalmi integrációjának elősegítése egy komplex szakmai programmal.

Az Intézmény munkatársai a projektben vállalt indikátorokat teljesítették.

3. Részvétel Szociális Kerekasztal tevékenységében

Az Intézmény vezetője aktív tagja a Városi Szociális Kerekasztal tevékenységének. Munkatársaink egyéb városi munkacsoport (fogyatékosügy, gyermekjóléti) tagjaiként folytatnak szakmai tevékenységet

XII. SZEMÉLYI ÉS TÁRGYI FELTÉTELEK

1. Személyi feltétel

A Központban 2023 évben 20 esettanulmány teljes munkaidőben látta el a gyermekvédelmi hatósági intézkedéssel érintett gyermekek és családok segítségét. A

feladatellátást egy szociális asszisztens segítette. Az egység munkáját egy szakmai vezető és egy szakmai vezető helyettes irányítja.

Speciális feladatellátás tekintetében pszichológus, jogász és óvodai és iskolai szociális segítő munkakörökben volt jelen létszámhiány. A speciális feladatok vonatkozásában a szakmai tevékenységet 2 fő csoportvezető koordinálja, vezeti.

Az Intézmény Szolgálata jelentős létszámhiánnyal küzdött a tárgyévben. A szakmai tevékenységet minden szakmai egységben egy fő szakmai vezető irányítja.

A szakemberek munkáját szociális asszisztensek segítik.

Személyi feltételek biztosítása területén problémaként jelenik meg a szakképesítéssel rendelkező jelentkezők alacsony száma.

2. Tárgyi feltétel

2.1. Épületek állapota

Központ esetenmenedzserei a speciális tevékenységet ellátó szakemberek, valamint a Kertvárosi Szakmai Egység munkatársai a szakmai tevékenységüket az Intézmény székhelyén (Pécs, Anikó u.5.) biztosítja. Az irodák nagyon zsúfoltak voltak, a kliensek fogadására megfelelő számú és felszereltségű helyiségekkel nem rendelkeztek. 2024 év márciusában az Intézmény új székhelyre költözött (Pécs, Anikó u.1.), ahol az épület korszerű és megfelelő minőségű, a kliensek ellátását tágas helyiségekben lehet biztosítani.

Az Uránvárosi telephelyen az épületek tetőszerkezete nem megfelelő (beázás), továbbá az épület villamossági állapota veszélyessé válhat. Ezen a telephelyen működik a GYAO is.

A Meszesi telephelyen hasonló módon a tetőszerkezet állapota problémás. Az előregedett vezetékek miatt szennyvíz-elvezetési problémák is kialakultak. Mindkét telephely épülete felújításra szorul.

2.2. Épületek helységeinek berendezése

Az irodák és a kliensek fogadására kialakított helységek berendezése az amortizáció okán cseréire szorul. A gyermekek kapcsolattartásának biztosítására szolgáló helységek játékokkal történő felszerelése szükségessé vált.

2.3. Informatikai ellátottság

Az Intézmény munkatársai ugyan rendelkeznek számítógéppel, de ezek nagy része előregedett, elavult. A gépek jelentős része a megnövekedett adminisztrációs kötelezettségek ellátására nem alkalmasak. Ez a probléma különösen érezhető a Gyermekünk Védelmében Rendszer (GYVR) napiszintű használata esetében.

A szakemberek rendelkezésére állnak mobil telefonkészülékek, azonban hasznos lenne, ha minden munkatárs rendelkezne készülékkel.

3. Szakmai továbbképzés

Az intézmény továbbképzési tervvel rendelkezik, azonban a szakemberek továbbképzési rendszerének átalakítása miatt és a pályázati keretek közötti megvalósítás kampányszerű szervezése okán a meghirdetéseknek megfelelően

tudták biztosítani a képzést a munkavállalók részére. A kötelező képzések tekintetében problémát jelent, hogy a képzések költségtérítésesek. Az intézmény nem rendelkezik forrással a képzések részvételi díjának biztosítására.

A képzéssel kapcsolatosan felmerült problémák jelzésre kerültek a szakminisztérium felé.

3. Szupervízió

Munkatársak pszichés állapotának megőrzése és a munkával járó lelki terhek csökkentése céljából egyéni és csoportos szupervízió igénybevételével élhetnek, ez a szolgáltatás jelenleg is elérhető.

XIII. INTÉZMÉNY TEVÉKENYSÉGÉNEK SZERVEZÉSE

Az Intézményben heti rendszerességgel vezetői megbeszélést tartott az igazgató, mely során a szakmai vezetők beszámoltak a szakmai egységükben folytatott munkáról, valamint egyeztetés történt a további teendők, feladatok megvalósítása tárgyában. A szakmai vezetők heti rendszerességgel esetmegbeszélést tartottak a családsegítők, esetmenedzserek, tanácsadók részvételével, ahol a szakemberek tájékoztatták szakmai vezetőjüket a szakmai munkájukról, valamint megbeszéltek az esetvezetés során felmerült problémákat, egyeztettek a következő hét programjairól. Az intézmény zökkenőmentes működését az intézmény üzemeltetési csoportja biztosította.

Az intézmény szakemberei a járási, az agglomeráció és a város területén felmerülő feladataikat tömegközlekedés és saját személyautó igénybevételével látják el. Az Intézmény rendelkezik kerékpárokkal, melyek használata elérhető a kollégák számára.

XIV. INTÉZMÉNYI ELLENŐRZÉS

GYAO - Kormányhivatali és ÁNTSZ ellenőrzésre ez év decemberében került sor. Az otthon működésében és az egészségügyi szabályok betartásában jelentős hibát nem találtak. 2023-ban a mindennapi munkavégzéshez minden, a munkát segítő berendezés, eszköz rendelkezésre állt.

XV. MEGOLDÁSRA VÁRÓ ELLÁTÁSI PROBLÉMÁK

1. Idősek ellátása

Az elmúlt egy évben a felmerülő problémák kezelése során az idős ügyfelek ellátásának megszervezésével kapcsolatban komoly hiányosságok merültek fel. Több olyan esetről kaptak jelzést az ECSGYK-ban, ahol idős, egyedülálló, rossz egészségi állapotban lévő személyek elégtelen lakáskörülmények között éltek, és önmaguk ellátását nem tudták megoldani. Közvetlen hozzátartozók hiányában, ezekben az esetekben azonnali kríziskezelésre volt szükség az idős személyek ellátásának megszervezése érdekében. Ez azonban az ellátórendszer hiányosságai miatt minden ilyen esetben komoly nehézségekbe ütközött. Jelenleg nincsen olyan szociális intézmény Pécsen, amely krízis esetben azonnal és átmeneti jelleggel tudná vállalni idős, gondozásra, ápolásra szoruló személyek ellátását.

Egyes esetekben a **házi segítségnyújtás** megszervezése még segítséget jelenthetne az ügyfelek számára, azonban ezek a szolgáltatások is csak korlátozottan elérhetőek. Gyakori tapasztalat, hogy jelenleg nincsen olyan intézmény, amely a nehezen megközelíthető Mecsek oldali, prэшázás, kis kertés területen és a Pécs egyéb külterületein élő idősök ápolását vagy **szociális étkeztetését** fel tudná vállalni. További nehézséget okoz a téli hónapokban a megélhetési nehézségekkel küzdő ügyfelek számára a tűzifa beszerzése. Gyakran egyetlen megoldást a szociális tűzifa adomány, azonban ez csak korlátozott számban, gyakran rossz minőségben elérhető. Városi szinten szükségesnek látnák egy általános **szociális tűzifa program** kidolgozását.

2. Gyermekeket érintő problémák

Az óvodáskorú kisgyermek kapcsán egyre gyakoribb probléma, hogy súlyos **ADHD** tünetekkel rendelkező kisgyermek esetén nincs Pécsen olyan óvoda, mely alacsony létszámú (max. 10 fő) csoportba felvehetné őket, ahol számukra alkalmas, kedvező feltételek mellett lenne megvalósítható a nevelésük.

Egyre gyakoribb problémaként jelentkezik a **fiatalkorúak pszichés állapotának** – adott esetben rendkívül súlyos tünetekkel, akár szuicid kísérettel is járó – **romlása**. **Az átfogó, fiatalkorúak ellátását szolgáló intézményrendszer híján az érintett fiatalok megsegítése egy roppant nehéz feladattá vált az ellátórendszer számára.** Fontos kitétel, hogy minden segítség, támogatás megadása mellett is el kell mondani, hogy a **pszichés probléma nem oldható meg a szociális munka módszereivel.**

Szintén jelentős probléma a fiatalkorúakkal kapcsolatban, hogy adott esetben a szüleiknél jóval mélyebb informatikai ismeretekkel rendelkeznek, és ezen ismereteket nem a megfelelő módon használják fel.

Egyre gyakoribbak azok az esetek, amikor a fiatalkorúak bűnelkövetései online térben valósulnak meg, elkövetővé vagy áldozattá válnak.

Álláspontunk szerint feltétlenül szükséges az informatikai edukáció megsegítése célzatosan, az online bűnelkövetés megelőzésére szolgáló, **szakmaközi prevenció programokkal.**

3. Általános szakmai problémák

3.1. *Szolgáltatások hiánya – kapacitáshiányok*

A kliensek és igénybevevők számára kijánlható szolgáltatások száma alacsony, egyes szolgáltatások, egyes klienskörök számára elérhetetlenek (pl: minimálnyugdíjasok – szakosított szociális ellátásban elhelyezése; hajléktalan személyek szakosított szociális ellátásban elhelyezése).

Gyermek és felnőtt pszichiátriai ellátás, egészségügyi ellátások (hosszas várólista); gondnokság alá helyezés (hivatásos gondnokok hiánya), gyermek szakellátások (nevelőszülői hálózat helyzete, szakemberállomány, szakemberhiánya).

Összességében elmondható, hogy a szociális és gyermekjóléti ellátások szolgáltatásának sikerességét alapvetően befolyásolja a szociális, egészségügyi,

gyermekjóléti, oktatási és egyéb szolgáltatói intézményhálózat fejlettsége, gyors elérhetősége, szükségletekre reagáló szolgáltatási palettája – ami jelenleg kapacitáshiánnyal működik.

Tekintettel a fent említett területek kapacitásában megjelenő hiányosságokra, a szolgálat és központ szakemberei gyakran egyedül maradnak a klienseiket érintő problémák-megoldása területén.

3.2. Együttműködések

A kliensek, ügyfelek és igénybevevők ellátásának kardinális eleme a szolgáltatások közötti együttműködések és együttműködésen alapuló interprofesszionális segítségnyújtás megszervezése. A tapasztalat szerint a szociális és egyéb társszakmák által nyújtott szolgáltatások a saját profiljuknak megfelelő és csak arra fókuszáló szolgáltatást nyújt, mellőzve az együttműködés adta pozitív eredmények lehetőségét. Az együttműködés fontos eleme, hogy minden terület megtartsa a kompetenciahatárait és azon belül folytassák a munkájukat.

A szakmán belüli együttműködések háttérben presztizsféltés, hierarhikus helyzet kialakulása, gyakran személyi ellentétek állhatnak.

Együttműködés legnehezebb az egészségügyi ellátórendszerrel (kivéve ahol ECSGYK által alkalmazott kórházi szociális munkás dolgozik). A háziiorvosi ellátórendszer képviselőivel a rendszerszintű kapcsolatfelvétel nehézkes, egyedi esetekben sikeresebb.

A hatósági szerepkörben eljáró szakemberekkel egyre nehezebbé válik az együttműködés, ami háttérben a kompetencia határok átlépése, eltérő fogalom értelmezés és elcsúszott információk állnak.

3.3. Jelzőrendszeri aktivitás

Gyermekek és kiszolgáltatott helyzetben lévő felnőttek esetében is előforduló probléma a jelzőrendszer gyors jelzésének elmulasztása. Jelzés megtétele helyett saját hatáskörben próbálnak megoldani ügyeket, ritkán sikerrel – többnyire sikertelenül. Ezzel a magatartással az ügyintézés és a megfelelő, időben történő beavatkozások nem történhetnek meg – egyes esetekben a veszélyeztetés megvalósulása és a jelzés között eltelt idő miatt hatósági intézkedések kezdeményezése hiúsulhat meg.

3.4. Egyéb

Új jelenségként jelent meg, hogy a szülők feljelentik a gyermeket/családot körülvevő szakembereket egy-egy jelzés, beavatkozás után. A tapasztalat az, hogy ebben az esetben védelem nélkül maradnak az érintett szakemberek. A rendőrség és a bíróság mérlegelés nélkül befogadta ezeket a panaszokat. Ennek megfelelően a 2023-as évben egy szociális segítő került bírósági eljárás során büntető vád alá. A meghallgatást tárgyalás követte. A bírósági eljárás befejezése a 2024-es évben várható.

XVI. MEGVALÓSULT SZAKMAI FEJLESZTÉSEK

Az intézmény szakmai törekvése, hogy minden szakmai egységben magas szintű, minőségi szakmai szolgáltatással biztosítsa a kliensek ellátását.

1. Óvodai, iskolai szociális segítség

A szolgáltatás szakszerű biztosítása érdekében elkészült Útmutató elkészítésében az Intézmény munkatársai jelentős szakmai anyaggal és szakmai tapasztalattal vettek részt. A tevékenység folyamatos monitoring alatt áll a szakminisztérium részéről, az Intézmény szakembereinek tapasztalataira számít az ágazatirányítás. A szolgáltatás működtetésére vonatkozó szakmai ajánlás elkészítésében az Intézmény dolgozói vezető szerepet vállaltak és jelenleg is vállalnak.

2. Módszertani tevékenység folytatása és az új pályázati formában történő működtetése

Az intézmény tovább biztosítja a módszertani munkavégzést, aktívan részt vesz a szakmai fórumokon, és támogatja a módszertani munkatárs tevékenységét. Az ECSGYK, mint gesztor-intézmény Baranya és Somogy Vármegye valamennyi szociális és gyermekjóléti ellátása vonatkozásában vezető szerepet tölt be a módszertani együttműködésben, mind a két megyére kiterjedően, valamint országos munkacsoportokon keresztül.

3. A fogyatékos személyek számára nyújtott szakmai és közszolgáltatások hozzáférhetőségének kialakítása, fejlesztése” c. kiemelt projekt

Az Intézmény a Minisztérium által kijelölésre került a tevékenység folytatására, a Család-és Gyermekjóléti Központ szolgáltatási keretei között. Az új működtetői feladatellátásban az Intézmény szakemberei jelentős segítséget nyújtanak az országban tevékenykedő többi szolgáltató szakember számára. Ennek oka az, hogy az Intézményben ebben a szolgáltatásban a szakemberek gyakorlottak és személyük állandó. A szolgáltatás tartalmának népszerűsítése, előnyeinek közvetítése az ellátórendszer és az ellátottak körében folyamatos szakmai kihívás, amit az Intézmény munkatársai eredményesen képesek teljesíteni.

4. Részvétel a szakmai szabályzó anyagok elkészítésében

A szakminisztérium és az NSZI felkérésére az Intézmény munkatársai részt vettek és jelenleg is részt vesznek a szakmai szabályzó anyagok, iránymutatások elkészítésében, aktualizálásában.

5. Együttműködés fejlesztése a képző intézményekkel

Kiemelt jelentőségű a szociális szakembereket képző intézményekkel való munkakapcsolat fejlesztése, mely keretében a képzőintézmények hallgatóinak elméleti és gyakorlati képzésében valósul meg az együttműködés.

6. Emberkereskedelem Elleni Nemzeti Stratégia keretében indított pilot program

Az Intézmény munkatársai felkérésre előadást tartottak a terület szakemberei számára.

XVII. EREDMÉNYEK

- Lebonyolításra került az Intézmény Kistérségi Szakmai Egységének kiköltöztetése a Pécs, Megye u. 22. szám alatti ingatlanból a Pécs, Tüzér u. 7. szám alá.

Szakmai teljesítések:

- Megszervezésre került (2023.02:23.) az éves szakmai tanácskozás, melynek témája a jelzőrendszeri tevékenység értékelése. Az értékelésen túl ismertetésre került a „Tegyük láthatóvá az emberkereskedelmet” /Elméleti és gyakorlati segédanyag és szakmai ajánlás az észlelő és jelzőrendszer tagjainak, valamint a család-és gyermekjóléti szolgálatok és központok munkatársainak (2022)/. Az oktatási anyag összeállításában az Intézmény dolgozói is részt vettek.
- A „Tegyük láthatóvá az emberkereskedelmet” tárgyban az országban több helyszínen képzés és Konferencia került megszervezésre, melynek keretében az Intézmény szervezésében az egyik helyszín Pécs lett, így sikerült a városi és a regionális szociális és gyermekjóléti intézmények dolgozói számára lehetőséget nyújtani arra, hogy az új szolgáltatás tartalmi elemeiről a tananyag készítőivel tudtak konzultálni. Az Intézmény munkatársai előadóként vettek részt a képzésben.
- A MACSGYOE Országos Konferencián az Intézmény munkatársai előadóként vettek részt, bemutatva az óvodai és iskolai szociális segítséget úgy ahogy azt az ECSGYK intézménye látja, valamint a családsegítés területén szükséges és várható szakmai változások bemutatásában vettek részt.
- 2024 áprilisában tervez az Intézmény konferenciát szervezni az óvodai és iskolai szociális segítők számára és minden érdeklődő szakember számára, melynek promóciós videofilmje elkészült, mely nagy sikert arat, ezáltal a rendezvény népszerűsítése megkezdődött.
- A Területi Szakmatámogatási rendszer létrehozása, szakmatámogatási feladatok ellátása- 2021 /TSZR2021-1489/ pályázati projekt - melyben az intézmény gesztor feladatot lát el - keretében folytatott tevékenység során elért eredmények: Részvétel a szakmai anyagok /protokoll, szakmai ajánlás aktualizálásában, új szakmai szabályozó anyagok/ elkészítésében.
- Szociális és gyermekjóléti intézményekkel, valamint civil és egyházi szervezetekkel a szakmai kapcsolatok fejlesztése közös munka által.
- Rendszeres kapcsolattartás a Belügyminisztérium Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatások Főosztályával és a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet Módszertani és Oktatási Osztályával.
- Aktív részvételek az Intézmény igazgatója részéről a Helyi Esélyegyenlőségi Program aktualizálásában. Az új HEP megvalósulásának elősegítése céljából létrehozott munkacsoport koordinálása. A HEP munkacsoportok elnöki feladatait Nagy István ECSGYK igazgatója látja el. A HEP Fogymunkasági munkacsoportjának vezetését is Intézményünk munkatársa látja el.

- Pécs Város Szociálpolitikai Kerekasztal gyermekvédelmi munkacsoportjának vezetését szintén az ECSGYK igazgatója látja el.
- Az ECSGYK speciális munkacsoport tagjai részvételével, a Tölösi Péter Alapítvánnyal együttműködve kiadta az „Iránytű” kiadványt, a tartósan beteg gyermekek szociális ellátásának elősegítése céljából.
- GYVR adminisztráció rendszer használatának általánossá válása.

XVIII. INTÉZMÉNY FEJLESZTÉSI TERVE

Az intézmény szakmai törekvése, hogy minden szakmai egységben magas szintű, minőségi szakmai szolgáltatással biztosítsa a kliensek ellátását.

1. Jelzőrendszeri tevékenység hatékonyságának emelése a jelzőrendszeri tagok aktivitásának növelésével – szakmaközi megbeszélések, Intézmény feladatainak ismertetése, kompetenciák. Civil szervezetek érzékenyítése a gyermek veszélyeztetés tárgyában. Jelzőrendszer tevékenységének felélesztése, aktivitás növelése. Jelzőrendszer működését szabályozó módszertani útmutató és Protokoll ismertetése az jelzőrendszer tagjaival.
2. Szociális diagnózis felvételének bővítése.
3. Család-projekt újraélesztése, fejlesztése.
4. Családi döntéshozó konferencia módszer alkalmazása.
5. Módszertani feladatellátás további biztosítása.
6. Szülői kompetencia fejlesztése – projekt esetén.
7. „Kéz a kézben” szolgáltatás további bővítése a háziorvosi praxisokban, második körben a szakrendeléseken.
8. Demencia tanácsadás – amennyiben projekt kiírásra kerül.
9. Óvodai és iskolai szociális segítség biztosítása az összes köznevelési intézmény lefedésével.
10. Szakminisztériummal és Schlachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézettel való együttműködés a szakmai fejlesztések kidolgozásában /felkérés szerint/.
11. Részvétel pilot programok megvalósításában (BM, NSZI felkérésére/)
12. Országos Szakmai Konferencia megszervezése.
13. Kiadvány készítése intézményi jó gyakorlatok tárgyban.
14. Időügyi tanácsadás szolgáltatás kialakítása, bevezetése.
15. Belső továbbképzések megszervezése.

Fenntartói segítséggel megvalósítható fejlesztések

1. Hiányzó szakmai létszám feltöltése.
2. Intézmény tárgyi feltételeinek biztosítása.
3. Törekvés a határozatlan időre kiadott működési engedély elérésére.

XVIII. ÖSSZEGZÉS

Az intézmény a tárgyévben tervezett szakmai céljait teljesítette. A munkavállaló létszámát tekintve a 2023-as évben jelentős hiánnyal küzdött az Intézmény. A létszánhiány mellett, jelentős egyéni leterheltséggel ugyan, de a kliensek ellátását a jogszabályi előírások szerinti szolgáltatási elemekkel biztosította.

Városi, járási rendezvényeken az Intézmény szakemberei rendszeresen részt vesznek - tanácsadással, játszóházzal egybekötve, valamint a programok alkalmával szórólap terjesztéssel tájékoztatják a települések lakosságát.

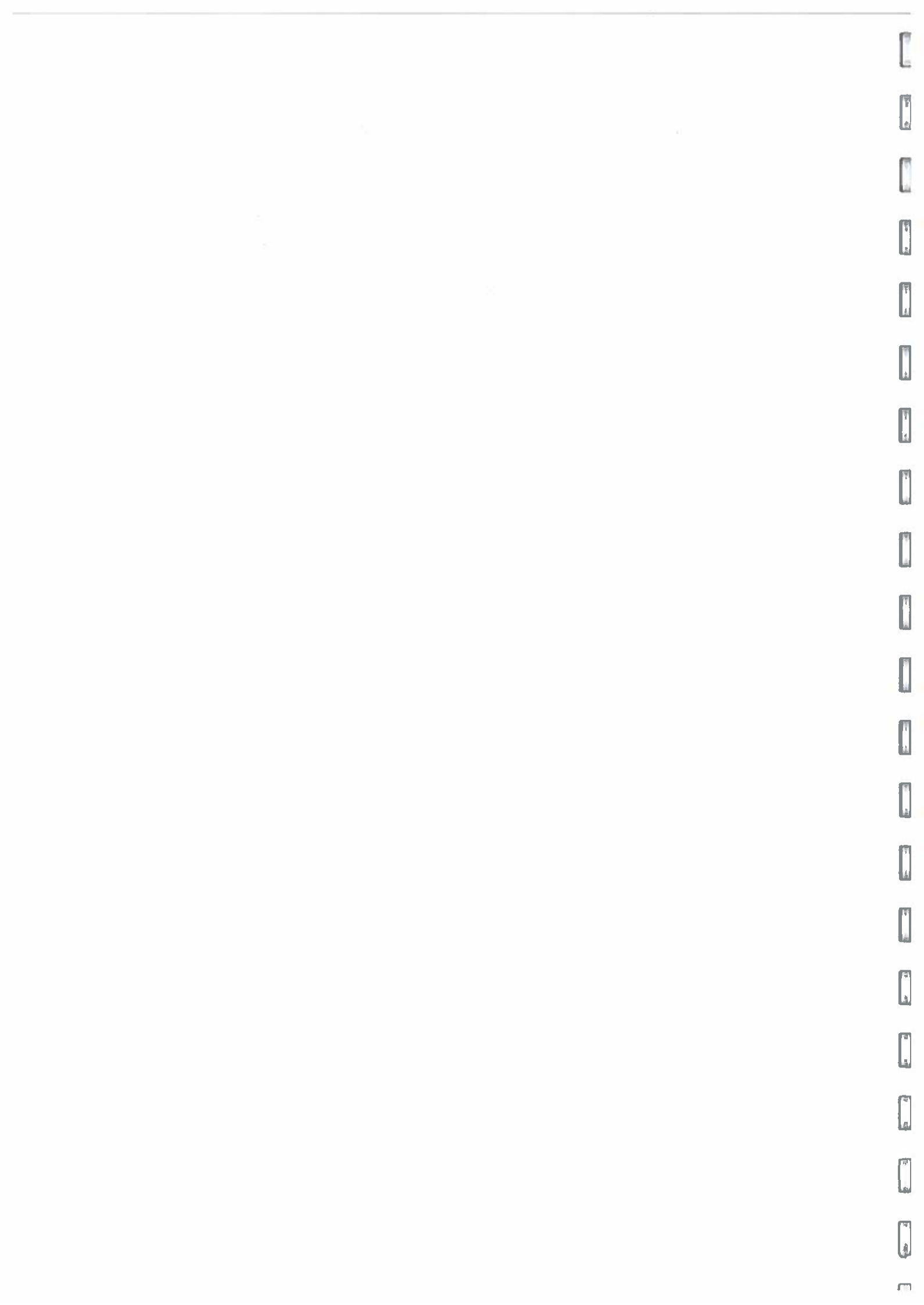
Jelentős erőfeszítések történtek az Intézmény és az Intézmény szakemberei részéről a jelzőrendszer, a társszakmák és egyéb szakmai szervezetekkel történő kapcsolatrendszer fejlesztése területén.

Az Intézmény szakemberei magas szintű szakmai munkát nyújtottak az elmúlt évben, mellyel az Intézmény népszerűsítését és jó hírnevét fenntartották és növelték.

Az igénybe vehető szolgáltatásokat elektronikus felületen népszerűsíti az ECSGYK.

A Pécsi Járás települései esetében lehetőség szerint a helyi újság, települési elektronikus szolgáltatók felületein teszik közzé az intézmény elérhetőségét és a nyújtott szolgáltatások körét ismertető kiadványokat. Az Intézmény rendezvényeiről újságcikkek és média riportok nyújtanak tájékoztatást a lakosság számára.

Készült: Pécs, 2024.03.28.

Tartalomjegyzék

Szolgáltató intézmény adatai	1
Család-és Gyermekjóléti Szolgálat	3
Pécsi szakmai egységek.....	3
Szolgáltatás igénybevétele	4
Problématípusok	5
Szolgáltatás igénybevételének módja	8
Problématípusok	5
Problématípusok	5
Szolgáltatás igénybevételének módja	8
Együtműködés saját intézmény speciális szolgáltatásaival.....	10
Kapcsolattartás jelzőrendszeri tagokkal	10
Kistérségi Szakmai Egység	12
Család-és Gyermekjóléti Központ	17
Igénybe vevők száma	17
Hatósági intézkedésre tett javaslatok.....	18
Esetkonferencia, esetmegbeszélés, esetkonzultáció	21
Jelzőrendszer.....	21
Gyermekvédelmi hatósági intézkedéshez kapcsolódó tevékenységek.....	22
Problématípusok	23
Együtműködés	24
Speciális szolgáltatások	24
Együtműködés	24
Jogi segítségnyújtás.....	25
Pszichológiai tanácsadás.....	25
Utcai szociális munka.....	26
Kórházi szociális munka.....	26
Gyermekvédelmi közvetítői eljárás	29
Készenléti ügyelet.....	29
Családterápia-családkonzultáció	29
Szociális diagnózis.....	30
Fogyatékosügyei tanácsadástanácsadás.....	30
Óvodai és iskolai szociális segítség.....	32
Szociális diagnózis.....	30
Fogyatékosügyei tanácsadástanácsadás.....	30
Óvodai és iskolai szociális segítség.....	32
Jelzőrendszeri tanácsadás.....	41
Gyermekkorú és fiatalok bűnelkövetés	44
Gyermekek Átmeneti Otthona	48
Együtműködések	51
Prevenció	52
Adományhoz juttatás megszervezése	54
Főiskolai és egyetemi hallgatók gyakorlati oktatása	55
Önkéntesek tevékenységének szervezése	55
Pályázatok/szakmai anyagok készítése	55
Pécsi programokban részvétel	59
Személyi és tárgyi feltételek	59
Intézmény tevékenységének szervezése	61
Intézményi ellenőrzés	61

Megoldásra váró szakmai problémák.....	61
Megvalósult szakmai fejlesztések	64
Eredmények.....	65
Intézmény fejlesztési terve.....	66
Összegzés	67